

ECHO

79

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

\$ 1.25

PUBLISHED
WEEKLY
IN TORONTO
4 - 10.V.89

KANADA IDZIE Z TORBAMI?

Czytaj str. 8, 14

MILION DOLARÓW OD BARBARY PIASECKIEJ- JOHNSON DLA SOLIDARNOŚCI

Spółeczna Fundacja Solidarności wydała 1 maja komunikat, w którym potwierdziła, że pani Barbara Piasecka-Johnson ze Stanów Zjednoczonych ofiarowała na cele fundacji milion dolarów. Suma ta powiększy dwumilionowy fundusz, który w ciągu ostatnich dwóch lat przyznany został Fundacji Solidarności przez Kongres Stanów Zjednoczonych. Pani Barbara Piasecki-Johnson w rozmowie z przewodniczącą fundacji dr Zofią Kuratowską wyraziła życzenie, aby jej dar posłużył na ochronę zdrowia polskich kobiet. Spółeczna Fundacja Solidarności, która została zarejestrowana w marcu br. zamierza otworzyć ośrodki diagnostyczne w Gdańsku, Legnicy, Warszawie i innych miastach. Ośrodki te będą prowadzić działalność niezależną od państwowej służby zdrowia.

REPORTAŻ CHIŃSKI ODWRÓT

W ChRL od ponad dwóch tygodni trwają masowe demonstracje studenckie, głównie w Pekinie, ale także w kilku innych miastach akademickich. Studenci domagają się m.in. wolności słowa, demonstracji i zrzeszania się. Żądają spotkania z władzami chcąc poruszyć te i inne problemy demokratyzacji Chin oraz uzyskać zgodę na legalizację niezależnego zrzeszenia studentów. Władze w Pekinie odmawiają spotkania utrzymując, że studenckie demonstracje są nielegalne. Niezależni studenci poinformowali 1 maja zachodnich dziennikarzy, że niedawne spotkanie władz

Dokończenie na str. 9

ECHO ROZMAWIA Z ANDRZEJEM ŁAPICKIM Str. 4

JACEK KUROŃ W USA

W Stanach Zjednoczonych przebywa doradca Solidarności Jacek Kuroń. 2 maja rzecznik Białego Domu M. Fitzwater powiedział, że prezydent USA G. Bush przyjmie Jacka Kuronia w Białym Domu 3 maja. Kuroń odbywa w Stanach Zjednoczonych spotkania z przywódcami związkowymi. Kuroń spotkał się już z przewodniczącym AFL-CIO L. Kirklandem. 2 maja Kuroń odebrał w Waszyngtonie nagrodę przyznaną mu przez Fundację Krzewienia Demokracji. W ogłoszonym na uroczystości przemówieniu Jacek Kuroń stwierdził, że walka o demokrację w państwie totalitarnym może zakończyć się sukcesem jedynie przy szerokim poparciu ze stro-

Dokończenie na str. 4

MILICYJNE SAMOCHODY NAJEŹDZAŁY NA UCZESTNIKÓW NIEZALEŻNEGO POCHODU 1-MAJOWEGO WE WROCŁAWIU Str. 4

Zdjęcie ANDRZEJA STAWICKIEGO

KOMENTARZ

GORBACZOW: stalinista bądź rencista

Ubiegłotygodniowa czystka przeprowadzana przez Gorbaczowa wśród najwyższych funkcjonariuszy partyjnych, pozbycie się ostatnich niedobitków ery Breżniewa (Andropowa i Czerienki) i zastąpienie ich ludźmi swoimi, została odebrana przez wiele zachod-

nich ośrodków politycznych i intelektualnych jako kolejny, wspaniały krok dynamicznego przywódcy sowieckiego na drodze pieriestrojki i głośności.

Któżby się więc w świetle tego przejmował takimi drobnostkami jak otoczenie czołgam - z polecenia refor-

matora - stolic buntujących się republik bałtyckich. Co prawda jak na mistrza sztuki fortelowej przystało jest to odczenie dyskretne, mało widoczne (w końcu Amerykanie nie publikują zdjęć robionych przez swe satelity szpiegowskie).

Któżby zwracał sobie głowę tym, że oddziały sowieckie w Gruzji użyły gazu trującego, którym ostatni raz posłużyły się oddziały niemieckie w I wojnie światowej. Wszystko wyjaśnił przecież ostatnio oficjalny gruziński toksykolog, sugerując, że ten kto zastosował gaz wbił władcom na Kremlu, nienawidzącym broni chemicznej, nóż w plecy.

Pytanie o intencje i zamiary Gorbaczowa jest ważne, ale jeszcze ważniejsze jest pytanie co do natury sowieckiego

systemu, którego Gorbaczow jest jedynie jednym z wyrazów, który Gorbaczow współtworzy, ale i przez który jest on ograniczony i kształtowany. Niepowodzenia gospodarcze zaproponowanego przez Gorbaczowa programu reform są już w tej chwili wyraźne. Zaden cud gospodarczy nie nastąpi, ani już nie nastąpi. Co więcej sytuacja gospodarcza pogarsza się dalej.

Wzmocniła to antykomunistyczne nastroje rozbudzone na obrzeżach imperium. Gorbaczow albo się podporządkuje sowieckiemu systemowi, albo zostanie zmieniony. Etap Gorbaczowa-reformatora zamyka się. Nadsięga etap Gorbaczowa-rencisty albo etap Gorbaczowa-stalinisty.

ŚWIATOWIT

- W zamieszkach etnicznych w Mauretanii i Senegalu poniosło śmierć co najmniej kilkadziesiąt osób. W Mauretanii Mauretańczycy zabijali Senegalczyków, w Senegalu Senegalczyki Mauretańczyków. Wśród ofiar nienawiści etnicznych były niemowlęta, kobiety ciężarne i starcy. Po obydwu stronach wycinano ofiarom narządy seksualne, wyrywano oczy i języki. Rządy obydwu sąsiadujących ze sobą krajów, afrykańskich postanowiły repatriować Senegalczyków z Mauretanii do Senegalu i Mauretańczyków z Senegalu do Mauretanii. W Senegalu żyje około 300 tysięcy Mauretańczyków, w Mauretanii żyje około 30 tysięcy Senegalczyków. Repatriacja rozpoczęła się 30 kwietnia. Prezydent Senegalu A. Diouf oskarżył Mauretanie o wywołanie spirali zamieszek etnicznych, które rozpoczęły się 9 kwietnia od zabicia 2 Senegalczyków przez Mauretańczyków w sporze o prawo wypasu bydła na przygranicznej łące.

- ONZ poinformowała, że w ramach operacji Salam rozdano w Kabulu ostatnie worki żywności dla głodujących mieszkańców stolicy. Jeśli partyzanci nie będą nadal przepuszczać konwojów z żywnością, mieszkańcom Kabulu grozi śmierć głodowa. Partyzanci afgańscy podali, że w 11 rocznicę objęcia władzy przez komunistów zniszczyli 4 reżymowe samoloty wojskowe i 1 helikopter.

- Węgry oświadczyły, że spodziewają się także konkretnej pomocy od USA, podobnej do tej jaką prezydent USA G. Bush obiecał Polsce. I. Komoroczki rzecznik węgierskiego ministerstwa spraw zagranicznych powiedział, że zagraniczne zadłużenie Węgier wynosi 17 mld dol. i licząc na głowę ludności jest wyższe od zadłużenia Polski. Zauważył, że Węgry wprowadziły reformy ekono-

miczne i są w trakcie odbudowywania systemu wielopartyjnego.

- Watykan podał w ubiegłym tygodniu do publicznej wiadomości list wysłany 8 grudnia ub.r. przez Papieża Jana Pawła II do głowy Kościoła anglikańskiego arcybiskupa Canterbury Roberta Runcie. Papież zawiadamia arcybiskupa Runcie, że jeśli Kościół anglikański zdecyduje się wyświęcać kobiety na księży wpłynie to na poważne pogorszenie stosunków między Kościołem rzymskokatolickim a Kościołem anglikańskim.

- Sąd w Seulu skazał na karę śmierci agentkę północnokoreańską Kim Hyon Hui, która wraz z drugim agentem komunistycznym podłożyła bombę w samolocie południowokoreańskim powodując w listopadzie 1987 roku śmierć wszystkich 115 osób na pokładzie. Wybuch nastąpił podczas lotu i samolot runął na ziemię. Kim zeznała, że działała z rozkazu syna przywódcy Korei Północnej. Podczas przesłuchań i procesu wyraziła skruchę podkreślając, że padła ofiarą propagandy komunistycznej. Panuje przekonanie, że prezydent Korei Południowej złagodzi wyrok.

- Przywódca ZSSR M. Gorbaczow powiedział na ubiegłotygodniowym posiedzeniu plenarnym KC KPZS, że problemy ZSSR w zakresie braków żywności, mieszkań oraz szeregu podstawowych dóbr konsumpcyjnych są niezmiernie ostre. Dodał także, że rośnie lista problemów, a poważny stan finansów państwa nie pozwala na przewidywanie ich szybkiego rozwiązywania. Gorbaczow podkreślił, że obywatele są rozczarowani czemu dali wyraz w głosowaniu w dniu 26 marca odrzucając wielu kandydatów partii. W świetle wyników tego głosowania, zaznaczył Gorba-

czow, wszystkie szczeble partyjne i rządowe muszą zrewidować swoje sposoby rządzenia i sprawowania władzy. Pieriestrojka jest programem reformo właściwym kierunku, ale jest źle wprowadzana w życie, zwłaszcza na szczeblach lokalnych. Nie bez winy jest także kierownictwo centralne. Przywódca ZSSR akcentując to, że nie można za wszystko winić kosztów wypadku w Czernobylu i spadku cen ropy naftowej na rynkach światowych częścią winy za niepowodzenia obciążył pracowników, którzy zapomnieli jak się pracuje i przyzwyczaili się do tego, że otrzymują płacę za to po prostu, że się pofatygowali przyjąć do pracy.

- W lesie, w pobliżu wsi Bykowa na Ukrainie odkryto ponad 200 ciał pochowanych w masowym grobie. Jak podała tygodnik "Litieraturnaja Gazeta" władze lokalne najpierw utrzymywały, że są to zwłoki ofiar zabitych przez hitlerowców, zgodziły się jednak następnie z opinią ekspertów, że zbrodni dokonało NKWD. Kobiety i mężczyźni - ofiary czystek stalinowskich zostały zabite strzałem w tył głowy.

- Premier Japonii Noboru Takeshita oświadczył, że wkrótce zrezygnuje ze stanowiska szefa rządu. Jak się przypuszcza, nastąpi to w połowie maja po przyjęciu przez parlament budżetu na rok finansowy 1989. Jednakże niektóre źródła podają, że po samobójstwie Ihei Aoki, najbliższego doradcy premiera Takeshity ustąpi on wcześniej. Aoki podciął sobie w 30 miejscach żyły, a następnie powiesił się na krawacie w dzień po oświadczeniu Takeshity, że ustępuje i że 450 tys. dol., które otrzymał od firmy Recruit w charakterze korzystnej pożyczki zostały załatwione bez jego wiedzy przez Aoki. Takeshita zaznaczył, że inne pieniądze z firmy Recruit-

ponad 1 milion dol. - otrzymał zgodnie z prawem.

W trwającym od kilku miesięcy skandalu łapówkarskim w Japonii ze stanowisk w rządzie zrezygnowało już ponad 100 wysokich funkcjonariuszy rządzącej partii oraz przedstawicieli rządu. Od początku krążyły także pogłoski, że w skandalu uwikłany jest również premier Takeshita, czemu on sam zaprzeczał. Od dwóch miesięcy jego rezygnacji domagała się także jego partia oraz społeczeństwo, które uznało go za najbardziej niepopularnego premiera od czasów II wojny światowej.

- Mężczyźni w okręgu Ausserrhoden należącym do szwajcarskiego kantonu Appenzell odstąpił od ponad 400-letniej tradycji, głosując za przyznaniem kobietom w okręgu prawa głosu w zakresie spraw lokalnych. Innerrhoden - drugi region kantonu Appenzell pozostaje jedynym regionem w Szwajcarii, w którym kobiety nie mogą głosować w sprawach lokalnych. W 1971 roku mężczyźni przyznali kobietom we wszystkich 26 kantonach prawo głosowania w referendach ogólnokrajowych.

- M. Waszakidze, czołowy toksykolog gruzińskiego ministerstwa zdrowia powiedział, że podczas rozpędzania demonstracji w dniu 9 kwietnia w Tbilisi wojsko sowieckie posłużyło się gazem trującym, którego użyło dwukrotnie wojsko niemieckie w I wojnie światowej. Od tamtego czasu, zdaniem Waszakidze, nie odnotowano ani jednego przypadku posłuszenia się tym gazem. Użycie tego gazu w Tbilisi, według Waszakidze, stanowi wbić noża w plecy władzy centralnej, która apeluje o likwidację broni chemicznej na całym świecie. Zdaniem władz gruzińskich, na 20 zabitych w Tbilisi demonstrantów co najmniej dwie osoby zginęły od trującego gazu. Reszta poniosła śmierć od ude-

żeń saperek i pałek. Moskwa zaprzecza, że wojsko posłużyło się w Tbilisi gazem trującym. Utrzymuje, że był to gaz łąkowy.

- Rebelianci komunistyczni na Filipinach zabili w Manili dwóch członków ochrony osobistej prezydenta Corazon Aquino. Podczas fali komunistycznych ataków zginęło w czasie ostatniego weekendu także 13 innych osób zabitych w różnych regionach kraju.

- Papież Jan Paweł II przebywa z pielgrzymką w Afryce. Występując w stolicy Madagaskaru Antananariwo przed półmilionowym tłumem Papież powiedział, że kraje wysoko rozwinięte mają moralny obowiązek wyciągnąć kraje afrykańskie i pozostałe kraje III Świata z nędzy i niskiego poziomu rozwoju. Papież zwrócił uwagę na konieczność ustanowienia międzynarodowego prawa ochrony środowiska, uwzględniającego ochronę lasów tropikalnych. Jan Paweł II zaapelował do młodzieży o porzucenie przelotnych miłości i skupienie się na budowaniu trwałych podstaw pożycia małżeńskiego i rodzinnego. Ojciec Święty beatyfikował Victoire Rasoamanariwo, która w XIX wieku pielęgnowała katolicyzm w niesprzyjających warunkach i, jak się wyraził Jan Paweł II, zachowała prawdziwą kobiecość, dochowując wierności chrześcijańskiej idei nierozzerwalności związku małżeńskiego pomimo trudnego małżeństwa z niewiernym mężem alkoholikiem prześladowcą. Obecna pielgrzymka Papieża w Afryce jest jego piątą wizytą na kontynencie afrykańskim. Oprócz Madagaskaru Papież odwiedzi także francuską wyspę Reunion oraz Zambię i Malawi.

ECHO-TYGODNIK POLSKI - wydają: Grażyna i Zbigniew FARMUS

Adres pocztowy: 51A Thistle Down Blvd., REXDALE, Ont. M9V 4A6, TEL. 747 - 6034 FAX: 748 8046

Redaktor naczelny: Grażyna Farmus; Dyrektor działu reklamy: inż. Zdzisław Wójcik 891-1342; Redaktorzy działów: Świat, Kanada, Polska - Zbigniew Farmus; Czytane między wierszami & Lektury nieobojętne: Karolina Jankowska, Korespondencje z dalekiego Kraju: Bolesław Ślesieński; Poradnia Zaufanie: dr Zofia Bończa; Pokochać kapitalizm: dr Krzysztof Ostaszewski; Horoskop, Kalendarium, korekta: Ewa Rewkowska, Apteka Natury: dr Zofia Górnicka; Współpracują: prof. dr Ewa Brantley, Leszek Szaruga, Wacław Liebert, dr Tadeusz Pruss, Wojciech Wojnarowicz, Bogusław Rzepecki, Andrzej Stawicki, Lech Jamka, Janusz Pietrus, Adam Tomaszewski, S. Cech, Iwona Majewska, Adela Dymka, M.M. Czyżycki, Nina Geystor-Zawirska

Classified Ads: \$5 (up to 25 words), Job Ads FREE, Special: minimum 3 months' advertising (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$65.00, 2 cols - 1 1/2 inches \$130.00, 2 x 3 inches: \$260.00, photo extra \$5.00.

SUBSCRIPTION/PRENUMERATA: PÓLROCZNA \$25.00, ROCZNA \$50.00, dla nowo przybyłych wg kolejności zgłoszeń (12 numerów) bezpłatna.

KURS PRYWATYZACJA

John McDermid, federalny minister d/s prywatyzacji powiedział, że 55 państwowych firm włączając w to koleje VIA Rail i kanadyjską pocztę są następnymi kandydatami do prywatyzacji. McDermid podkreślił, że rząd jest przekonany, że firmy te będą funkcjonować o wiele lepiej po przejęciu ich przez właścicieli prywatnych. Nie podał on terminów ani kolejności prywatyzacji.

CANADA

Na amerykańsko-kanadyjskim przejściu granicznym w North Portal w Saskatchewan firma PBM Cutting and Welding wystawiła największy w Kanadzie wolno stojący napis CANADA. Litery C i D są najwyższymi literami, mierzącymi 2,5 m wysokości i ważącymi po 450 kg każda. Cztery pozostałe litery ważą około 270 kg każda i mają ponad 1,8 m "wzrostu".

**150 TYS. DOL. NAGRODY
ZA INFORMACJE
O MORDERSTWIE**

Gazety w Montrealu zamieściły jednostronicowe ogłoszenie, oferujące nagrodę w wysokości 150 tys. dol. każdemu kto poda informacje ujawniające mordercę bądź morderców Henri Paquina, bogatego przedsiębiorcy budowlanego z Montrealu. Paquin poniósł śmierć od wybuchu bomby umieszczonej w jego samochodzie i zdetono-

wanej, według policji, przez sygnał radiowy. Policja nie ma żadnych śladów. Ofertę zamieściła rodzina ofiary. Upływa ona 17 lipca br.

**OCHRONA DZIECI PRZED
REKLAMAMI
UZASADNIONA**

Sąd Najwyższy orzekł, że ochrona dzieci w wieku do 13 lat przed reklamami jest uzasadniona. Sąd zgodził się, z jednej strony z opinią, że prowincjonalne prawo, zakazujące rozpowszechniania w Quebecu reklam bezpośrednio skierowanych do dzieci w wieku poniżej lat 13, stoi w sprzeczności z konstytucyjnym prawem wolności słowa i wypowiedzi, z drugiej strony jednakże, to ograniczenie konstytucji jest uzasadnione w wolnym i demokratycznym społeczeństwie.

Z pozwem do sądu o obalenie tego obowiązującego w Quebecu prawa wystąpiła firma zabawkarska Irwin Toy Ltd. z Toronto. Firma argumentowała, że zakaz ten jest niezgodny z kanadyjską konstytucją, gwarantującą każdemu wolność słowa i wypowiedzi. Tymczasem prawo dotyczące reklam skierowanych do dzieci w Quebecu uniemożliwia jej wykupienie czasu w programach telewizyjnych na reklamowanie swych zabawek w przypadku, gdy audiencję stanowi ponad 15% dzieci.

Sąd Najwyższy stosunkiem głosów 3:2 orzekł jednakże, że społeczeństwo demokratyczne

i wolne może ograniczyć wolność słowa i wypowiedzi w celu ochrony grupy poważnie narażonej na bezwiedne poddanie się reklamowej manipulacji. Dzieci nie są w stanie w przeciwieństwie do ludzi dojrzałych dostrzec perswazyjną formę i stronę reklamy. Orzeczenie Sądu Najwyższego zwraca uwagę na to, że reklamy mogą nadal być kierowane pod adresem dorosłych i rodziców. Za orzeczeniem głosowali sędzia główny B. Dickson, sędzia A. Lamer i sędzia B. Wilson. Przeciwno W. McIntyre i J. Beetz. McIntyre powiedział, że ogłoszenia kierowane do dzieci mogą powodować irytację rodziców, to jednakże nie ma dowodu na to, że szkodzą one bądź krzywdzą same dzieci. Świat dziecięcy jest światem fikcji, wyobraźni i różnych wierzeń. W miarę dorastania dzieci czynią odpowiednie korekty i można zasadnie oczekiwać, że skoryktują także jakiegokolwiek ewentualne szkodliwe efekty reklam. Wolność słowa i wypowiedzi jest, według McIntyre'a, sprawą zbyt ważną, aby ją ograniczyć bądź zawieszać. Nawet najmniejszy krok idący w tym kierunku nie powinien być podjęty lekko i nie powinien być ignorowany.

**ZERO - TOLERANCJI DLA
NARKOTYKÓW TAKŻE
W KANADZIE?**

Rząd w Ottawie bada rezultaty wprowadzonego w USA jeszcze przez prezydenta Rea-

gana programu zwalczania narkotyków pod hasłem zero-tolerancji dla narkotyków. Według ministra Jelinka handel narkotykami, narkomania i zażywanie narkotyków osiągnęło w Kanadzie rozmiary epidemii i nadeszła już najwyższa pora, aby zastosować drastyczne środki zwalczające. Jedną z możliwości, najdalej idącą, polegałaby na wprowadzeniu w Kanadzie programu zero-tolerancji dla narkotyków. Rząd ma podjąć decyzję w tej sprawie pod koniec czerwca br. Jelinek powiedział, że program amerykański będzie zmodyfikowany. W Stanach Zjednoczonych następuje natychmiastowa konfiskata samochodu, łodzi, statku czy samolotu w przypadku, gdy znajdzie się w pojeździe bądź przy znajdującej się w nim osobie nawet minimalne ilości narkotyku. Na przejściu granicznym w Detroit od początku wprowadzenia programu zero-tolerancji skonfiskowano już samochody kilkuset Kanadyjczykom. Amerykańskie stowarzyszenia praw człowieka, krytykują program zero-tolerancji za pogwałcenie zasady niewinności podejrzanego do czasu udowodnienia winy. Także A. Borovoy, przewodniczący Kanadyjskiego Stowarzyszenia Wolności Obywatelskich wyraził się krytycznie o planach rządu federalnego w zakresie zwalczania narkotyków, podkreślając, że konfiskata samochodu jest konfiskatą przedmiotu wyznaczonego arbitralnie i w wielu wypadkach może

KANADA

dotyczyć niewinnego właściciela, ponoszącego karę za pasażerów. Jelinek nie wykluczył sporządzenia listy narkotyków i uzależnienia konfiskaty samochodu od rodzaju wykrytego narkotyku.

**DOM, KTÓRY ZBUDOWAŁA
MIŁOŚĆ**

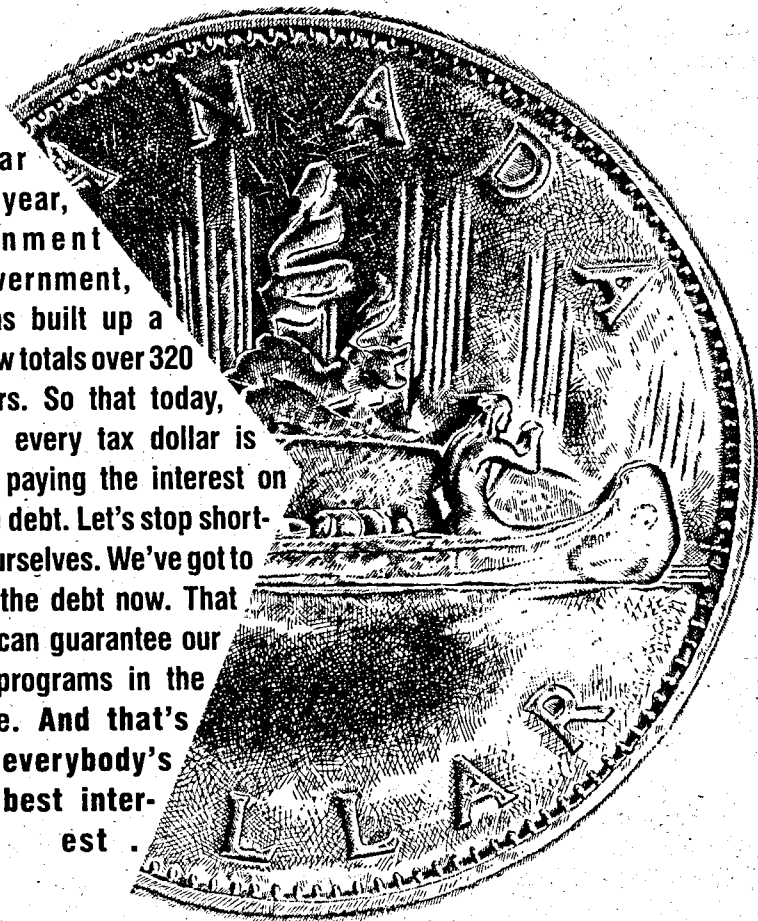
W marcu ub.r. pożar strawił doszczętnie dom rodziny Philion w Cumberland Beach w pobliżu Orilli. 14-letni wówczas Joe Philion doznał ciężkich poparzeń, obejmujących 95% jego skóry. Życie jego zawisło na przysłowiowym włosku. W pierwszych tygodniach mógł umrzeć w każdej chwili. Joe jednak przeżył spędzając łącznie ponad 13 miesięcy w szpitalu w Toronto oraz w Bostonie, w szpitalu specjalizującym się w leczeniu osób ciężko poparzonych. Przeszedł wiele operacji przeszczepów skóry. W kwietniu br. Joe powrócił do Orilli do nowego domu, który w prezencie wybudowało dla niego ponad 900 ochotników z materiałów dostarczonych za darmo przez ponad 250 byznesów, bądź zakupionych z donacji osób życzliwych. Idea wybudowania domu dla Joe i jego rodziny została przedstawiona w lokalnej gazecie w Orilli w listopadzie ub.r. przez Kena McCanna, miejscowego przedsiębiorcy budowlanego. Społeczność Orilli zareagowała jednoznacznie. Pomoc napłynęła także z innych miast i regionów Kanady, a nawet z USA. Wyrazy poparcia i solidarności przekazali m.in. premier Mulroney i premier Ontario Peterson. Na początku kwietnia tego roku dom był w pełni gotowy. Mieszkańcy Orilli nazywają go domem, który zbudowała miłość.

**INDIANIE DOMAGAJĄ SIĘ
ZMIAN W UKŁADZIE
MEECH LAKE**

Grupa Indian przybyła w Winnipegu do budynku parlamentu na posiedzenie prowincjonalnego komitetu d/s układu Meech Lake zażądała, aby Manitoba odrzuciła układ, jeśli nie zostaną wprowadzone do niego poprawki, zapewniające Indianom prawo do własnego rządu, uznające ich tak samo jak Quebec za społeczność wyróżniającą się i zapewniające im przedstawicielstwo w Sądzie Najwyższym oraz Senacie. "Większość Indian w Kanadzie - powiedział wódz Stevenson - jest przekonana, że są oni ludźmi zapomnianymi i że w większości przypadków wyklucza się ich z tego co oferuje ten wielki kraj". Manitoba i Nowy Brunswik są dwiema prowincjami, które nie ratyfikowały jeszcze układu Meech Lake. Układ aby wejść w życie musi zostać ratyfikowany przez wszystkie prowincje do czerwca 1990 roku.

Of consuming interest

Year after year, government after government, Canada has built up a debt that now totals over 320 billion dollars. So that today, one third of every tax dollar is wasted just paying the interest on this massive debt. Let's stop short-changing ourselves. We've got to deal with the debt now. That way we can guarantee our social programs in the future. And that's in everybody's best interest.

For more information call 1-800-267-6620

1-800-267-6650 (T.D.D.)

Canada

KRONIKA

Andrzej Wajda objął dyrekturę Teatru Powszechnego (po śmierci Zygmunta Hübnera) i kandyduje na senatora w okręgu suwalskim. Poinformował, że jego japońska nagroda (340 tys. dolarów) przeznaczona na Muzeum Sztuki Japońskiej w Krakowie obleka się w kształt realny. Być może przy udziale liczących się osobistości japońskich powstanie wkrótce owe muzeum, co jest efektem pobytu Wajdy w Japonii, gdzie realizował "Nastassję" wg Dostojewskiego.

Z inicjatywy wychowanków Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, w Katedrze św. Jana w Warszawie wmurowano tablicę poświęconą tej uczelni oraz jej profesorom i uczniom.

Od 1 do 4 maja przebywać będzie w Warszawie Joseph Papp - słynny producent amerykański - zwany "królem Broadwayu". Przeprowadzi on na scenie Teatru Ateneum warsztaty z udziałem polskich aktorów.

Sąd Najwyższy w składzie 5 sędziów uniewinnił Antoniego Lisowskiego, uwzględniając wniesioną przez prokuratora generalnego PRL rewizję nadzwyczajną. A. Lisowski został niesłusznie skazany na karę śmierci.

Od 27 kwietnia przebywał w Moskwie z wizytą roboczą gen. Wojciech Jaruzelski. Został on przyjęty przez Gorbaczowa. Szczegółowego planu rozmów nie podano. Przypuszcza się, że wizyta miała na celu konsultacje przedwyborcze w Polsce. Jaruzelskiemu towarzyszyli uważani powszechnie za liberałów partyjnych Józef Czyrek i Władysław Baka.

Trwa dyskusja na temat projektu zmiany ustawy o usuwaniu ciąży. 27.IV. odbyła się w Warszawie manifestacja, którą zorganizowali zwolennicy tych zmian. Odbyło się to w 33 lata od dnia, w którym Sejm PRL zatwierdził obowiązującą ustawę. Dyskusje wokół zmiany ustawy budzą zrozumiałe emocje.

6 maja odbędzie się kolejna manifestacja - tym razem zorganizowana przez zwolenników utrzymania ustawy.

Minister Spraw Zagranicznych PRL Tadeusz Olechowski złoży oficjalną wizytę w Kanadzie w pierwszej połowie maja. T. Olechowski udaje się do Kanady na zaproszenie ministra Joe Clarka.

Kolejna rehabilitacja dotyczy Jana Józefa Podoskiego. Sąd Najwyższy uniewinnił go z wyroku 8 lat więzienia za próbę obalenia ustroju państwa Polskiego. Wyrok wydany został w 1951 r.

Sejm PRL powołał Jerzego Urbana na stanowisko ministra - członka Rady Ministrów.

W Warszawie odbyły się Dni Krzysztofa Komedy. Zorganizowano przegląd filmów z jego muzyką, szereg koncertów i wystawę fotogramów. Wręczono także medale pamiątkowe z jego podobizną.

Rozwija działalność Związek Polaków na Litwie. Pod koniec maja Związek uzyska osobowość prawną.

Włoska firma Bonifia złożyła ofertę rozbudowy i modernizacji polskich lotnisk. Oferta ma być przyjęta.

ROZMOWA ECHA

Z ANDRZEJEM ŁAPICKIM

- kandydatem na posła do Sejmu
- z listy wyborczej Komitetu Obywatelskiego "S", mandat Nr 2
Warszawa-Śródmieście

E.: Zgodził się Pan kandydować na posła. Po raz pierwszy w Pana życiu. Jakie nadzieje wiąże Pan ze swoją obecnością w tym przyszłym Sejmie, częściowo jedynie demokratycznym?

A.Ł.: Zaczę od tego, iż jako kandydat do przyszłego Sejmu jestem jedynie pośrednikiem. Za mną stoi i wielka i wspólna siła: Solidarność. Ktoś, kto będzie głosował na mnie obdarza swoim zaufaniem Solidarność. Ludzie znają mnie i pamiętają ze sceny i ekranu. Ale tym razem to już nie żadna rola. Teraz mają mi oni powierzyć funkcję znacznie bardziej odpowiedzialną, trudniejszą, ale - jak już powiedziałem - wyzbywamy się osobistych ambicji. Tym razem naszym wspólnym celem jest Polska, którą mamy podźwignąć wspólnie. Musimy. Takie są bowiem cele i zadania Solidarności.

E.: Jest Pan również kandydatem do Sejmu nowej kadencji, na którego głosować będą Polacy za granicą. W Kanadzie, Ameryce, Australii, Afryce...

A.Ł.: W Ameryce i Kanadzie wielokrotnie byłem na występach, znam trochę naszych braci tam żyjących. Znają oni również mnie. Pozwolę sobie zacytować ostatnie wersy ze sztuki Sławomira Mrożka "Emigranci". "A potem

zbudujesz dom. Piękny dom. Wysoki, murowany... Nie jakąś tam chałupę. I muchy też będą latały... Dzieci poślesz do szkoły. Niech się uczą. Niech wyrosną na ludzi. To będzie dobra, prawdziwa szkoła, bo wszystko będzie dobre, prawdziwe... Praca da chleb, a prawo wolność, bo wolność będzie prawem, a prawo wolnością? Czy nie o to nam chodzi, czy nie do tego wszyscy zmierzamy? A jeżeli wszyscy mamy wspólny cel, jeżeli wszyscy chcemy jednego, to cóż nam przeszkadza, aby stworzyć taką dobrą i rozumną wspólnotę".

Naszym zadaniem jest dziś walka o cele niemalże ewangeliczne. O godność pracy. O to, jako poseł Solidarności będę walczył w przyszłym Sejmie. Nie chcę być tylko aktorem. Nie jest moim celem zajmowanie się jakimś wycinkiem znaczącej wspólnoty. Widzimy więcej, lepiej, bardziej uniwersalnie i ponadczasowo.

Kultura, teatr, film, to tylko wycinek tych spraw, o których pełną realizację podejmujemy dziś zmuszani i odpowiedzialną walkę. Jeżeli zaufa mi Lech Wałęsa, to proszę Rodaków za granicą, by zaufali mi również. Postaram się nie zawieść naszych nadziei.

Notowała:
WIEŚŁAWA CZAPIŃSKA

1 MAJA

Milicja rozbiła przy pomocy pałek i gazu łzawiącego niezależne pochody 1-majowe w Gdańsku i Wrocławiu, zorganizowane przez Solidarność Walczącą i PPS.

W Gdańsku do uczestników niezależnej 1-majowej manifestacji przemówił Andrzej Gwiazda.

We Wrocławiu samochody milicyjne najeżdżały celowo na uczestników Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa zaprotestował przeciwko postępowaniu milicji we Wrocławiu podczas obchodów Święta Pracy 1 Maja. Wałęsa wystosował protest do rządu PRL.

Według źródeł opozycyjnych jeden z uczestników demonstracji we Wrocławiu Zbigniew Wojtczak ma zmiażdżoną miednicę w wyniku celowego potrącenia go przez Nyską milicję.

Wrocławski Komitet Obywatelski Solidarność również zaprotestował przeciwko postępowaniu milicji. Komitet wydał oświadczenie stwierdzające, że spokojny protest członków Solidarności Walczącej został gwałtownie zakłócony przez milicję.

Wojewoda wrocławski Janusz Owczarek oświadczył, że w sprawie zajęć poniedziałkowych, prokuratura wojewódzka we Wrocławiu wydała polecenie rozpoczęcia śledztwa.

WARSZAWA

Mała dziewczynka niesie mini-transparent z napisem: "Nasza lekcja historii współczesnej 1988-1989". Chłopiec, może 10-letni krzyczy ile sił

"Nie ma wolności bez Solidarności". Las transparentów. Wszystkie hasła wypisane "solidaryca". Maszerują ludzie z zakładów pracy, małych i dużych. Tych powszechnie znanych i tych, o których mało kto słyszał. Maszeruje młodzież, młodzież z UW, Politechniki, SGPIŚ'u, liceów Batorego i Rejtana. Dzieci na ramionach rodziców, matki z wózkami, a nawet kilka osób z psami. Dominuje radość z odzyskanej wolności i nadzieja, nadzieja, nadzieja.

"Zwyciężymy" - skandują tłumy, "Tylko razem", "Chcemy postów, a nie osłów", stare okrzyki mieszają się z nowymi. Tymi, które nawołują do wyborów. Czoło pochodu sformowało się jak gdyby samorzutnie. Młodzież z NZS i KPN. Potem już ogromne rzesze członków "Solidarności".

Pochód niezależny wyruszył o godz. 12.00 z placu Wilsona, a potem marsz ulicami: Mickiewicza, Bonifraterską, Długą, Mostową na błonia nad Wisłą. Na wiec - pierwszy od ponownej legalizacji Związku. Przemarsz trwał około 3 godzin. (w).

RAFAŁ MARSZAŁEK

CIENIE KATYŃSKIE

Przez długie dziesięciolecia Katyń był w Polsce tematem. W ostatnich latach stał się przedmiotem manipulacji i eksperymentów "nowomowy". Nie licznym delegacjom polskim proponowano składanie kwiatów w miejscowości Chatyń, jakby w rachubie na to, że fonetyka zasłoni ideologię. Gdy na war-

Ciąg dalszy ze str. 1

ny społeczeństwa, którego członkowie są prawdziwymi bohaterami, mimo że ich nazwiska nigdy nie będą znane. Doradca związku powiedział, że łatwo być przywódcą, natomiast nieznanymi działacze to ci, którzy są więzieni i bici przez siły opresji. Dlatego też, oświadczył Kuroń, przyjmuje on tę nagrodę w imieniu setek tysięcy bojowników o demokrację w Polsce.

POGOTOWIE STRAJKOWE W KOPALNIACH

W 27 kopalniach i zakładach górniczych w Polsce 2 maja ogłoszono pogotowie strajkowe. Poinformował o tym przewodniczący Federacji Związku Zawodowego Górników oświadczając, że powodem tej decyzji była odmowa ministerstwa przemysłu wprowadzenia nowego systemu wynagradzania do czasu przeprowadzenia indeksacji płac. Według Radia Warszawa, w pozostałych kopalniach związkowcy z OPZZ i Solidarności prowadzą konsultacje

WAŁĘSA ZŁOŻY W LISTOPADZIE WIZYTĘ W USA

Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa przyjął zaproszenie do złożenia wizyty w Stanach Zjednoczonych i wystąpienia na forum największej amerykańskiej federacji związkowej AFL-CIO. Wałęsa wygłosi przemówienie na zjeździe AFL-CIO, który odbędzie się w Waszyngtonie w listopadzie br. Przewodniczący Solidarności odbierze również Nagrodę Praw Człowieka przyznana mu przez tę federację.

LOT Z PRZYGODAMI

INFORMACJA WŁASNA

27 kwietnia wystartował w swój pierwszy rejsowy lot do Nowego Jorku nowy nabytek linii lotniczych LOT Boeing 767.200, któremu w imię Gniezno. Odbył się również dziewięciodniowy rejs samolotu do Kanady. W powrotnej drodze z Montrealu do Warszawy nastąpiła drobna awaria. Według informacji jednej z pasażerek na pokładzie samolotu, który musiał zawrócić na lotnisko Mirabel, wybuchła panika. Stewardesom udało się jednak uspokoić pasażerów. Po przeglądzie technicznym samolot wystartował ponownie i bez przeszkód dotarł do Warszawy. LOT wynajął dwa inne Boeingsi 767.200 o nazwie Kraków i Warszawa. Polscy piloci przeszli na nich specjalne przeszkolenie przeprowadzone w USA. Były to pierwsze loty transatlantyckie odrzutowców amerykańskich po wycofaniu z tych tras sowieckich Iliuszynów.

LISTY Z PIASKÓW

Dokończenie na str. 23

Solidarność wezwwała wyborców pragnących poprzeć kandydatów niezależnego związku, aby przed złożeniem podpisu na liście dokładnie sprawdzali czy osoba domagająca się podpisu legitymuje się upoważnieniem Komitetu Obywatelskiego Solidarność. Związek zaapelował też, aby wyborcy poznali nazwiska wszystkich kandydatów na posłów i senatorów Solidarności w swoim okręgu.

W Opolu studenci protestowali przeciwko więzieniu Wacława Havela; ich przemarszowi przez miasto nie przeszkodziły siły porządkowe.

Reg. Komisja NSZZ Solidarność Dolny Śląsk wydała apel o uczestnictwo w pochodzie 1-majowym, w pochodach niezależnych i o udział w wyborach.

Radio Warszawa nadało już pierwszą audycję zatytułowaną "Solidarni". Trwała 30 minut. Jacek Kuroń mówił w niej o programie wyborczym "Solidarności". Następna audycja w maju. Będzie ich jeszcze 7. Uczywiście wszystkie poświęcone sprawom wyborczym. Bo to dziś najważniejsze.

Już pojawiły się fałszywe cegielki sprzedawane przez spryciarzy chcących zrobić interes na Funduszu Wyborczym "Solidarności".

Grupa studentów poznańskich z NSZ i WiP ogłosiła 24-godzinny strajk okupacyjny Collegium Novum Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Grupa ta ogłosiła strajk jako wyraz protestu wobec braku rejestracji NZZ. Wiąże się to z odmową rejestracji NZZ przez Sąd Wojewódzki w Warszawie. Sąd nie przyznaje na statut NZZ i żąda skreślenia z niego prawa do strajku.

W trakcie rozdawania ulotek wyborczych "S" na ulicach Warszawy MO zatrzymało członka NZZ Andrzeja Papię. Bo przesłuchaniu na ulicy Wilczej zwolniono go i zwrócono mu ulotki.

W Łodzi 26 kwietnia działacz NZZ Marek Jasionowski, który złożył skargę o pobicie go w areszcie MO został skonfrontowany z pełniącymi wówczas służbę milicjantami. Jasionowski rozpoznał tego, który go pobił. Milicjantów ma stanąć przed sądem.

Na konferencji prasowej w Gdańsku Lech Wałęsa nie podjął decyzji co do kandydowania do Senatu. Ale zdecydowanie zdementował sprawę ewentualnej prezydentury.

20 kwietnia w Gdańsku złożono kwiaty pod Pomnikiem Ofiar Grudnia. Później w sali BHP Stoczni Gdańskiej odbyło się spotkanie Lecha Wałęsy i kandydatów na posłów do Sejmu i Senatu Bronisława Geremka, Andrzeja Wielowieyskiego i Henryka Wujca z załogą Stoczni. Natomiast o 16.00 spotkali się członkowie KKW.

3 maja w Gdańsku w Bazylice Mariackiej odbędzie się msza z udziałem Lecha Wałęsy. Tego dnia nie przewiduje się w Gdańsku pochodu.

Profesor Politechniki Wrocławskiej Ryszard Krasnodębski wystosował list otwarty do Kornela Morawieckiego z Solidarności Walczącej. Zapytuje w nim o sens bojkotu wyborów. Mówi w nim,

FAKTY • FAKTY

iz rezygnacja z udziału w wyborach, a tym samym w Sejmie i Senacie odstepuje te miejsca przedstawicielom PZPR. Apel o bojkot - zdaniem Profesora - powoduje ugruntowanie dotychczasowej władzy. Pod listem podpisują się inni przedstawiciele wyższych uczelni.

W kilku szkołach średnich w Płocku miały miejsce przypadki zmuszania uczniów klas przedmaturalnych do składania podpisów na kandydatów PZPR do Sejmu i Senatu. Komitet Obywatelski Solidarność w Płocku złożył w tej sprawie protest.

W Szczecinie 30 kwietnia odbył się wiec przedwyborczy, w którym udział wzięli kandydaci do Sejmu i Senatu. Podobny wiec odbył się w Radomiu i Legnicy.

Powołano do wojska organizatorów akcji wyborczej ze strony opozycji solidarnościowej z Kalisza, Jastki i Siedlec.

Ulotka rozprowadzana na wsiach polskich. Czytelniku! Jeśli chcesz, by dotarła także do Twoich krewnych w kraju - wyślij ją listem. Nasze teksty i informacje dochodzą do Kanady łatwiej niż w odległe zakątki Polski.

BRACIE ROLNIKU!

Razem z Solidarnością wybieraj po gospodarstwu. Po gospodarstwu - to znaczy rozsądnie i sprawiedliwie. Chcemy, aby w Polsce rządziła mądrość, a nie krzywda. Chcemy, aby ziemia, którą uprawiali ojcowie znalazła się w rękach synów i córek (...) Chcemy dla całej polskiej wsi godnego, jaśniejszego życia. Chcemy, aby pieniądź w ręku rolnika miał siłę. Aby można było kupić za niego to, co trzeba do produkcji, co trzeba do budowy, co trzeba do życia. Bez łapówki, bez "załatwiania", bez chodzenia po prośbie do urzędników.

Chcemy, aby wiejska szkoła nie była gorszą szkołą. Aby spółdzielczość była dobrowolnym wspólnym działaniem gospodarzy, a nie jeszcze jedną władzą na karku rolnika.

Chcemy, aby rolnik mógł widzieć, jak podatek zapłacony państwu wraca od państwa do niego.

Wyberajmy posłów i senatorów, którzy się o to upomną. A upomną się nie tylko dlatego, że to ludzie uczciwi i światli. Upomną się, bo ich przypilnujemy, bo im przypomnimy.

Wyberajmy po gospodarstwu. Wybierajmy z Komitetami Obywatelskimi Solidarność!

Życie polskie wsi nie zmieni się z dnia na dzień (...) Rolnictwo nie naprawi się w Warszawie. To muszą zrobić ci, którzy Polskę żywią i bronią. Teraz rolnicy będą mogli dopilnować, aby ich słuszne żądania nie szły do ministerialnej szufady. Teraz każde rozumne działanie społeczności rolniczej będzie miało w Warszawie uważnych i wiernych sojuszników - posłów i senatorów zgłoszonych przez Komitety Obywatelskie Solidarność, a wybranych głosami wsi.

Wyberaj po gospodarstwu. Pomóż zrozumieć te wybory wszystkim, co czują się zagubieni. Doradzaj niezdecydowanym. Głosujmy razem na kandydatów zgłoszonych przez Komitety Obywatelskie Solidarność.

POMÓŻMY SAMI SOBIE!

KOMITET OBYWATELSKI
„SOLIDARNOŚĆ”

GLIWICE (IPNS) - 30 kwietnia Służba Bezpieczeństwa zatrzymała nielegalnie jednego z działaczy KPN podczas wiecu wyborczego.

TORUŃ (IPNS) - 1 maja Służba Bezpieczeństwa napadła na uczestników wiecu wyborczego Konfederacji Polski Niepodległej. SB zatrzymała kandydatkę KPN na senatora Martę Wagner. Wraz z Martą Wagner na posterunek MO odwieziono trzech studentów pomagających w kampanii wyborczej KPN. Odbywające się w tym samym czasie wiece wyborcze Komitetu Obywatelskiego Solidarność oraz osobno innych środowisk niezależnych nie były przez SB napadane.

FASZYSTOWSKIE METODY WALKI WYBORCZEJ

KIELCE (IPNS) - 1 maja Służba Bezpieczeństwa zaatakowała kandydatów KPN do Sejmu podczas ich kampanii wyborczej w Kielcach. Kandydaci KPN rozstawili swój stolik wyborczy podczas organizowanego przez władze miejskie festynu wyborczego. Przy stoliku rozlepione zostały plakaty KPN i duży transparent "Akcja Wyborcza Konfederacji Polski Niepodległej". Podczas kampanii działacze KPN zbierali podpisy pod swoimi nazwiskami, pieniądze i zapoznawali wyborców z programem wyborczym KPN. O godz. 1 po południu w ramach maratonu wyborczego kandydaci KPN przedstawili swój program z oficjalnej sceny. Godzinę później na teren festynu wyborczego przybyła SB i stolik wyborczy KPN został otoczony przez kilkunastu ubeków. Kierujący akcją oficer, legitymujący się legitymacją służbową wystawioną na nazwisko Cetera nakazał zlikwidowanie stoiska i polecił udanie się na komisariat. W odpowiedzi na to jeden z kandydatów na posłów KPN Grzegorz Hajdarowicz odczytał art. 98 ordynacji wyborczej, który stwierdza, że akcja wyborcza nie podlega przepisom Ustawy o zgromadzeniach. Hajdarowicz dodał, że w związku z tym akcja SB jest bezprawna i nielegalna. W odpowiedzi na to SB zaczęła siłą wciągać działaczy KPN do samochodu. W tej sytuacji Hajdarowicz zaczął głośno protestować i został natychmiast fachowym chwytem uciśniony. Zgromadzeni kielczanie zaczęli skandować "precz z komuną" i "Gestapo". Po wciągnięciu do samochodu działacze KPN zostali odwiezieni do Komisariatu MO na ulicę Wesołą. Po przybyciu na ulicę Wesołą kandydaci KPN zaczęli się wzbraniać przed wejściem do budynku komisariatu, ale po usłyszeniu, że "ich skóra może zapoznać się zaraz ze smakiem pały" zdecydowali się nie stawiać oporu. W komisariacie Artur Then złożył oświadczenie, że akcja SB jest nielegalna. Podczas 2,5-godzinnej rozmowy oficerowie SB odradzali kandydatom na posłów prowadzenie akcji wyborczej argumentując, że Kielce są terenem "spokojnym" i sugerując przeniesienie się do innego miasta. Dodali, że w przypadku nieposłuchania "rady" takie spotkania na pewno będą się powtarzać. Po przesłuchaniu SB wezwało dwóch lekarzy z pogotowia w celu zbadania działaczy KPN. Na polecenie SB, lekarze wydali oświadczenie, że działaczom KPN nic się nie stało, a jedyną widoczną dolegliwością jest ból szczęki i zacerwieniony policzek. Jak skomentował jeden z ubeków "być może będziemy potrzebować zaświadczenie lekarskie dowodzące, że nie bili kandydatów na posłów". Grzegorz Hajdarowicz powiedział IPNS, że pomimo akcji SB będzie kontynuował swoją kampanię. Dodał, że podczas kampanii należy pokazać swoje zdecydowanie. Artur Then komentując akcję SB powiedział IPNS, że nie zniechęci ona go do kandydowania na posła. Dodał, że wprost przeciwnie, pobudzi ona go do jeszcze bardziej intensywnej pracy.

KRONIKA

W Warszawie bawił Jerzy Kosiński. Przybył do Polski w związku z obchodami "Dni Krzysztofa Komedy-Trzciskiego", ale odbył również szereg oficjalnych rozmów, dotyczących współpracy gospodarczej polsko-amerykańskiej w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego.

Lech Wałęsa i kilku członków KKW przybędzie do Brukseli, aby wziąć udział w 3-dniowym posiedzeniu Międzynarodowej Konferencji Wolnych Związków Zawodowych. Lech Wałęsa będzie jednak tylko jeden dzień. Prawdopodobnie z Wałęsą przybędą Bohdan Lis i Janusz Onyszkiewicz. Zebrania M.K.W.Z.Z. odbywają się 2 razy do roku. Lech Wałęsa weźmie udział po raz pierwszy.

Lech Wałęsa otrzymał zaproszenie do odwiedzenia Wielkiej Brytanii.

Generał brygady, pisarz Jan Dobraczyński i gen. Jan Kamiński zwrócili się do gen. Jaruzelskiego o eweryfikację oznaczeń bojowych oraz zmianę zasad ich przyznawania. Chodzi o uznanie po latach zasług żołnierzy innych frontów niż sowieckiego.

W Warszawie odbywał się V zjazd młodzieżowej przybudówki PZPR, ZSM. Organizacja twierdzi, iż liczy 1.5 miliona członków. Zjazd miał przebieg typowy. Nie doszło do poważnych zmian programowych.

W Polsce ma powstać naukowo-dydaktyczna placówka ONZ kształcąca kadry i przygotowująca opracowania. 25 kwietnia przebywał w PRL Sekretarz Generalny ONZ, który spotkał się z gen. Jaruzelskim, jak również z Lechem Wałęsą. Przedyskutowano projekt placówki.

W Warszawie daje się ostatnio we znaki brak benzyny. Pod stacjami benzynowymi ustawiają się znów długie kolejki. Min. Wilczek oświadczył, że zawiñła lekka zima. Ludzie zamiast trzymać samochody w garażach - jeździli naruszając zapasy. Reforma! Narzekano się zawsze na ciężką zimę.

Włoska firma odzieżowa Beleton otworzyła w Warszawie sklep z ubraniami damskimi własnych linii. Ceny jak w Rzymie. Dla warszawiaków horrendalne.

CENY

W poniedziałek 24 kwietnia na targowiskach w Warszawie za 1 kg schabu żądano 4,5 do 5 tys. zł. Schab karkowy 3,5 - 4 tys. zł. Mięso wieprzowe od szynki 3,5 tys. zł. Wołowe bez kości 3,5 tys. zł., cielęcina 5 tys. zł za 1 kg. Kg szynki 5.900, polędwica 6,5 tys., kabanosy 5.200.

Jarzyzny - kilogram młodych ziemniaków 5 tys. zł. Ogórki świeże 1.200 zł kg. Pietruszka korzeniowa 1.400 zł., pory 800 zł kg. Pomidory świeże 3,5 tys. zł. kg 1 maja wzrastają opłaty:

Cena metra sześciennego wody z 17 do 35 zł. Opłaty za 1 m³ ścieków z 8 zł na 1.7 Tak więc dwuosobowa rodzina w mieszkaniu kwaterunkowym z wygodami płacić będzie nie jak dotychczas 476 zł za wodę, a 980 zł.

Chleb żytni pełnoziarnisty 1/2 kg z ceny 150 zł skoczył na 220 zł., czyli kilogram 440 zł. Niby to pieczywo luksusowe, ale mimo wszystko...

Dewizy: Dolar USA 3.000 zł skup, a 4.100 sprzedaż.

Z DYSTANSU

LESZEK SZARUGA

Doszedłem do wniosku, że czas zmienić nazwę tego felietonu: pisany jest co prawda nadal głównie z Berlina Zachodniego, jednakże ten nowy tytuł chyba bardziej niż poprzedni przylega do treści. Nadto chciałbym w ogóle zaproponować spojrzenie z dystansu na zjawiska, w których uczestniczymy. Tym bardziej, że w czasie mego ostatniego - przed dwoma tygodniami - pobytu w Warszawie zostałem, może i słusznie, zaatakowany za brak zaangażowania, za ów dystans właśnie. Ani nie mam ochoty zapisywać się do powstającego właśnie Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, ani nawet - co już naprawdę pobudza agresję moich rozmówców - brać udziału w jedynie słusznych niekonfrontacyjnych wyborach, o których wielu z działaczy, wiedząc dobrze o tym, że opozycja ma przyznaną mniejszość, powiada, że "musimy je wygrać". Pzyznam, że śmieszy mnie to jakoś i nie bardzo mam ochotę brać wobec siebie samego odpowiedzialność za wykonywanie gestów, które uważam za puste. Może brak mi wiary, może politycznego wyrobienia - nie wiem. Wiem jedynie, że jedynym sensownym działaniem, jakie mogę przedsięwziąć jako człowiek parający się piórem, jest przekazywanie moich opinii. Lata całe co prawda zajmowałem się również czym innym: przepisywałem zawzięcie pierwsze materiały KOR-u, redagowałem, składałem, targałem setki kilogramów papieru, kolportowałem (zawsze jakoś tak, że dopłacałem do interesu - ja się naprawdę do tego nie nadaję), wykladałem na tajnych kompletach itp. Ganiałem na manifestacje, bojkotowałem, co się dało bojkotować. A teraz dość. Nigdy więcej. Nigdy więcej w stadzie, nigdy więcej podporządkowywania się komukolwiek. Może to prawo wieku, a może zwykłe zmęczenie - nie wiem. Coś się musiało we mnie złamać. Jedno nie ulega wątpliwości - bardziej niż wszelka "walka", w której i tak nie mam nic do powiedzenia, interesuje mnie własna praca, która na mówieniu polega.

Nie sądzę przy tym, bym mógł być bezstronny. Chyba po prostu muszę być sobą. Nie dążę więc do tego, by to, co

mówię, podobało się wszystkim. Rzadko osobista prawda, osobisty, indywidualny sposób widzenia świata zyskuje powszechny odbiór. Ludzie się między sobą - dzięki Bogu - różnią i zacieranie tych różnic jest nie tylko skazane na bezsens, lecz ponadto śmieszne. Drażni mnie to ciągle "zwieranie szeregów" i maszerowanie pod sztandarem. Myślę, że jeśli miałbym siebie jakoś określić, to jako kogoś, kto co prawda poczuwa się do wspólnoty, lecz idzie z boku, nie w nogę, po swojemu.

Postawa taka na ogół oceniana jest, zwłaszcza dzisiaj, dość surowo. Szczególnie w Warszawie. Tam właśnie zaproszony zostałem przez wybitnego intelektualistę, człowieka, którego od lat szanuję i cenię za jego pracę, by wysłuchać racji, wedle których ten mój sposób bycia jest nie do przyjęcia. Usiłowałem wytłumaczyć, że przede wszystkim muszę być w zgodzie z samym sobą. Że nie wolno mi milczeć, gdy ludzie, którzy przez lata całe wypowiadali się za demokracją - teraz, według moich, może nawet subiektywnych obserwacji, łamią demokratyczne zasady. Usłyszałem w odpowiedzi, że łamię się je w imię celów wyższych. Dowiedziałem się, że sytuacja jest dramatyczna, że "walczymy o życie". Niebawem z ust Wałęsy - chyba w Rzymie, ale może jeszcze w Polsce - usłyszałem, że będzie dążyć do ukrócenia wszelkiej anarchii, że "nie pozwoli" na coś tam.

Tak się składa, że owa "walka o życie" w Polsce trwa już lat ponad 200. Życie naszego kraju jest pełne przedziwnych i zaskakujących paradoksów, z których nie zawsze potrafimy sobie - właśnie na skutek braku dystansu - zdać sprawę. Warto więc może przypomnieć, że w roku 1982, siedem zaledwie lat temu, ludzie, którzy podejmowali współpracę z panującą ekipą - wówczas silną i radośnie patrzącą w przyszłość - nazywano elegancko kolaborantami. Dziś, gdy ekipa jest o wiele słabsza i podjęcie z nią współpracy jest jej podtrzymywaniem, o kolaborantach przy okrągłym stole jakoś nie słychać. A przecież to dokładnie ci sami ludzie: ten sam generał w czarnych okularach, ten sam minister spraw wewnętrznych, ten sam, podniesiony awansami Rakowski. Wtedy mieliśmy do czynienia, by przytoczyć słowa Michnika, z "nowym wcieleniem trwających od stuleci zmagania Prawdy z Kłamstwem, Wolności z Przemocą, Godności z Poniżeniem". Dziś Prawda i Kłamstwo, Wolność i Przemoc, a także Godność i Poniżenie zasiadły do wspólnego stołu obrad. Można powiedzieć, że to po prostu nowa formuła zmagania, bardziej cywilizowana - i będzie to bardzo ładny argument. Efektom tych zmagania jest kompromis. Otóż jakoś tak jestem skonsternowany, że nie widzę możliwości kompromisu między Prawdą i Kłamstwem czy Godnością z Poniżeniem.

Ciągnąc dalej to zestawienie można też powiedzieć, że w efekcie ostatnich wydarzeń Prawda stała się mniej zasadnicza, zaś Kłamstwo bardziej liberalne. Brzmi to śmiesznie, ma jednak pewne znaczenie praktyczne. To mianowicie, że jeśli w oficjalnym życiu publicznym Prawda dochodzi do głosu, to

przynajmniej społeczeństwo ma do czynienia z mniejszą ilością Kłamstwa, co jednak nie jest bez znaczenia. W wielu wypowiedziach działaczy słyszymy, że to wszystko, to jeszcze nie to, o co naprawdę chodzi, ale że trzeba - w imię różnych spraw - pogodzić się z pewnymi koniecznościami. To bez wątpienia prawda - ale prawda polityków, których działalność polega na znajdowaniu najkorzystniejszych kompromisów. Ale nie jest to prawda intelektualistów, a o tym się dziś w Polsce, niestety, nader często zapomina.

Przed wprowadzeniem stanu wojennego, w rocznicę powstania "Solidarności", pisał Michnik: "Zadaniem stojącym przed polskim narodem jest wypracowanie realistycznego systemu demokracji politycznej świadomie ograniczonej przez interes państwowy naszego potężnego sąsiada. (...) "Solidarność" ma przed sobą inną perspektywę, perspektywę szukania rozwiązań pomiędzy (...) ugodą a ewolucją". To rozróżnienie między celami narodu i celami Związku jest, jak sądzę, ważne także i dzisiaj. Obawiam się - może niesłusznie - że "Solidarność" przy okrągłym stole, zwanym także "obwarzankiem Kiszczaka", wzięła na siebie wszystko na raz. Nie sądzę, by wszyscy bez zastrzeżeń zgadzali się z tym, by Związek występował jako wyraziciel aspiracji wszystkich grup opozycyjnych w Polsce: takie monopolizowanie działań politycznych jest, jak każdy zresztą monopol, niesłychanie szkodliwe. Znów zaczyna straszyć slogan mówiący o tym, że kto nie z nami, ten przeciw nam. Wałęsa usiłuje ośmieszyć Morawieckiego powiadając, że ukrywa się on przed własną żoną. Podobnych zjawisk jest, niestety, więcej. Wałęsa przemienia się w rodzaj świętej krowy nie podlegającej krytyce, zaś zasłużony publicysta niezależny, po napisaniu felietonu podającego w wątpliwość działalność Przewodniczącego, zostaje powiadomiony, że nie ma dlań miejsca w prasie solidarnościowej. Może jest to jedynie słuszna metoda działania w obecnej sytuacji. Osobiście jednak nie jestem o tym przekonany i - dotknięty klasycznie polską chorobą anarchii - nie zamierzam w podobnych praktykach uczestniczyć. Nie po to całe lata robiłem to wszystko, o czym wspominałem na początku tego felietonu.

Trapiące Polaków od 200 lat pytanie o to, czy wybijemy się na niepodległość, postanowiłem potraktować w sposób bardzo osobisty: będę wybijał się sam, w pojedynkę. Mówienie o tym, że Polacy to naród indywidualistów, jest nieprawdą - na ogół jest to społeczeństwo podążające stadem, tyle że na dokładkę niezdiscyplinowanym: wystarczy popatrzeć na powszechność narodowych symboli, na podporządkowanie się zbiorowym emocjom. Indywidualistów mieliśmy zawsze niewielu, niestety. Indywidualizm nie oznacza braku dyscypliny - przeciwnie: nakłada bowiem może uformować osobowość rzeczywiście niezależną. Takich prób w naszej historii za wiele nie było, a szko-

Właśnie narasta kolejna stadna gorączka: fala nacjonalistycznych deklaracji. O niebezpieczeństwie tego mówić dziś już wprost nie wypada - to oczywistość. Nie dla wszystkich jednak. Co i rusz z kręgów "prawdziwych Polaków" dochodzą ostrzeżenia przed zagrażającymi nam kosmopolitami. Budzi to we mnie złośliwą przekorę: zapytany przez Jacka Kaczmarskiego o to, czy czuję się kosmopolitą, odpowiedziałem nie bez ironii, że oczywiście. Śmieszają mnie bowiem ludzie, którzy podkreślają swą polskość z takim wydatkiem energii i samozaparcią, jakby sami mieli co do niej niejakie wątpliwości. Ja jakoś nie mam i nigdy nie miałem, zaś ludzie obnoszący się ze swym poczuciem narodowym jak ze śmierzdzącym jajem budzą we mnie na ogół współczucie, choć w niektórych skrajnych wypadkach także i uczucia dalekie od wskazań Ewangelii.

Myślę, by powrócić do początku niniejszych rozważań, że również w tej sprawie człowiekowi myślącemu niezbędny jest dystans: tak wobec zbiorowości, także narodowej, w której przyszło mu żyć, jak wobec siebie samego. Myślę, że z trudem to przychodzi osobowościom o ambicjach politycznych. Politycy potrafią co prawda być ironiczni, jednak rzadko wobec siebie samych. Siebie samych traktują na ogół ze śmiertelną powagą. I wtedy mówią, że my - wszyscy oczywiście - "walczymy o życie".

PRZED PIERWSZYM FESTIWALEM CHÓRÓW POLONIJNYCH W TORONTO OD PRZEWODNICZĄCEJ OGNIWA No 11

Ze wzruszeniem i satysfakcją witam wszystkich uczestników Pierwszego Festiwalu Chórów Polonijnych, zorganizowanego przez Federację Polek - Ogniwo 11.

Zespołom chóralnym i ich dyrygentom życzę wspaniałych sukcesów artystycznych, a miłośnikom muzyki chóralnej, pięknej sztuki śpiewu - wielu głębokich przeżyć.

Wierzę, że Festiwal odbywający się pod patronatem Kongresu Polonii Kanadyjskiej - Okręg Toronto będzie ważnym wydarzeniem kulturalnym i patriotycznym w życiu naszej polonijnej społeczności. Wydarzeniem, które przybliży nas do wielkich wartości polskiej kultury narodowej, dziedzictwa zajmującego tak ważne miejsce w naszej emigracyjnej egzystencji.

JADWIGA SZTRUMF
Przewodnicząca Ogniwa 11

Pierwszy w Ontario Festiwal Chórów Polonijnych odbędzie się w dniu 6 maja br. o godzinie 5 po poł. (17) w Szkole West Toronto przy 330 Lansdowne (College St.).

W festiwalu udział weźmie osiem Chórów - Ottawa, Oshawa, Hamilton, Mississauga, Toronto.

Zapraszamy całą Polonię z Toronto, okolic i Ontario. Wstęp wolny.

Festiwal organizuje Federacja Polek Ogniwo 11 pod patronatem KPK Okręg Toronto.

Federacja Polek w Kanadzie
Ogniwo No 11
Przewodnicząca p. J. Sztrumf
Toronto

LESZEK SZARUGA

PIOSENKA

*nie mówimy umarli
mówimy polegli
i gdy mówimy życie
mówimy historia*

*studiujemy Tacyta
na tajnych uczelniach
kiedy po nas przychodzą
podpalamy archiwa*

*zostaje po nas popiół
głuchy śmiech pokoleń
szyderstwa polityków
i przekleństwa kobiet*

Od roku Jacek Fedorowicz, grafik, twórca "60 minut na godzinę", - felietonista, przebywał w USA. Oglądaliśmy jego znakomity program w Buffalo, N.Y. Wszystko zapowiadało, że Fedorowicz przyjedzie jesienią do Kanady, że jego pobyt na Zachodzie potrwa dłużej. Kroiła się już współpraca. W ubiegłym tygodniu zadzwonił, że wraca. I przysłał ten list. Wspaniale kontrastuje z listem Leszka Szarugi i czyta się.

DO WIDZENIA!

Dostałem telegram: "Nie widzimy możliwości wygrania wyborów bez Twojego udziału. Wracaj natychmiast!". Podpisano: Andrzej Wajda Lech: Wałęsa.

Pomyślałem: żart. Po telefonie do Polski okazało się, że nie. Oczywiście jestem pewien, że daliby sobie radę bez mojej pomocy (wierzę w zdrowy rozsądek Polaków); mam w sobie jednak wystarczającą dozę nieskromności, by sądzić, że potrafię się przydać.

Więc odlatuję do Warszawy. Tam będę się starał skrzyknąć możliwie jak największą liczbę przymusowych obywateli PRL do głosowania na te 35% wolności.

Będę się starał skrzyknąć nie dlatego, że "Wałęsa kazał" (nie obrażając Lecha - on mi nic nie może kazać, ani mnie, ani innymi i być może między innymi na tym zasadza się nasza siła), ale dlatego, że - jak na razie - jestem głęboko przekonany, że jest to działanie w słusznej sprawie. Trzeba się starać wprowadzić do Sejmu maksymalną liczbę prawdziwych postów i właściwych senatorów do Senatu, tak jak trzeba było podjąć rozmowy z władzą.

Cały ten konsekwentny kierunek działania jest, moim zdaniem, bezalternatywny. Nie widzę innej szansy na ratunek dla kraju. Wiem jednocześnie - i na tym polega tragizm naszej sytuacji - że ani chwiejne (jak zwykle) układy z władzą, ani nawet pełne zwycięstwo w "naszej części" wyborów niczego nie gwarantuje. Jest tylko szansa. Ale jest szansa jedyna.

Bo jeżeli nie, to co? Czekać na powstanie zbrojne? Na desperacki masowy zryw głodnych ludzi doprowadzonych do ostateczności? Czy na to, że będzie się dalej zawałowało samo, aż się zawali kompletnie. W każdym wypadku będzie to katastrofa. Nie jest dla mnie żadną pociechą, że Rakowskiego i jego kolegów też to pochłonie. Przez wiele lat żyłem nadzieją, że dożyję chwili, kiedy zobaczę ich wszystkich przed sądem, oskarżonych o udział w organizacji zbrodniczej, a następnie za kratkami (bo kara śmierci w cywilizowanej demokracji Rzecyzpospolitej będzie zniesiona), tak się jednak złożyło, że muszę świadomie z tych miłych wizji zrezygnować, co więcej, popierać gorąco wszystkich tych, którzy IM zagwarantują pełne bezpieczeństwo i godziwą emeryturę. Pocięszam się, że oni nie będą chcieli szastać tą emeryturą żyjąc między nami, ale jeżeli zechcą - trzeba będzie im to umożliwić, tak jak trzeba było znieść ich obecność przy okrągłym stole i nadal znosić w przyszłości. "Time" zrelacjonował żart z Warszawy - cytuję z pamięci - dlaczego "okrągły stół" miał średnicę 30 stóp? Bo rekord świata w pluciu na odległość wynosi 15. A jednak Władek Frasyniuk udzielając wywiadu niejakiemu Zakrzewskiemu (jedna z wielu zdecydowanie obrzydliwych postaci telewizji państwowej) po-

wiedział: "Siedziałem kilka lat. Oglądałem programy pana i pańskich kolegów. Marzyliśmy w celi, że nadejdzie chwila, kiedy spotkamy się oko w oko i naplujemy wam w twarz. Niestety jest teraz w kraju taka sytuacja, że nie możemy tego zrobić". Ten cytat - jak myślę - oddaje doskonale nastrój chwili bieżącej. Ale też i przyszłych chwil.

Powie ktoś, że rozważanie apokaliptycznych wizji dla poparcia tezy o bezalternatywności "linii Wałęsy" jest demagogią, bo nie bierze pod uwagę sytuacji światowej. Nie jestem politykiem, ale właśnie sytuacja światowej przypatrzuje się z najwyższą uwagą. Tak, wiem o ruchach narodowowyzwoleńczych w Gruzji, w krajach nadbałtyckich i we wszystkich zakamarkach imperium. Tak, zgadzam się w pełni z prognozami Zbigniewa Brzezińskiego, które uważam za niezwykle trafne i kompetentne.

Tak, imperium się rozleci, ale to nas nie zwalnia z kategorycznego obowiązku zrobienia czegoś teraz, już i natychmiast, i że tym czymś nie mogą być żadne posunięcia gwałtowne. I tu też chyba jestem zgodny ze słynnym Zbigniem.

To dobrze, że władza wreszcie rozumiała, że pójdzie na dno razem ze wszystkimi i szuka ratunku. Udzielenie ratunku wcale nie będzie oznaczało kredytu zaufania. Wszyscy wiemy, że ONI będą wciąż kręcić, zwodzić, manipulować, oszukiwać, a obowiązkiem naszych wybranych przedstawicieli będzie stałe patrzeć im na ręce i stałe ograniczanie totalitarnych zapędów. Ja nie mam złudzeń: gdy tylko niebezpieczeństwo minie, wróci natychmiast pokusa przywrócenia "starego porządku". Przeciwdziałać temu może tylko społeczeństwo zorganizowane, świadome swych celów, ale i ograniczeń.

Wybory, których nie można w pełni wygrać, ale przegranie których oznaczałoby przekreślenie wszelkich nadziei, to dopiero początek, a ciąg dalszy będzie bardzo trudny, o czym spieszę zapewnić. I wydaje mi się, że właśnie to

trzeba mówić bez ogródek w opozycyjnej kampanii wyborczej. Mydlenie oczu (pomijam stronę moralną) do niczego nie zaprowadzi, ludzie mieli już dosyć oszukańczych obietnic przez czterdzieści parę lat. Mam jednak nadzieję, że pomimo skrajnego zbrzydzenia, zmęczenia i zniechęcenia sięgną po 35% demokracji.

...

Wyrzucałem z siebie te myśli dość chaotycznie, pakując jednocześnie walizki i zorientowałem się właśnie, że wszystko, co piszę, jest odpowiedzią na to, co usłyszałem od rodaków amerykańskich, którzy przychodzili na moje spotkania autorskie. Być może rodakom w kraju trzeba będzie odpowiadać na zupełnie inne pytania. Jedno jest pewne, moi drodzy Polish Americans, którzy jesteście niecierpliwi i nieprzejednani

niż 52, a gdyby ewentualny oponent upierał się przy tej koncepcji, dodam (może nieco demagogicznie): proszę bardzo, robimy w kraju rewolucję, jak tylko Pan wystartuje na Czele Ochotniczej Armii Spadochronowej. Umawiamy się pod Modlinem.

Z pozostałą (lwią) częścią moich tutejszych słuchaczy żegnam się bardzo serdecznie i mam nadzieję, że niedługo tu przyjadę znowu. Nie widzę powodu do ukrywania, że mi się tu podoba. Oczywiście nie wiem, kiedy tu przyjadę, od tego są właśnie komuniści, żebym nie wiedział nic nigdy na pewno, co będzie ze mną w przyszłości. Na wszelki wypadek żegnam się czule, bo może jednak na długo. Polacy zawsze żegnają się czule z tych samych powodów, dla których na ogół ubierają się za ciepło. Już wiele lat temu zauważyłem, że w wolnych krajach ludzie ubierają się bez porównania lżej niż my. Kanadyjczyk, Szwed, Fin, wybiega na miasto w mróz bez płaszcza. Polak w kożuchu przy pięknej słonecznej pogodzie. Dlaczego? Bo Polak przez całe dziesięciolecie nie wiedział, czy wróci do domu za chwilę, czy po kilku latach i czy przypadkiem nie przez Władywostok.

Wracam do kraju z mieszanymi uczuciami. Nie zdążyłem doprowadzić do końca tego wszystkiego, co zacząłem tutaj, i wiem, że tam, w kraju nie czekają mnie same przyjemności. Nie myślę tu tylko o władzy. Podejrzewam, że wielokrotnie narażę się swoim. Być może nawet stracę na jakiś czas niektórych przyjaciół i wielu dotychczasowych słuchaczy. Ach, gdzie te złote czasy stanu wojennego, kiedy wiadomo było od razu, kto wróg a kto przyjaciel! Z drugiej jednak strony cieszę się, że zobaczę wszystko na własne oczy.

Niech więc nikt ani przez moment nie sądzi, że się poświęcam.

Chociaż, kto wie, czy nie będę musiał w przyszłości. Na jednym ze spotkań autorskich ktoś zadał mi pytanie, czy dopuszczam możliwość powrotu do państwowego radia cenzurowanego przez dotychczasową władzę. Zachnąłem się, że nie, a potem na wszelki wypadek dodałem, że tylko w wypadku, gdyby mnie o to poprosili chórem Wajda, Wałęsa i Michnik. Niewiele brakowało, żebym trafił w dziesiątkę i wykrakał. Jak to dobrze, że Adama nie było, gdy dwaj pierwsi bohaterowie mojej nieopatrznej deklaracji podpisywali przytoczony na wstępie telegram. Mam nadzieję, iż zrozumieją, że mogę się przydać bardziej, jeżeli nie rzucę się w objęcia skreślaczy, biorę jednak pod uwagę sytuację, w której skutecznie mnie przekonają, że muszę. W takim wypadku będę jadł tę żabę.

Proszę mi życzyć smacznego.

JACEK FEDOROWICZ

W ubiegłym tygodniu Michael Wilson, federalny minister finansów przedstawił w parlamencie budżet państwa na rok fiskalny 1989/90 od 1 kwietnia 89 do 31 marca 90.

Wilson podkreślił na wstępie swego wystąpienia, że budżet ten dotyczy "przyszłości Kanady". Został on sformułowany ze świadomością głębokiej troski o przyszłość naszych dzieci, którym musimy pozostawić Kanadę kwitującą ekonomicznie, z wysoką stopą życiową, wartościowymi programami pomocy i opieki społecznej, Kanadę suwerenną i respektowaną za granicą, z odpowiedzialnym rządem.

Obecnie jako naród, jako Kanadyjczycy, podkreślił Wilson, stoimy przed bardzo poważnym problemem olbrzymiego i stale rosnącego zadłużenia publicznego.

Na skutek tego zadłużenia i rosnących odsetków deficyt państwowy wzrasta tak szybko, że w ciągu doby rośnie o 80 mln dol., a w ciągu dwóch tygodni przyrasta o ponad 1 mld dol. 1 kwietnia br. zadłużenie kasy państwowej wynosiło 320 mld dol. W samym roku bieżącym trzeba będzie zapłacić 39 mld dol. odsetek od tego zadłużenia.

Wilson podkreślił, że nadeszła już najwyższa pora, aby podjąć wszelkie możliwe kroki, mające na celu zmniejszenie zadłużenia publicznego. Jednym z najważniejszych kroków, obok utrzymania stałego wzrostu dochodu narodowego, jest zmniejszenie deficytu budżetu federalnego. W tym celu konieczne jest, jak się wyraził Wilson, zarówno obcięcie wydatków państwowych jak i zwiększenie wpływów państwowych drogą podniesienia podatków.

Wilson stwierdził, że mniejsze niż planowano będą wydatki na cele obrony narodowej, co roku wyższe w ciągu 5 najbliższych lat, ale w sumie niższe o 2,7 mld dol. niż planowano. Aby to osiągnąć, rząd m.in. zamknie bądź zmniejszy 14 baz kanadyjskich sił zbrojnych, zredukując nieznacznie liczbę żołnierzy oraz pracowników cywilnych w tych siłach oraz zrezygnował z planu nabycia 12 łodzi podwodnych o napędzie atomowym.

Zmniejszeniu ulegnie także pomoc zagraniczna udzielana przez Ka-

nadę. W ciągu ostatnich czterech lat pomoc ta rosła przeciętnie o 7,4% rocznie. W tym roku fiskalnym pomoc ta wyniesie 2,4 mld dol. i będzie niższa od pomocy zagranicznej przekazanej w roku ubiegłym o 400 mln dol. Obniżka tej pomocy w ciągu najbliższych 5 lat przyniesie 1,8 mld dol. oszczędności.

Redukcja dotknie także kolei państwowych VIA Rail, które zamiast obniżyć subsydia państwowe z 600 mln dol. w roku 1985 do 400 mln dol. w r.b. "zjadły" w roku ubiegłym 641 mln dol. Wilson powiedział, że sytuacja, w której podatnik kanadyjski dokłada 100 dol. za każdym razem, gdy z kolei korzysta pasażer jest nie do utrzymania. Rząd obniży tegoroczne subsydia do sumy 541 mln dol., obniżając je także w następnych czterech latach, uzyskując oszczędności rzędu pół mld dol.

Redukcja wydatków nastąpi także w zakresie systemu opieki nad niemowlętami i dziećmi. Rząd przeznaczy na ten system w ciągu najbliższych 7 lat 2,3 mld dol., a nie jak poprzednio planował 6,4 mld dol. Ponadto rząd przeznaczy 100 mln dol. na specjalne programy poprawy jakości opieki w istniejących ośrodkach opieki nad dziećmi.

Wilson oznajmił, że w roku fiskalnym 89/90 rząd federalny przekaze rządowi prowincjonalnym subsydia w wysokości 34 mld dol. W następnym jednakże roku fiskalnym 1990/91 suma ta będzie mniejsza o 1%, a w latach następnych subsydia dla prowincji będą rosły co najmniej na poziomie inflacji.

Minister finansów zapowiedział dalszą prywatyzację firm państwowych. Do chwili obecnej, podkreślił, rząd sprzedał w ręce prywatne 17 firm państwowych oraz rozwiązał 8 innych prywatyzując łącznie majątek o wartości 5 mld dol. Polityka prywatyzacji będzie kontynuowana. Jedynym jej ograniczeniem będzie interes społeczny. Wilson podkreślił, że te firmy państwowe, które nie będą sprywatyzowane będą musiały działać w zgodzie z rachunkiem ekonomicznym, eliminując jak najszybciej swój deficyt.

Rząd opodatkuje także zasiłki rodzinne oraz gwarantowane zasiłki emerytalne w wysokości 15% od dochodów tych osób, których roczny dochód przekracza 50 tys. dol. Według Wilsona program ten obejmie 4% emerytów z ogólnej liczby 3 mln, z czego mniej niż 2% zwróci w podatkach całość otrzymanych zasiłków emerytalnych.

Jeśli chodzi o zasiłki rodzinne na 3,8 mln osób je pobierających około 14% zostanie objętych 15% podatkiem, z czego mniej niż 10% zwróci w podatkach całość otrzymywanego zasiłku. Zgodnie jednak z zasadą uniwersalności tych zasiłków ludzie o dochodach przekraczających 50 tys. dol. rocznie będą nadal zasiłki te otrzymywali.

Wilson wprowadził także z dniem 1 lipca br. obowiązujący wielkie korporacje (mające kapitał przekraczający 10 mln dol.) specjalny podatek korporacyjny, gwarantujący, że każda wielka korporacja zapłaci pewne minimum podatkowego każdego roku.

Od 1 lipca będzie obowiązywał także wyższy dodatkowy podatek federalny od dochodów indywidualnych. Wzrośnie on o 2%, z poziomu 3% do 5%. W przypadku osób o dochodach rocznych przekraczających 70 tys. dolarów podatek ten będzie wyższy o 3%, wzrastając do poziomu 8%. Podwyżki te przyniosą kasie państwowej w pierwszym roku ich obowiązywania wzrost wpływów w wysokości 1,2 mld dol.

Wilson wprowadził także podwyżki podatków federalnych płaconych od sprzedaży papierosów, benzyny i alko-

BUDŻET

holu. Paczka papierosów w Kanadzie kosztuje obecnie 4 dol., o 1% wzrost federalny podatek od sprzedaży alkoholu - do 19%. O 1 cent wzrost także federalny podatek od sprzedanego litra benzyny. Zapowiedziany został także dalszy wzrost tego podatku o 1 cent z dniem 1 stycznia przyszłego roku. Od 1 czerwca br. wzrośnie o 1% podatek federalny za usługi telekomunikacyjne, a od 1 stycznia 1990 roku o 1% podatek federalny za materiały konstrukcyjne i budowlane. Wszystkie te podwyżki mają łącznie przynieść w pierwszym roku wzrost dochodów państwa o 3,6 mld dol.

Dla osób mających dochód roczny niższy od 18 tys. dol. Wilson wprowadził podwojenie zwrotów federalnego podatku sprzedaży. W roku przyszłym osoba dorosła otrzyma zwrot w wysokości 140 dol., dziecko do lat 18 zwrot w wysokości 70 dol.

Wilson zapowiedział także, że od 1 stycznia przyszłego roku fundusz zasiłków dla bezrobotnych będzie w całości finansowany przez składki pobierane od pracodawców i pracowników. Pracownicy w latach 1990 i 1991 będą płacić składki na fundusz bezrobocia w wysokości 2,25 dol. od każdego zarobionego przed podatkiem 100 dolarów. Pracodawcy będą płacić składki w wysokości 3,15 dol. od każdego wypłaconych 100 dol. w ramach listy płac. W pierwszym roku wycofania się państwa z funduszu zasiłków dla bezrobotnych rząd zaoszczędzi 1,9 mld dol. Jednocześnie Wilson zapewnił, że wszelkie ewentualne niedobory funduszu zasiłków dla bezrobotnych powstałe np. w trudnych czasach rząd pokryje z własnych środków.

Wilson podkreślił na zakończenie swego wystąpienia, że istniejący obrotowy podatek federalny (od sprzedaży towarów i usług), powszechnie uważa-

ny za niesprawiedliwy i wadliwy zostanie zastąpiony z dniem 1 stycznia 1991 roku przez nowy podatek federalny (Goods and Services Tax). Podatek ten będzie wynosił 9%, dotycząc szerokiego rodzaju towarów i usług. Nie obejmie on jednakże podstawowych artykułów żywnościowych, lekarstw przepisanych przez lekarza, podstawowych usług medycznych, czynszu za wynajem mieszkań, opłat za opiekę nad dziećmi oraz większości edukacyjnych programów zdrowotnych. Wilson zapowiedział także wypracowanie specjalnych ulg, obniżających ciężar tego podatku dla małych byznesów. Podkreślił, że wprowadzenie nowego podatku federalnego ulży doli rodzin, których dochód będzie wynosił mniej niż 30 tys. dol. rocznie.

Wilson powiedział, że zaplanowany przez rząd budżet da w bieżącym roku fiskalnym deficyt o wysokości 30,5 mld dol., w przyszłym roku fiskalnym deficyt spadnie do 28 mld dol.

Wilson przedstawił swój budżet w atmosferze skandalu, gdyż na dzień przed jego oficjalnym wystąpieniem w parlamencie szczegóły budżetu przeciekły do środków masowego przekazu. RCMP wszczęło w tej sprawie oficjalne śledztwo, jednakże opozycja zażądała ustąpienia Wilsona ze stanowiska ministra finansów. Wilson oraz premier Mulroney odrzucili to żądanie.

Przywódca opozycji John Turner określił budżet Wilsona jako szeroko frontalny atak na biednych, upośledzonych i wyłączonego. Turner przypomniał różne przedwyborcze obietnice konserwatystów, zwracając uwagę na to, że nie zostały one spełnione. Turner powiedział, że budżet Wilsona wtrąci Kanadę w recesję gospodarczą i stanowi dobry przykład ponownego zwycięstwa bogatych nad biednymi. (Nasz komentarz str. 14).

UWAGA! ECHO ZOSTAŁO PRZEDSTAWIEM WYDAWNICTWA "KONTAKT" NA KANADĘ

Przyjmujemy zamówienia na książki:
Zbigniewa Herberta "Barbarzyńca w
ogrodzie", cena \$12 + \$2,50 przesyłka
i Jacka Fedorowicza "Felietyony i dialogi"
cena \$12 + \$2,50 przesyłka

Polsko-Kanadyjskie Towarzystwo Muzyczne The Polish Canadian Society of Music za prasa na koncert zatytułowany: **MIŁOŚĆ NA WIOSNĘ**

W programie
**Operowe i Operetkowe
Arie i Duety**

Wykonawcy:

Ivona Haas - sopran
Janusz Wolny - baryton
Magdalena Wolny - fortepian
Piątek, 19 maja 1989, godz. 20.

Polski Ośrodek Kulturalny,
206 Beverley St., Toronto.

Bilety: \$9; \$7 dla członków towarzystwa
Dodatkowe informacje można uzyskać
dzwoniąc pod 421-7416

ciąg dalszy ze str. 1

chińskich ze studentami, szeroko reklamowane w zachodnich środkach masowego przekazu jako przykład bezprecedensowego w historii Chin komunistycznych spotkania władzy komunistycznej z obywatelami było w rzeczywistości aktem propagandowym, gdyż z władzami spotkali się przedstawiciele uległego komunistycznego związku studenckiego. Niezależni studenci kontynuując bojkot zajęć, zapowiedzieli zorganizowanie masowego protestu w Pekinie w dniu 4 maja, w 70 rocznicę Ruchu 4 maja, kiedy to studenci i intelektualiści podjęli wspólną walkę o demokratyzację i modernizację Chin.

Wypadki te potwierdzają wnioski do jakich dochodzi autorka poniższego reportażu malarka Jadwiga Szmidt po spędzeniu w Chinach w ubiegłym roku paru miesięcy.

CHIŃSKI ODWRÓT

Już w 1980 roku przystąpili do Światowego Banku, włączyli się do międzynarodowego Systemu Walutowego. W 1985 r. wystrzelili satelitę komunikacyjnego na orbitę geostacjonarną. Trwa budowa dwu elektrowni atomowych. Przyjęto 6-letni plan rozwoju przemysłu samochodowego. Zreformowano administrację państwową i władze wojskowe, wysyłając dwa miliony działaczy na emeryturę dla zasłużonych. 75% rządzących po wyższych studiach - średnia wieku 50 lat. Nawiązuje się kontakty z całym światem. Gwałtownie rozwija się handel z dawnym wrogiem, a obecnym partnerem - Japonią. Wciąż standard życia przeciętnego obywatela jest poza normami światowymi, posiadanie kolorowego telewizora jest dowodem wysokiej społecznej pozycji, a samochód jest snem. Hazard, narkomania i prostytutka są nie małym problemem.

Co to za kraj? To może brzmieć niewiarygodnie, ale to są Chiny Ludowe. Chiny oglądane na własne oczy.

Po 12 godzinach lotu z Warszawy, dwu międzylądowaniach w Moskwie i Nowosybirsku, znalazłam się na terytorium Smoka w ostatni dzień maja 88 r.

Miesiąc podróży po Chinach, blisko 10 tysięcy kilometrów pociągiem, autobusem, statkiem. Przestrzenie w rozległych wielomilionowych miastach, pokonywaliśmy tramwajem, trolejbussem, rykszą, rowerem, a nawet polskim maluchem, który zdarza się, pracuje tu jako taksówka.

ŚCIANKA MAO

Ruszyła turystyka w tym kraju. Widać pośpiech w odbudowie zniszczonych zabytków, ogromnych posągów Buddy, wielkich rzeźb "strażników nieba", całych miast. Wszystkie te zabiegi mają dostarczyć szybkich dowodów na bogactwo chińskiej przeszłości. Pekin w budowie, na planach świetnie urbanistycznie rozwiązanego, nowoczesnego miasta. Zainstalowano 5000 pierwszych prywatnych telefonów (przez Polaków). Istnieją jeszcze całe dzielnice, gdzie wszystko co ocalało po rewolucji jest obrazem straszliwej nędzy - parterowego molocha - 10 milionów ludzi. Co zostało jeszcze po rządach Mao?

Widziałam dwa portrety Mao. Oficjalny nad bramą wejściową do Zakazanego Miasta, patronujący największemu na świecie placowi defilad, drugi zastępował ściankę zdezelowanego drabiniastego wózka załadowanego dobytkiem chińskiego "bama". Ten portret spotykaliśmy codziennie wracając wieczorem do hotelu w Pekinie.

CZARNY RYNEK KWITNIE

"Bamana Market" miejsce w Pekinie, gdzie można wszystko kupić i sprzedać, wymienić pieniądze po czarnym kursie, prawie dwukrotnie wyższym niż oficjalny. W czerwcu 88 za 100 zielonych płacono 640 yuan-renminbi (czarny), w tym samym czasie w banku 362 fece (białe) turyści zobowiązani są płacić białym.

Polacy znakomicie zorientowani w kwestii walutowej z wieloletnim doświadczeniem krajowym świetnie sobie radzą. Wszelkiego rodzaju transakcje dokonywane są w Pekinie, na prowincji ten proceder jeszcze się nie rozwinął.

W RĘKAWICZKACH

"Sprawnie" działają "porządkowi". Zauważyliśmy tylko jednego żebraka z kalekim dzieckiem, w podziemnym przejściu w centrum Pekinu. O bezdomnych trudno pisać, odnosi się wrażenie, że to ludzkie mrowie wychodzi z podziemi. Uzasadnione są często rozmieszczone napisy "plucie zabronione". Za niedopałek rzucony na przystanku Henryk zapłacił 5 yuanów, a uliczni sprzątacze mają na twarzach białe maseczki i zamiatają w rękawiczkach.

SZOK BOGACTWA TOWARÓW

Ożywienie i gwałtowny rozwój we wszystkich dziedzinach. Sklepy wypełnione towarami, kwitnie handel na ulicach. Różnorodność i ilość można porównać tylko z rynkiem amerykańskim, od tandety do świetnych jakościowo wyrobów, bardzo dużo modnej odzieży, obuwia, futer, biżuterii i jedwabiu. Rynek wypełniony artykułami technicznymi najlepszych firm światowych. Przyjeżdżając z Polski przeżyliśmy szok na widok nadmiaru żywności, warzyw, owoców. W dużych miastach życie tętni do późnej nocy, w niezliczonych barach, bufetach ulicznych, straganach i restauracjach, tę atmosferę spotyka się we wszystkich Chinach towna na zachodzie Europy i w Ameryce. Ale w ogromnej większości ludzie są nadal bardzo biedni i żyją w nędzy.

WRACA TRADYCJA

8 czerwca rano o 6:00 jesteśmy już w mikrobusie w drodze do Świętej Góry. Góra Emei jest jedną z czterech, gdzie po przerwie rewolucji znowu Chińczycy pielgrzymują po szczęście, wraca tradycja. Jestem wzruszona, patrząc na wspinaczkę rozmodlonych pokornych, często bardzo starych ludzi. Świątynia (na szczycie 3090 m) w odbudowie, zniszczona w czasie rewolucji kulturalnej. Pod samym szczytem na bambusowym płocie, rozwieszono, zostawione przez pielgrzymów kamienie przyniesione tutaj przez wiernych, mają symbolizować pozbycie się kłopotów. Święte rzeźby przeniesiono ze świątyni do starych - prawdopodobnie poklasztornych zabudowań. Wielu mnichów, świece, znicza, kadzidła. Wszędzie jarmark agresywnych kolorów tak charakterystyczny dla chińskiej sztuki, ale teraz w tym porewolucyjnym powrocie "Chińskiej odmiany Buddyizmu" najbardziej jaskrawa jest tandeta, brud i bieda. U podnóża góry na przybyszów oczekiwali kulisi. Oglądaliśmy średnio-wieczne sceny, dwu żyłastych ludzi biegnąc pod górę dźwigało na noszach na ramionach ogromnego turystę. Usłyszałam cyniczny komentarz - "konniem, słoniem, wielbłądem - ale Chińczykiem jeszcze nie jechałam".

PIĘKNO CHIN

Tam na tej Świętej Górze, gdy staliśmy pod szczytem, ale już ponad chmurami, zrozumiałam jedno ze źródeł inspiracji dla chińskiego nadrealizmu w malarstwie i grafice. Później płynąc statkiem po Yaugtze (2 i pół doby) przeżyliśmy piękno i egzotyczną urodę rzeki. Płynie bardzo sze-

rokim korytem, monumentalną ilością ciężkiej ugrównej wody wśród wysokich (3000 m) gór. Teraz rozumiem i podziwiam chińskich artystów i ich widzenie pejzażu, ulotność i ruch w ich malarzkich interpretacjach. Chiny w tej zwiędzanej przez nas części w prowincjach SICHUAN, SHAANXI, HUBEI, HENAN są tajemnicze, fascynujące, trudno o tym kraju wiele wiedzieć, jeżeli się go nie dotknie wzrokiem. To są wspaniałe niepowtarzalne widoki.

DROGA

14 czerwca wracamy do Pekinu, najpierw 5 godzin rozlatującym się autobusem, bez szyb, w tropikalnej temperaturze, w kurzu takim, że momentami trudno zobaczyć siedzącego obok sąsiada. Jechaliśmy drogą w przebudowie przez góry. Na przestrzeni ponad 200 km oglądaliśmy "chińską technologię budowy dróg w 1988 r. naszej ery". Dziesiątki tysięcy robotników, posługujących się kilofami, łopatami, ryżowymi miotłami i drucianymi siatkami. Znoszą z gór ogromne bloki skalne, ręcznie kruszą, przesiewają i robią cement. Powoli jednak budują drogę! W muzeum "Armii z terakoty" zilustrowano w rzeźbie sposób w jaki ona powstała. Myślę, że obraz pracy sprzed 2000 lat wyidealizowano. To, co oglądałam przez okno autobusu przeszło moje wyobrażenie o niewolnictwie i ludzkim upokorzeniu. Mimo iż tamtą 700 000 armię robotników po zakończeniu dzieła wymordowano. Współcześni zdają się ginąć z wyczerpania bez końca. Tramping to uciążliwy sposób podróży, ale najciekawszy, a dla Polaków najtańsza metoda poznawania świata. Ludzie, których spotykamy są sympatyczni, sprawiają wrażenie skromnych, pokornych, spokojnie z tolerancją przyglądają się otaczającemu światu. Są pracowici, biedni i brudni. Demonstrują swoją opiekuńczość i miłość do dzieci. Godzą się z sytuacją, w jakiej stawia ich zły do tej pory chiński los.

STUDENT SPADA NAM Z NIEBA

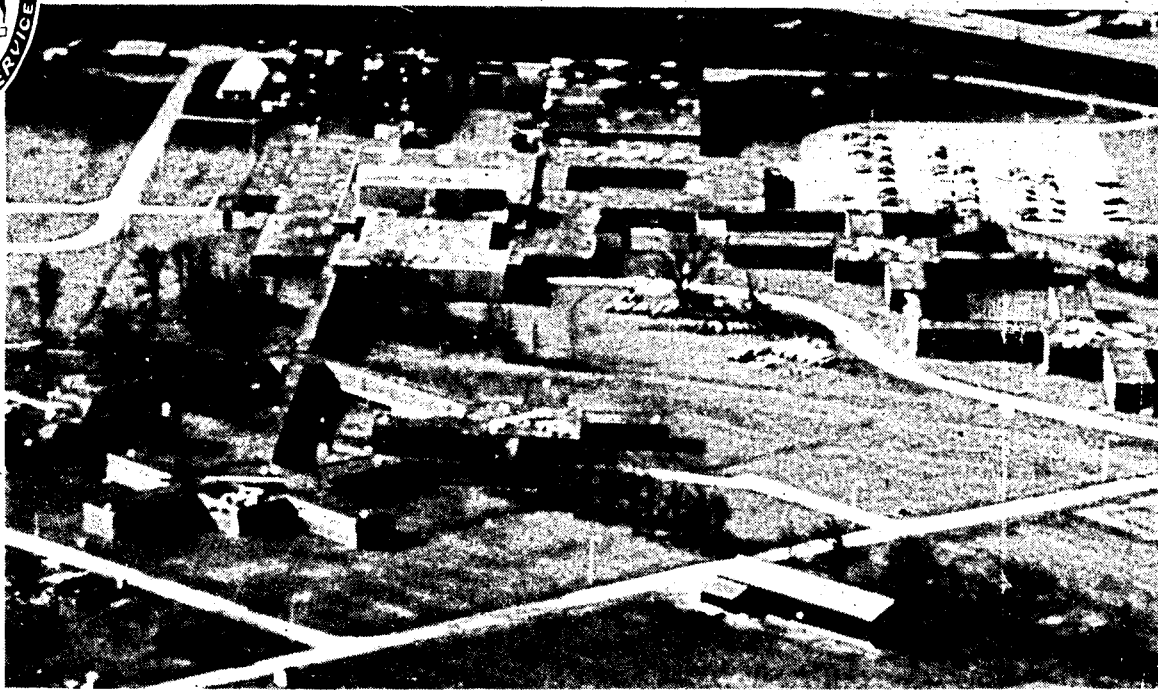
Dopisało nam szczęście, w połowie pobytu zaczęliśmy podróżować w towarzystwie studenta po demografii, który jechał od rodziców z prowincji HUNAN do Pekinu ze skierowaniem na studia medyczne. Sympatyczny człowiek mówił ze zrozumiałym akcentem po angielsku. Korzystając z jego obrotowości i znajomości obyczajów, które odbiegają od wszelkich norm, mimo że żyjemy w podobnych systemach, udało się realizować turystyczne zamierzenia.

Student, z którym się zaprzyjaźniłam ma 27 lat. Otrzymuje stypendium 80 yan po opłaceniu domu akademickiego, stołówki zostaje mu 6 yanów na miesiąc, butelka piwa 0.75 i kosztuje 1 yuana, a danie z pierogów, 3 yuany. Ludzie wykształceni mogą zakładać rodziny po trzydziestce, robotnicy wcześniej, ale jedni i drudzy po zaoszczędzeniu 3000 yuanów. Z czego?

Ostatnia obietnica zmian, demokratyzacja, powstrzymanie wyniszczenia kultury i wszelkich ludzkich inicjatyw dała wielkie nadzieje. Nadzieja jest często matką buntu.

Chińscy liderzy prowadzą politykę otwarcia i mają zamiar w każdej dziedzinie życia dołączyć do współczesnego świata. Dzieje się to ogromnym kosztem tego cierpliwego, pracowitego narodu. Myślę, że chińska inteligencja i studenci razem wyegzekwują ludzkie odruchy w chińskim systemie na wielkim zakręcie odwrótu od komunizmu.

IWONA MAJEWSKA

"It's all right, I mean, could be worse"

Do dziewiątej brakowało pół godziny, jak zwykle przyszedłam za wcześnie. Ontaryjski Parlament, znany mi jedynie jako tło demonstracji, zapraszał. Postanowiłam skrócić czas oczekiwania obejrzeniem tego gmachu od środka. Niepewnie weszłam po schodach, nieśmiało chodziłam od portretu do portretu, z lękiem niemal zajrzałam do sali obrad. Nie! Nikt nie krzyknął, nie zwrócił uwagi, nie zapytał nawet. Wyobraziłam sobie taką sytuację w Sejmie warszawskim... fakt, że jednak mogłam zwiedzić Parlament na własną rękę narodziło mi optymistyczne.

I dobrze, bo z kilkudziesięcioosobową grupą dziennikarzy etnicznych jechałam do Maplehurst Correctional Centre w Milton, czyli faktycznie - więzienia, choć przeznaczonego dla młodych mężczyzn z małymi wyrokami. Zbyt wyraziście pamiętałam więzienie w Płońsku aby perspektywa tej wycieczki radowała mnie. Wiedziałam, że więźniowie czy "inmates" jak ich tam nazywają (Słownik J. Stanisławskiego dopiero na piątej pozycji podaje tłumaczenie - "więzień"; wcześniej jest domownik, mieszkaniec, pensjonariusz itp.) nie są groźni dla ludzi, jednak mimo wszystko - prawdopodobieństwo ich spotkania nie napawało mnie uczuciami spod znaku plus. Autobus był punktualny, uczestnicy wycieczki (o dziwo!) także. Jeszcze tylko pozowanie do pamiątkowego zdjęcia i refleksja dziennikarki, która w PRL wykonywała ten zawód: "Pamiętam, że w ludowej ojczyźnie, tego rodzaju wycieczki były niezwykle luksusowe. Miałam nadzieję, że może tutaj przyjedzie po nas skromniutki szkolny autobus, niestety...". Autobus nie był skromniutki i szkolny. Był wygodny, cuchnący palaczami i okratowany gdzie tylko możliwe sympatyczną (o ile krata może być taką?) grubą acz delikatną siatką. Ot zwykły autobus, taki jakim dysponuje zakład karny (tak to się ładnie w Polsce mówiło,

jeszcze ładniej - penitencjarny) w Milton.

W drodze nie wydarzyło się nic ważnego. Próbowałam przeglądać roczny raport Ministry of Correctional Services, który otrzymaliśmy, ale zostawiłam to na później.

Dojechaliśmy. Teren rozległy, gdzieś tam ogrodzony wysoką siatką, parterowe budynki zajmują jego pokaźną część. Są wesołe, kojarzące się z rekreacją i tylko zwoje kolczastego drutu nad siatką przypominają, że to nie sanatorium. Wejście jak do szpitala lub szkoły. Hol niemal zupełnie szkolny brakuje tylko uczniowskich rysunków. Poproszono nas do świetlicy na śniadanie: kawa, mleko, sok pomarańczowy, różne muffiny i bułeczki drożdżowe oraz ładnie podane maselko - typowo po kanadyjsku.

Przywitał nas David Ramsay - szef Ministry of Correctional Services. Ucieszyłam się widząc nas tyle, bo prowadzona przez siebie dziedzinę życia uważa za "lonely business". Krótko i rzeczowo opisał ideę korekty społeczeństwa nieprzystosowanego. Podobało mi się, kiedy stwierdził, że ludzie, którzy popadli w kolizję z prawem są ciągle częścią społeczeństwa i jego zdrowa część powinna czuć się odpowiedzialna za przywrócenie czy wytworzenie w nich ogólnie przyjętych norm postępowania. David Ramsay uważa, że istotne jest to szczególnie w wypadku ludzi młodych, nie obarczonych wielkimi przestępstwami i wystarczająco elastycznych jeszcze, by się zmienić. Czegoś w ich życiu zabrakło, a pobyt w zakładzie rehabilitacji społecznej może być szansą na wypełnienie tej luki. Podejmuje się próbę pokazania tym ludziom nowej, lepszej drogi życia. Ideałem byłoby, by wszyscy ją akceptowali, jak Denis - autor listu, w którym dziękuje za pomoc w znalezieniu siebie i uświadomieniu "jak to dobrze być dobrym".

Potem dyrektor ośrodka z dużą pewnością siebie przekazał garść informacji o Maplehurst Correctional Centre (MCC). Zbudowane w 1975 roku jest w stanie pomieścić 400 pensjonariuszy (aktualnie - 392). Zatrudnia 207 etatowych pracowników oraz 111 ochotników. Przeciętny wiek więźnia - 22 lata, okres pobytu - 9 miesięcy. Roczny koszt utrzymania - 60 mln dol. Bogaty program edukacyjny, wychowawczy i rekreacyjny, o czym możemy przeczytać w materiałach jakie dostaliśmy. Faktycznie. Program jest budujący. Widzę w nim szansę na rozwój osobowości, szczególnie cech przydatnych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, ale także emocji, życia duchowego oraz sposobów walki ze złymi skłonnościami (np. z alkoholizmem). Do tego dochodzi rekreacja i możliwość kulturalnego rozwoju. Dla mnie najciekawsza, bo w PRL niemal nieznaną, jest dbałość o uczuciowy stan więźniów, szczególnie tych co nie mają kontaktu z rodziną, których nikt nie odwiedza. Ochotnicy przeważnie starają się zapobiec wytworzeniu pustki emocjonalnej, wchodzą w bliskie często relacje z podopiecznymi, stają się powiernikami, czasami przyjaciółmi na dłużej.

Szkola przyzakładowa, zdaniem jej pryncypała (pewno, tak jest) - F.R. Bakera jest najlepszą tego typu szkołą w Ameryce Północnej. Stwarza szansę indywidualnego uzupełnienia programu szkolnego w zakresie trzynastu klas, z możliwością jej ukończenia włącznie i zdobycia liczby kredytów niezbędnej do studiowania. Dotąd 100 osób istotnie ukończyło w Milton szkole średnią. Można też zdobyć różnorodne umiejętności techniczne, nauczyć się jednego z kilku zawodów. Pracy jest sporo, starcza jednak czasu na pracę na rzecz miasta Milton, pomoc przy pielęgnacji terenów zielonych, utrzymywaniu czystości oraz opiece nad starszymi i niepełnosprawnymi.

Dalej był film streszczający pobyt w MCC jednego z więźniów. Zaczynał się powitalnym "Hi" strażniczki, pokazywał przebieg procesu wychowawczego w zakładzie, a kończył wyjściem na wolność jego bohatera. W ciągu 11 minut mogliśmy zapoznać się z generalnym nastawieniem do przebywających tam ludzi.

Koniec wystąpień. Jeszcze tylko nie zawsze sensowne pytania z naszego grona i już zwiedzamy chlubę Ministerstwa.

Idziemy za Gary Commefordem, który, choć wyglądem mocno przypomina pracowników FBI czy CIA (tych z filmów), a nawet co inteligentniejszych z MSW, wydaje się być człowiekiem na właściwym miejscu.

Najpierw kilka elementów parawięziennych: dwoje drzwi i wąski korytarz pomiędzy nimi, którego jedna ściana to oszklony pokój strażników. Aby drugie drzwi się otworzyły, pierwsze muszą się zamknąć, toteż z trudem mieścimy się w malutkiej przestrzeni. Potem kawałek prawdziwego więzienia - żelazna brama, nietypowe, ale jednak kraty w oknach, pozamykane drzwi i... żywej duszy, nawet strażników. Ale zaraz potem warsztat mechaniczny, w którym wytwarza się "coś" (proszę mi wybaczyć, ale moja techniczna wiedza nie pozwoliła mi dokładnie zorientować się - co). Dwóch pracowników etatowych, trzech więźniów. Wyglądali na zaskoczonych. Otwarte drzwi do łazienki niemal wyklejonej dziewczynkami z "Sun", które są tutaj jedynymi dozwolonymi. Otwarte drzwi na rodzaj dziedzińca, gdzie kucharki w bieli przygotowywały posiłek. Zapachniało mi Polską. Tam często można było zobaczyć taki obrazek. Wojskowe, szpitalne i inne kuchnie lubiły rozprzestrzeniać się na zewnątrz. A w warsztacie? Dwóch robotników przeszło z maskami na twarzy, strażnik (nie noszą mundurów) w oszklonej pakamerze i puste biuro.

Stamtąd poszliśmy do pralni. Tu dowiedzieliśmy się, że choć ubrania są w tym samym stylu nie są identyczne. W tym sezonie nosi się podkoszulki w różnym odcieniu błękitu, a spodnie granatowe od dzinsu przez drellich do cienkiego płótna. Ucieszyłam się. Jeszcze jedna wizja jednakowo ubranych, ponurych więźniów odeszła.

Znowu korytarz. Mineliśmy salę widzeń, niezbyt różna od tej jaką widziałam w Płońsku. Tylko stoły i krzesła porządniejsze, ale też zbyt gęsto rozmieszczone i oczywiście pod nadzorem za szkłem.

Potem była biblioteka z beletrystyką, śliczna, kolorowa, niziutka, dalej kaplica - skromna, spokojna, z pianinem i szeregiem książek i czasopism o religijnej tematyce. I już szkoła. Najpierw gazetka ścienna, a w niej "Student miesiąca" - trzy zdjęcia młodych chłopców, jeden z wyraźną dumą w twarzy, drugi uśmiechnięty, trzeci nijaki... Ot, prymusi. Żywych studentów widzieliśmy w klasie, której jedno z okien wychodziło na korytarz. Zaciekawili się nami. Kilku wstało, aby nas lepiej zobaczyć, coś pokazywali, wyodrębniłam jednego uśmiechniętego. Może była to odpowiedź na mój uśmiech?...

Daruję Państwu opis znakomicie wyposażonych klas, pracowni i warsztatów. Wymienię jednak, czego można się w szkole nauczyć, jakiego zawodu. Można zgłębić tajemnice zawodu sprzątacza (sala z pełnym wyposażeniem; mnogość narzędzi pracy wszelkiego rodzaju), tapicera, drukarza, mechanika samochodowego, elektryka,

stolarza czy meblarza raczej, malarza i dekoratora, operatora komputerów, a także... gosposi domowej. Szkołę zamknięta jeszcze jedna radosna biblioteka, tym razem z książkami z różnych dziedzin wiedzy, lekturami obowiązkowymi dla człowieka obytego z kulturą, nagraniami powieści, prasą (wybraną) i filmami. Te ostatnie są specjalnie dobrane, nie ma w nich przemocy i przesycenia seksem. Uznano (i słusznie!), iż nie są to elementy życia, które należałoby pokazywać w zakładzie rehabilitacji społecznej.

Przyszła kolej na część mieszkalną MCC umieszczoną w kilku skrzydłach. Częścią centralną jest w nich okrągły hol. Jest w nim oszklona dyżurka oraz dwa telefony (bezpłatne). Godny odnotowania jest fakt, iż obok nich wisi dokładna instrukcja postępowania w wypadku nadużycia przemocy w stosunku do więźniów. Część centralna przechodzi w dwie małe sale telewizyjne, te z kolei w dwa krótkie korytarze, gdzie znajdują się cele (?). Jakież to inne od tego, co spodziewałam się zobaczyć?! Pojedyncze, małe pokoiki z szafą, łóżkiem, biurkiem, krzesłem i sporym oknem (widywałam mniejsze w kanadyjskich sypialniach) indywidualnie zagospodarowane i ozdobione. Takie rozwiązanie pozwala żyjącym tam ludziom na odrobinę prywatności, samotności wreszcie. Jedyne ograniczające ją, to okno w drzwiach.

Akurat była przerwa w zajęciach, czas na odpoczynek. Widziałam śpiących, spacerujących (najrzadziej), ale głównie czytających pensjonariuszy. Fryzury mieli najrozmaitsze z przewagą długich włosów, często nosili brody i wąsy. Trzech stało w sali telewizyjnej jakby specjalnie po to, by można było z nimi rozmawiać. Może się mylę, ale w jednym z nich rozpoznałam "studenta miesiąca". Nie miałam odwagi o nic pytać. W takich wypadkach czuję się winna. Jednak przysłuchiwałam się rozmowie, którą jedna pani prowadziła z długowłosym ładnym chłopcem o delikatnych, artystycznych rękach. Powiedział on, iż mają co tydzień wizyty, nieograniczone prawo do korespondencji i rozmów telefonicznych. Czas wolny mogą zagospodarowywać według uznania. Mają szeroki wybór zajęć sportowych, kulturystykę, lekkoatletykę i różne gry. Twierdził, iż wielu z nich z tego korzysta. W odpowiedzi na pytanie - "co jecie?", wskazał na jadłospis. Tego dnia na obiad było: "Ser, pomidor, cebula na bułce, frytki".

"A dobrze wam tutaj?" - zapytała odważna dziennikarka etniczna.

"W porządku, to znaczy - mogłoby być gorzej" (It's all right, I mean, could be worse).

"Święta prawda" - pomyślałam sobie. - "Czy ten młody człowiek zdaje sobie sprawę z tego jak dalece mogłoby być gorzej?"

To był koniec zwiedzania i koniec naszego pobytu w więzieniu w Milton. Jeszcze tylko niektórzy wypili kolejną kawkę lub sok. Ktoś tam zjadł jeszcze jednego muffina. Dyrektor (superintendent) pożegnał nas mile acz nie wylewnie i wyszliśmy.

W autobusie oglądałam materiały jakimi nas obdarowano. Wśród nich wydrukowaną w więzieniu ulotkę informującą o zwiedzonym przybytku, zatytułowaną "Welcome to Maplehurst Correctional Centre". Z lekkim rozbarwieniem pokazałam ją sąsiadce.

"Jakie społeczeństwo, takie więzienie" skonstatowała. To prawda... i dobra pointa na koniec.

Z prawdziwą radością i dumą przedstawiamy Państwu naszego nowego autora. Jest nim Kanadyjczyk, poseł do parlamentu federalnego z Okręgu Eto-bicoke Lakeshore, sekretarz ministra spraw zagranicznych Kanady Joe Clarka - PATRICK BOYER. Boyer jest z zawodu prawnikiem, specjalistą w dziedzinie prawa wyborczego i handlowego. Napisał pięć książek z dziedziny kanadyjskiej ordynacji wyborczej. Jest członkiem kanadyjskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych. Interesuje się żywo sprawami Wschodniej Europy i nieźle orientuje się w polskich zagadnieniach. Był w Polsce w 1987 roku. Do jednych z jego zadań w ministerstwie spraw zagranicznych należy pomoc w ustalaniu krótko- i długoterminowej polityki zagranicznej Kanady, ze szczególnym uwzględnieniem problemów bloku wschodniego. Boyer twierdzi, że polityka ministerstwa powinna przebiegać w konsultacji z grupami etnicznymi uchodźców z tego bloku. Uważa również, że Polacy powinni brać żywszy udział w decyzjach politycznych dotyczących osobiście, jak również ich rodaków w kraju. Wierzy, że przez nasze pismo nawiąże kontakt z Polakami rozproszonymi po całej Kanadzie, zainteresuje ich sprawami kanadyjskiej polityki. Boyer nie traktuje publicystyki politycznej jako hobby. Współpracuje z kilkoma pismami kanadyjskimi w Ontario, Quebec i Saskatchewan. Jego komentarze na temat wewnętrznej i zagranicznej polityki Kanady ukazywać się będą raz w miesiącu. (Z polskimi wyborcami swego okręgu spotyka się Boyer w swym biurze w pierwsze piątki miesiąca).

Zapytaliśmy naszego nowego autora poruszeni wizytą w więzieniu, co sądzi o kanadyjskim systemie rehabilitacji młodych przestępców. W odpowiedzi otrzymaliśmy tekst o trudnościach wynikających z ustawy o młodocianych.

Najwięcej problemów związanych z obecnie funkcjonującą ustawą o młodocianych przestępcach daje się odczuć w Ontario, a szczególnie w Toronto. Duży niepokój wyrażają wyborcy jego okręgu.

W mowie tronowej, otwierającej sesję parlamentarną 3 kwietnia, rząd zapowiedział rewizję obecnej ustawy "w celu zapewnienia lepszej ochrony spraw społeczności przy jednoczesnej poprawie w rehabilitacji młodych przestępców".

Już na początku tej dekady stało się oczywiste, że tzw. Juvenile Delinquents Act, którym kierowano się w sądach od ponad 70 lat od 1908 roku jest wobec młodocianych nieskuteczny i niewłaściwy. Ustawa ta zakładała jasny i prosty cel: młody przestępca powinien być traktowany nie jak: kryminalista, lecz jak: dziecko potrzebujące opieki, kierunku, zachęty do poprawy.

Mówiąc bez ogródek, koncepcja ta zawiodła. I Juvenile Delinquents Act zastąpiła ustawa Young Offenders Act, wprowadzona przez rząd liberalny za poparciem wszystkich partii politycznych. Y.O.A. zakładała dwa główne cele: zapewnienie bezpieczeństwa publicznego oraz zapewnienie w ramach obecnych możliwości rehabilitacji nieletnich przestępców. Dla zachowania równowagi pomiędzy tymi celami wprowadzono 4 kluczowe zasady ustawy. Po pierwsze, że młody przestępca jest odpowiedzialny za swój akt, i powinien być traktowany przez sąd zgodnie ze swą możliwością zrozumienia popełnionego czynu przestępczego, w zależności od stopnia dojrzałości psychicznej i wieku. Po drugie, społeczeństwo ma prawo do obrony przed przestępstwami popełnianymi przez nieletnich, a zarazem obowiązek ułatwienia im rehabilitacji. Po trzecie, przyjmuje się, że młodzi ludzie mają specjalne potrzeby związane z ich rozwojem i dojrzeniem, które system prawny powinien zagwarantować. Czwarta zasada zakłada, że niepełnoletni przestępcy mają tak samo jak do-

MŁODOCIANI

rośli do rzetelnego przewodu sądowego i równości wobec prawa zgodnie z Kartą Praw.

Ponieważ niepełnoletni przestępcy wymagają nie tylko kontroli, dyscypliny i dozoru, ale również opieki pedagogicznej i nadania im właściwego kierunku, ustawa dopuszcza inne formy osądzenia kryminalnego przestępstwa niż proces sądowy. Zakłada nawet rezygnację z wymierzenia kary za czyn przestępczy w wypadku, gdy nie jest to sprzeczne z interesem społecznym. Sprzeczne tendencje w ustawie prowadzą do jej zbyt szerokiej interpretacji. Niestety, wprowadzenie po 74 latach poprawek do J.D.A. w postaci Young Offenders Act, obejmującego osoby do 17 roku życia włącznie, nie było sprawą prostą i wkrótce po wprowadzeniu ustawy okazało się, że sprawa ona wiele problemów. Z początku, w 1985 roku sądzono, że trudności z ustawą wynikają z jej wadliwej interpretacji i zastosowania. Wprowadzono kosmetyczne poprawki nie naruszając pryncypiów. Po czterech latach funkcjonowania ustawy widać wyraźnie jej słabe punkty, zwłaszcza w sprawach fundamentalnych. Bowiem chociaż sądy dysponują szeregiem decyzji (kuratela, praca na rzecz miasta, itd.) i chociaż Y.O.A. zakłada poszukiwanie najłagodniejszej kary coraz więcej młodych ludzi w Kanadzie ląduje za kratkami.

Większość nieletnich popełnia przestępstwa przeciw mieniu prywatnemu i publicznemu (2/3 oskarżonych). Pozytywną wiadomością jest, że recydywa w tej dziedzinie przestępstw jest wśród młodych ludzi w tym kraju niska. I w tym sensie ustawa nie zawodzi. Zaledwie 9% nieletnich popełnia przestępstwa zagrażające zdrowiu ludzkiemu (z użyciem przemocy), zaledwie 0.12% wszystkich młodocianych popełnia zbrodnię morderstwa.

Wydaje się, że statystycznie jest wszystko w porządku. Najczęstszą karą stosowaną wobec młodocianych jest kuratela, potem kara pieniężna oraz odpracowanie godzin na rzecz miasta lub środowiska. Najrzadziej orzeka się karę więzienia. Oto fakty o zastosowaniu ustawy. Dlaczego jest więc ona krytykowana?

Jedni twierdzą, że jest zbyt surowa, wskazując na wzrost więziennych wyroków i wyrażając niepokój o wzrost przestępczości w wielkich miastach. Inni twierdzą, że jest zbyt łagodna,

martwiąc się o wzrost tego samego zjawiska i krytykują pobłażliwość sędziów. Najostrzejsza krytyka jednak dotyczy faktu, że dzieci poniżej 12 lat są "spod tej ustawy wyłączone, a tym samym nie osiągalne dla prawa kryminalnego. Dodać tu trzeba, że Akt uznaje pełną odpowiedzialność rodziców za opiekę i dozór nad dziećmi. Niepełnoletni przestępcy są odbierani rodzicom tylko w przypadku, gdy zostanie udowodnione, że rodzice nie opiekują się nimi odpowiednio. Rodziców zachęca się, a nawet zaleca sądownie, by brali udział w procesie rehabilitacji swego dziecka. Widać więc wyraźnie, że Y.O.A. należy z jednej strony do kodeksu karnego dotyczącego dorosłych, z drugiej strony jednak poprzez doktrynę o specjalnych potrzebach i sytuacji dziecka w kodeksie karnym się nie mieści. Często nie wykorzystuje się tej doktryny i jej możliwości. W innych wypadkach nadużywa się jej obecności. Czasem jest wobec przestępcy za dużo, a czasem za mało interwencji rodziny, opieki społecznej, służby zdrowia. Młody przestępca w rezultacie umyka i systemowi prawnemu, jego przepisom i opiece społecznej i grupowej kontroli. Nikt nie może też podjąć odpowiedzialności za jego rehabilitację.

Krytykowane są trudności przeniesienia sprawy szczególnie poważnej do sądu dla dorosłych. Zgodnie z §16 ustawy przeniesienie sprawy do sądu dla dorosłych musi być podyktowane interesem społecznym i respektowaniem potrzeb młodocianego przestępcy. Słowo "i" wydaje się krytyką nie na miejscu. Czy zawsze trzeba starać się o potrzeby młodocianego przestępcy? O jego zgodę na formę rehabilitacji? Czy nie wystarczy interes społeczny (w wypadku np. oskarżenia o przemyt narkotyków czy morderstwo - przyp. red.)? Rząd zgadza się co do tego, że konieczna jest rewizja ustawy dotycząca młodocianych morderców, a zwłaszcza możliwości przeniesienia ich spraw do sądu dla dorosłych.

W reportażach prasowych i telewizyjnych często przewija się sugestia, że nie adekwatność Y.O.A. wiąże się z problemami administracyjnymi, a nie z wewnętrzną sprzecznością ustawy. W takim przekonaniu minister of Community and Social Services in Ontario, John Sweeney, zarządził przesłuchania w celu ustalenia administracyjnych trudności, a federalny minister sprawiedliwości Doug Lewis zaoferował swą współpracę w przeprowadzeniu tych badań. Tymczasem konieczne jest odróżnienie problemów związanych z zastosowaniem Aktu z czysto prawnymi trudnościami. Sądzę, że parlament federalny powinien zmienić ustawę, tam gdzie jest ona sprzeczna i trudna do wykonania, a prowincje powinny dostosować swe procedury tam, gdzie popełniają błędy. Zdajemy sobie wszyscy świetnie sprawę z tego, jak niezmiernie trudno jest sformułować prawo, które dotyczyć będzie niedojrzałych obywateli tego kraju. Jest tyle różnych punktów widzenia na to, jak należy wychowywać i karać młodzież. Różne wzory postępowania płyną także z kultur obecnych tu w Kanadzie i nie będzie wcale proste sporządzenie prawa, które zabezpieczy społeczeństwo przed konsekwencjami rosnącej przestępczości nieletnich. Zanim jednak nastąpi trudny do opanowania wzrost przestępczości, pora wyprostować niejasności ustawy o nieletnich przestępcach. I nastąpi to wkrótce w Ottawie.

KALENDARIUM

Gdy się maj grzotem odezwie na wschodzie,
to sprzyja sianiu i zbożu w urodzie.

Deszcz w świętego Floriana -
skrzynia groszem zapchana.

Na świętego Jakuba - ostatnia siewu próba.

4 maja - czwartek

Wschód Słońca: 04.47 Zachód Słońca: 19.12
Wschód Księżycy: 03.52 Zachód Księżycy: 18.44

Imieniny obchodzą: Antonina, Florian,
Gothard, Monika i Wieniżystaw

PATRONI:

Św. Florian był oficerem rzymskim, który w 304 r. poniósł śmierć za wiarę, utopiony w rzece Enns (dzisiejsza Austria). Jest patronem chroniącym od pożaru, a także patronem archidiecezji wiedeńskiej.

Św. Antonina zginął męczeńsko w czasie prześladowań za panowania cesarza Dioklecjana.

Florian - łac. florens (kwitnący).
Antonina - imię pochodzenia starorzymskiego.

1846 - Urodził się Henryk Sienkiewicz, znakomity powieściopisarz i nowelista (zm. w 1916 r.).
1875 - Urodził się Wojciech Weiss, polski malarz i grafik, autor portretów, pejzaży i obrazów o tematyce społecznej (zm. w 1950 r.).

5 maja - piątek

Wschód Słońca: 04.46 Zachód Słońca: 19.13
Wschód Księżycy: 04.21 Zachód Księżycy: 20.08

Imieniny obchodzą: Erna Geroncjusz, Hilary,
Irena, Iryda, Ludomir i Waldemar

PATRONI:

Św. Geroncjusz to biskup Mediolanu żyjący w V wieku.

Św. Hilary był kardynałem i biskupem Aries, zmarł w 449 r.

Geroncjusz - grec. geron (starzec).
Hilary - grec. hilaros (radosny, pogodny).
Waldemar - starogerm. waltan (panować) + mari (sławny). Imię to nie ma patrona.
Irena - obecnie obchodzimy 5 kwietnia.

1818 - Urodził się Karol Marks, niemiecki myśliciel i działacz rewolucyjny, twórca socjalizmu naukowego materializmu dialektycznego i historycznego.

6 maja - sobota

Wschód Słońca: 04.45 Zachód Słońca: 19.15
Wschód Księżycy: 04.58 Zachód Księżycy: 21.29

Imieniny obchodzą: Benedykta, Dominik, Filip,
Gościwit, Jakub, Jan, Judyta i Jurand

PATRONI:

Św. Filip, apostoł, był kiedyś patronem piłśniarzy i czapników.

Św. Jakub, apostoł, brat św. Jana Ewangelisty, jest patronem Hiszpanii i Portugalii.

Filip - grec. philippeo (przyjaciel).

Jakub - hebr. jaakob (zmagający się z bratem bliźniakiem). Imię biblijne.

1758 - Urodził się Maksymilian Robespierre, jeden z radykalniejszych przywódców rewolucji francuskiej z 1789 r. (zm. w 1794 r.).

1868 - Urodził się Władysław Stanisław Reymont, znakomity pisarz (zm. w 1925 r.).

7 maja - niedziela

Wschód Słońca: 04.43 Zachód Słońca: 19.16
Wschód Księżycy: 05.45 Zachód Księżycy: 22.40

Imieniny obchodzą: August, Benedykt, Gizela,
Gustaw, Ludmiła, Ludomir, Maria, Napoleon,
Reginald i Sawa

PATRONI:

Św. August razem z grupą chrześcijan poniósł śmierć męczeńską w Nikomedii (Azja Mniejsza) w pierwszych wiekach chrześcijaństwa.

Św. Gizela to królowa węgierska, małżonka św. Stefana i matka św. Emeryka. Znana z filantropii i fundacji na rzecz Kościoła, osiadła pod koniec życia w jednym z klasztorów benedyktyńskich, będąc tam księżką. Zmarła w 1960 r.

August - imię starorzymskie.
Reginald - germ. regin (rada, zebranie) + walt (panować).

Gizela - germ. gisil (strzała).

1833 - Urodził się Johannes Brahms, kompozytor niemiecki (zm. w 1897 r.).
1840 - Urodził się Piotr Czajkowski, wybitny kompozytor rosyjski (zm. w 1893 r.).

8 maja - poniedziałek

Wschód Słońca: 04.42 Zachód Słońca: 19.17
Wschód Księżycy: 06.43 Zachód Księżycy: 23.36

Imieniny obchodzą: Dezyderya, Liza, Michał,
Stanisław i Wiktor

wolne, bo co to za wybory, jeżeli z góry wiadomy jest ich wynik. Ale od społeczeństwa zależy, aby na te kuse 35% wybrać najlepszych i żeby w jakiś sposób bojkotować partyjnych 65-procentowców. Wygląda na to, że Senat wybierany będzie bardziej demokratycznie. I znów od społeczeństwa zależy, czy wybrani zostaną najlepsi.

A co po wyborach? Tu należy udać się do wróżki. Z wielu możliwości szkicujemy trzy, niekoniecznie najbardziej prawdopodobne: 1. Siła moralna obu izb Parlamentu jest przy poparciu społeczeństwa tak wielka, że pod jej presją, rząd wsiada do samolotu i wyjeżdża na Kubę. 2. Senat zaczyna się rzucać, Sejm nieśmiało mu wtóruje, na co Prezydent

WYBORY W POLSCE nadciągają szybkimi krokami. Może nawet zbyt szybkimi. Wśród Polaków za granicą panuje pewna konsternacja: jak się do wyborów ustosunkować? Wypadki mogą potoczyć się wieloma drogami. Jedno jest pewne: strona komunistyczna poszła na wielkie ustępstwa, większe niż kiedykolwiek, ale mimo to ma wciąż władzę zapewnioną. Strona społeczna poszła na wielkie ustępstwa, ale i tak uzyskała więcej niż kiedykolwiek przedtem. Jasne jest, że wybory do Sejmu nie będą

UROCZYSTOŚCI 3-MAJOWE W TORONTO

7 maja (niedziela) odbędą się uroczystości związane z rocznicą Konstytucji 3 Maja.

1. Godz. 11.00 - Msza św. w intencji Polski na parking Credit Union, 220 Roncesvalles Ave. lub w razie niepogody w kościele św. Kazimierza.

2. Godz. 12.30 - Przemarsz pod Pomnik Katyński, złożenie wieńców.

3. Godz. 16.30 - Uroczysta akademii w Brockton High School, 90 Croatia St.

Do pkt. 1 Zbiórka ze sztandarami harcerzy i harcerki w mundurkach, szkół polonijnych, możliwie w strojach ludowych lub narodowych, o godz. 10.00 przy pętli tramwajowej w High Park.

Organizacyjne poczty sztandarowe o godz. 10.30 w sali parafialnej św. Kazimierza.

Do pkt. 3. Szkoła mieści się jeden kwartał ("blok") na południe od skrzyżowania Bloor St. West i Dufferin St. Parkowanie przed szkołą lub koło Dufferin Mall (nie parkować w garażu podziemnym). Dojazd metrem do stacji Dufferin, następnie jeden przystanek na południe autobusem Dufferin lub pieszo około 7 minut.

Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto gorąco apeluje: do młodzieży, której świętem jest rocznica 3-Majowa, do rodziców, aby przyprowadzili swoje dzieci, do organizacji ogólnopolonijnych i weterańskich oraz do całej Polonii o gremialne wzięcie udziału w wyżej wymienionych uroczystościach.

Kongres Polonii Kanadyjskiej
Okręg Toronto
S.SADOWSKI - Prezes

PATRONI:

Św. Stanisław (ur. 1030 r. w Szczepanowie) był męczennikiem i biskupem krakowskim od 1072 r. Kształcił się w Paryżu. W 1079 r. zginął z rąk żołnierzy królewskich lub nawet samego króla Bolesława Śmiałego w trakcie odprawiania mszy św. na Skalce. Wydarzenie ogromnie wzburzyło opinię i pod jej naciskiem Bolesław musiał uciekać z Polski. Od razu po śmierci św. Stanisława rósł jego wielki kult, a w 1253 r., w bazylice św. Franciszka z Asyżu, ogłoszono kanonizację polskiego biskupa. Jest on jednym z głównych patronów Polski.

Stanisław - prastów. stani (stać się) + sław (a).

9 maja - wtorek

Wschód Słońca: 04.40 Zachód Słońca: 19.18
Wschód Księżycy: 07.51 Zachód Księżycy: —

Imieniny obchodzą: Benigna, Bożydar, Grzegorz
Katarzyna, Lutogńiew i Pachomiusz

PATRONI:

Św. Pachomiusz był ascetą i opatem jednego z klasztorów w Egipcie. Zmarł w 347 r. Jest patronem życia klasztorowego.

Pachomiusz - imię pochodzenia greckiego.
Lutogńiew - imię to nie ma patrona.

1945 - Podpisanie w Berlinie aktu bezwarunkowej kapitulacji Niemiec.

10 maja - środa

Wschód Słońca: 04.39 Zachód Słońca: 19.20
Wschód Księżycy: 09.02 Zachód Księżycy: 00.18

Imieniny obchodzą: Antonina, Antoni,
Gardenia, Gordian, Izydor, Jan, Solange
i Symplicjusz

PATRONI:

Św. Solange była pasterką francuską. Zginęła w 880 r. od miecza jednego z panów. Jest uważana za patronkę odwracającą klęskę suszy.

Św. Jan. z Awila był kapłanem hiszpańskim, który zasłynął jako misjonarz ludowy i kaznodzieja. Zmarł w 1569 r. Jest patronem Andaluzji.

Solange - imię francuskie.

Jan - imię biblijne; oznacza: Bóg jest łaskawy.

Antonin - obecnie obchodzimy 2 maja.

Izydor - obchodzimy obecnie 15 maja.

KTO SIĘ URODZIŁ

A oto dalszy ciąg naszej astrologicznej psychozabawy. Pasuje, nie pasuje, trafione? Charakterystyki poniższe nie pretendują do całkowitej prawdziwości. Opierają się na obserwacjach różnych astrologów - wykazując dużą zbieżność.

4 maja

Niesychanie kontrastowa osobowość. Trudny w obcowaniu, w postępowaniu. Podlega wpływom, by wpaść w okres samotnictwa. Spełnia chętnie dobre uczynki, bywa wzniosły i religijny, a z drugiej strony, popada w krytykanctwo i żądze władzy. Z racji nieustannej zmienności nastrojów bywa niezbyt szczęśliwy w związku małżeńskim. Jego współmałżonek powinien poczciwy, że w gruncie rzeczy jest to człowiek wzdorny. A że jest samowolny często miewa opinię hochsztaplera i dziwaka.

5 maja

Posiada spore uzdolnienia naukowe, filozoficzne i artystyczne. Głęboka uczciwość, dobry smak, wrodzona elegancja idą u niego w parze z kapryśnością i egoizmem. Duża indywidualność. Jego rzadkie zdolności powinny zaowocować solidnymi studiami.

6 maja

Jest obdarzony zdolnością koncentracji w samotnych rozmyśleniach. Należy do tych powolnych, ale konsekwentnych. Budzi zaufanie wiernością swoim ideałom i dążeniem do doskonałości. Solidność jego sprawia, że nawet w interesach idzie mu niezle.

7 maja

Podobnie jak jego poprzednik - nie jest skłonny do porzucania swych ideałów. I podobnie jak tamten bywa powolny. Działa jednak bardziej pod wpływem bodźców zewnętrznych gdy jak to mówią "ktoś mu nadepcze na ambicję". Nie znosi chaosu w otoczeniu, ma wówczas duże trudności z koncentracją. Dlatego potrzebne mu są podstawowe wyгоды, zbytek także by zabił zazdrość i nadmiar ambicji.

8 maja

Urodzony filantrop o dobronumnym poczuciu humoru. Do czasu jednak do czasu. W sporach, które ubóstwia bywa kiótlivy i nieopanowany. Bywa łatwowierny i bezkrytyczny. Podniecony traci głowę. Jego poprzednicy przed wiekami ginęli w pojedynkach. Współczesny jest podatny na choroby układu krążenia.

9 maja

Często ma o sobie wysokie mniemanie. Rzeczywiście, gdy się dobrze namyślił potrafi osiągnąć wytrwale swoje cele. Zwykle zależy mu na majątku osobistym jak to zwykle u Byka bywa. Rozsądnie zabezpiecza sobie odwrót.

10 maja

Pojawia się w dwóch typach: społecznikowskim, zaangażowanym w dobro grupy społecznej i egoistycznym - pretensjonalnym i swarliwym. Obaj dążą do niezależności, choć nie osiągają jej prawie nigdy. Obu też cechuje duża zmysłowość. Mają skłonność do depresji i chorób serca. Zalecane zawody: handel nieruchomościami, rolnictwo.

URGENT
CALL
OF
THE MOST
HOLY
MOTHER

The Most Holy Mother is calling you because she loves you so much, and perhaps it is your last chance, as our time is almost over. Read Her messages written to you in Her book "Our Lady speaks to her beloved priests".

This book is distributed free of charge. Send your name and address to:

George Kortysz
P.O. Box 332, Station A,
Weston, Ont. M9N 3M7

KRZYSZTOF KOLBERGER

Absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Warszawie. Od 1973 roku aktor czołowych teatrów stołecznych. Odtwórca kilkudziesięciu ról teatralnych, filmowych i telewizyjnych; m.in.: Konrad w "Dziadach", Don Carlos, Romeo, Lorenzaccio, Iwan Karamazow. Pracował z najwybitniejszymi reżyserami polskimi, m.in.: A.Wajdą, K.Zanussim, K.Kutzem, A.Hanuszkiewiczem, J.Jarockim, J.Łomnickim.

Ostatnio współpracuje z warszawskim Teatrem "Ateneum", gdzie zagrał główną rolę w sztuce M.Medoffa "Children of A Lesser God".

W roku 1982 z przedstawieniem "Koleśka Nocka" był już gościem amerykańskiej Polonii, prezentując również swój wieczór poezji Czesława Miłosza "Cień prorocy".

W tym samym roku w warszawskim muzeum archidiecezji odbyła się premiera spektaklu pt.: "Boże, nie daj nam siebie utracić", gdzie z Danutą Rinn przedstawiali zakazane w tym czasie, wiersze i piosenki Ernesta Brylla.

Pamiętamy go z wielu przedstawień teatralnych, spektakli i seriali telewizyjnych. Krzysztof Kolberger jest jednym z najpopularniejszych polskich aktorów młodego pokolenia. Szkołę teatralną ukończył w Warszawie w 1972 roku. Zadebiutował w przedstawieniu telewizyjnym "Lucy Crown" Shawa w reżyserii Andrzeja Łapickiego. Początkowo grywał role romantycznych bohaterów: Don Carlosa, Romea w dramacie Shakespeare'a, Konrada w III cz. "Dziadów". Zaczęto go właśnie z takimi rolami utożsamiać. Jest to zawsze duże niebezpieczeństwo dla młodego aktora, ale Krzysztof Kolberger wyszedł z tej próby zwycięsko.

Po kilku wspaniałych rolach zatrzymała się jego współpraca z telewizją. Nadal otrzymywał podobne propozycje, ale z nich nie korzystał. Był aktorem Teatru Narodowego w Warszawie, gdzie stworzył niezapomniane kreacje w "Wacława Dziejach" Garczyńskiego, "Trzy po trzy", "Miesiącu na wsi", "Jak wam się podoba". Te błyskotliwe początki uformowały aktora bardzo dla publiczności interesującego, mającego swoisty wdzięk, styl i spojrzenie na otaczający go świat.

Okazało się, że środki wyrazu jakimi posługuje się Krzysztof Kolberger sprawdziły się i na wielkim ekranie. W filmie gra od 1974 roku. Wystarczy wymienić "Hotel klasy lux", "Mazepę", "Kontrakt", "Epitafium dla Barbary Radziwiłłówny".

Swoją popularność aktor w dużej mierze zawdzięcza udziałowi w wielu serialach

telewizyjnych takich jak "SOS", "Ile jest życia" czy "Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy", a ostatnio wraz z Krystyną Jandą w serialu o życiu Heleny Modrzejewskiej. Ciekawą rolę wykreował Kolberger, zwłaszcza w serialu Jerzego Sztwiertni "Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy". Tworzył tu postać Dezyderego Chłapowskiego obserwowaną w czasie kilkudziesięciu lat. Krzysztof Kolberger dał w tym filmie próbkę perfekcyjnego warsztatu aktorskiego, był znakomity zwłaszcza kreując postać starego Chłapowskiego. Rola ta przyniosła mu zresztą nagrodę i uznanie widzów, a także uświadomiła jak rozległe umiejętności posiada ten aktor zbyt pośpiesznie utożsamiony z typem gniewnego romantyka.

Krzysztof Kolberger udowodnił, że jest aktorem wszechstronnym, posiada osobowość artystyczną. W jego rolach nie ma monotonii. Nie można Kolbergera jako aktora zaklasyfikować i wydaje mi się, że to właśnie świadczy o jego klasie.

Kolberger jest aktorem przede wszystkim teatralnym. Do pracy potrzebny jest mu spokój. Na planie filmowym pełnym bałaganu nie czuje się zbyt dobrze. Posiada wyjątkową nawet u tak znakomitego aktora, umiejętność mówienia słowem rymowanym. Brał udział w wielu słuchowiskach radiowych i audycjach poetyckich.

Na uwagę zasługują wieczory z piosenkami i wierszami Ernesta Brylla, które Kolberger recytował w znakomitym towarzystwie Danuty Rinn i wieczory poezji Czesława Miłosza, z którymi aktor odwiedził wiele miejsc w kraju w ciągu kilku ostatnich lat. Sam Kolberger mówi, że spotkanie z Miłoszem wynikało z konieczności "zaczęło się to kilka lat temu, kiedy nie można było powiedzieć tego, co by się chciało powiedzieć". Recytacje Krzysztofa Kolbergera w Muzeum Archidiecezji Warszawskiej w towarzystwie innych znakomitych polskich artystów podczas stanu wojennego cieszyły się ogromnym powodzeniem. Był to ciężki okres dla polskiej kultury. Zdobycie biletów na te występy było niezmiernie trudne. Sala Muzeum zawsze była przepełniona. Krzysztof Kolberger mówi "w stanie wojennym dane mi było znaleźć nowy sens i nową wartość tego zawodu "bycia aktorem".

W ciągu kilkunastu lat pracy aktorskiej Krzysztof Kolberger osiągnął bardzo dużo. Zagrał w wielu filmach, serialach, spektaklach teatralnych. Zyskał ogromną popularność. Mimo to pozostał normalnym człowiekiem, spokojnym, poważnym, mimo częstego uśmiechu, nie lubiącym wywiadów i prób ingerencji w jego prywatne życie.

A.K.

Krzysztof Kolberger wystąpi w Kanadzie w maju br. wraz z Piotrem Szczepanikiem.

ECHO WTYM TYGODNIU POLECA:

• "Fashion Cares" - pod tą nazwą kryje się pokaz pokazu mody (dochody przeznaczone są dla AIDS Committee of Toronto). Impreza organizowana jest przez czołowych kanadyjskich projektantów mody zatrudnionych przez przemysł odzieżowy. 9 maja, The Terrace, 70 Mutual St., tel. 363-1066.

• William Orłowski, choreograf z The National Tap Dance Company, wystawia "Shoes With Wings". 9-11 maja w Premiere Dance Theatre, 207 Queens Quay W., tel. 973-4000.

• Opera Monteverdiego "Orfeusz" od 11 do 13 maja na deskach MacMillan Theatre na University of Toronto, tel. 234-9366.

• 13 maja otwarcie wystawy weneckich rysunków osiemnastowiecznych włoskich artystów (m.in. Tiepolo i Piranesi). AGO, 317 Dundas St.W., tel. 977-0414.

• W ramach Screen Goddesses - festiwalu poświęconego wielkim aktorkom kinematografii światowej organizowanego przez Royal Ontario Museum - 11 maja o godz. 19 - "Grand Hotel" (1932) z Gretą Garbo.

• Bohaterki sztuki "Dry Lips Oughta Move To Kapuskasing" decydują się na założenie własnej drużyny hokejowej.

Do 21 maja na deskach Theatre Passe Muraille, 16 Ryerson Ave., tel. 363-2416.

• "Driving Miss Daisy" to tytuł sztuki, za którą jej autor Alfred Uhry dostał nagrodę Pulitzera. Wystawia ją Bathurst Street Theatre, 736 Bathurst St., tel. 588-6800.

• Antykwarium z Kanady i z zagranicy spotykają się w dniach 12-14 maja w Metro Toronto Convention Centre (255 Front St.W., tel. 871-7859), aby przedstawić publicznie białe kruki, stare mapy i inne przedmioty.

• Spacer śladami wiosny organizowany jest przez Royal Ontario Museum 13 maja w Highland Creek Park, Scarborough. Szczegóły tel. 586-5788.

• Wystawa starych fotografii i antycznego sprzętu fotograficznego 14 maja Leaside Memorial Gardens, Millwood i Laird, tel. 221-8888.

IDZIECIOM:

• Bańki mydlane niewiarygodnych wężów kształtów i rozmiarów będą do obejrzenia w czasie Bubble Festival (13 i 14 maja) w Ontario Science Center, 770 Don Mills Rd., tel. 429-4100.

• 13 maja otwarcie sezonu w Canada's Wonderland (otwarcie w dni powszednie 29 maja). Nowe przedstawienia dla dzieci: "Scobby's School" i "Yabba Dabba dino". Hwy 400 i Major MacKenzie Dr., tel. 832-2205.

ZAMIAST RECENZJI

DWIE MARIE

Wyrosły w tym samym czasie. I ten sam czas powykrecił ich losy.

Ta Maria podpira ręką krzyż po godzinach, gdy tkwi nad tkacką maszyną. Tamta Maria wyprostowana niesie głowę, niesie głos; by żadna z końcówek wyrazów nie uciekła bokiem, jak to u profanów bywa. Maria z energią i z migreną. Niedawno początkująca aktoreczka z szansami w państwowym mecenacie - dziś dorosła - z wierszami po kościołach. Bez sceny. Bez kamery, bez szansy na okładkę w tygodnikach. Żywy relikwiarz epoki bojkotu żywa część niezależnej kultury.

W tekście pamiętnika mieszka Maria robotnica, przodownica pracy, solidarnościowa - więźniarka - matka - Polka. Maria aktorka gra tę Polkę jedną z milionów i jak milion podobną. Obie Marie mają ten sam głos i kasztanowe włosy. Czasem jest tylko jedna Maria na

Dokończenie na str. 16

Artex International

prezentuje koncert,
w którym po raz
pierwszy od 20 lat
w Ameryce Płn.
wystąpi

Piotr Szczepanik

i jego goście
Krzysztof Kolberger, Danuta Rinn,
Paweł Perliński

TORONTO

Niedziela 7 maja 1989, godz. 2:30 po poł. i 6:00 wiecz.
WEST TORONTO SECONDARY SCHOOL
330 Lansdowne Ave.

PRZEDSPRZEDAŻ BILETÓW:

POLIMEX, 215 Roncesvalles Ave. Tel. 537-7914
KRAKÓW DELICATESSEN, 2560 Shepard Ave. #2,
Mississauga, Tel. 897-0695
A.K. SCARBOROUGH MEAT MARKET,
3655 St. Clair Ave. (przy Midland Ave.), Tel. 266-1547

MONTREAL

Piątek, 5 maja 1989, godz. 8:00 wiecz.

WESTMOUNT HIGH SCHOOL, 4350 St. Catherine St. W.

PRZEDSPRZEDAŻ

Restauracja Cracovia, 1246 Stanley St. Tel. 866-2196
Tatra Travel, 3628 St. Laurent Blvd., Tel. 849-3451
1001 Plants, 5518 Monkland Ave. Tel. 481-2263
Informacje i zamówienia tel. 483-5621 (po 6 wiecz.)

LONDON

Wtorek, 9 maja 1989, godz. 8:00 wiecz.

PARAFIA MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ
419 Hill St.

SASKATOON

Czwartek 11 maja 1989, godz. 7:30 wiecz.

Castle Theatre 1904 Clarence Ave. South.
Inf. Witold Bula, tel. 955-1404

EDMONTON

Piątek 12 maja 1989, godz. 8:00 wiecz.

Provincial Museum Auditorium, 102 Ave. - 124 St.
Inf. Travelot, tel. 488-8472

CALGARY

Sobota 13 maja 1989, godz. 8:00 wiecz.

Lunch Box Theatre Bow Valley Square
Inf. Maciej Szczepanik, tel. 230-1404

VANCOUVER

Niedziela 14 maja 1989, godz. 7:00 wiecz.

Robson Square Media Centre, 800 Robson St.
Inf. "Zoffia" - Polish Store, tel. 874-3338

Jaki jest ten budżet? MIĘCZAKOWATY!

Na ministra finansów M. Wilsona, jednego z najlepszych ministrów finansów w historii Kanady, posypały się za budżet liczne krytyczne razy. Nie brakuje stwierdzeń, że Wilson zawiódł całkowicie, tracąc reputację złotego członka gabinetu. Utrzymuje się również, iż budżet dowiódł, że Kanadyjczycy są narodem masochistów, gdyż po zapowiedzianych w budżecie torturach finansowych tylko masochiści siedzą zadowoleni w domach zamiast wywracać na ulicach samochody bądź maszerować na wzgórze parlamentarne w Ottawie, aby rozpędzić na cztery wiatry gabinet.

Należę do tych, którym budżet się też nie podoba. Tyle że nie dlatego, iż wprowadza tu i ówdzie różne podwyżki i cięcia, ale dlatego że jest to budżet słomiany nadal utrzymujący deficyt, przekraczający 30 mld dol.

Likwidacja deficytu jest konieczna. Który człowiek albo która rodzina może normalnie funkcjonować, wydając znacznie więcej niż zarabia?

Nie uważam budżetu Wilsona, jak krzyczy opozycja, za drakoński. Przeciwnie jest to budżet mięczakowaty. Budżet rządu, który nie potrafi, bądź z obawy przed wyborcami nie chce, zbalansować swych wydatków z przychodami.

Są kraje zachodnie jak RFN, Szwajcaria czy Japonia, które mają wspaniałą kartotekę zrównoważonych budżetów państwowych. Nie narzekają przy tym na brak funduszy na opiekę społeczną, nie palą się ze wstydu, że mają najgorsze w świecie zachodnim siły zbrojne i usługi pocztowe stojące na najniższym poziomie.

Kanada potrzebuje przywódcy, który nie będzie się obawiał zastosowania drakońskich środków zbalansowania budżetu, m.in. redukcji rozrośniętego aparatu biurokratycznego bądź wyrzucania do kosza podań o

dotacje składanych przez pacyfistów, pederastów i lesbijki.

Półośrodki w polityce, fasadowe zabiegi kosmetyczne na dłuższą metę zawodzą. Oczywiście że zbalansowanie budżetu, zafajdanego latami nieodpowiedzialnych rządów, wymagałoby podjęcia niezwykle niepopularnych, ale w końcu przecież koniecznych kroków.

Kto ma do licha wprowadzić porządek w księgę kanadyjskich rozchodów i przychodów? Socjaliści i liberałowie z ich ideami życia ponad stan, jak długo się da, byle zaspokoić ideały harmonii i sprawiedliwości społecznej powstałe w głowach lewicowych fantastów i marzycieli.

Budżet zapowiedział prywatyzację dalszych przedsiębiorstw państwowych. Jest to słuszny kierunek. Dodałbym jednakże do tej listy prywatyzację samego rządu. Zapewniłaby ona poprowadzenie przedsiębiorstwa Government of Canada Ltd. na zasadach ekonomicznych. Na początku może dla społeczeństwa bolesnych, ale w perspektywie długofalowej zapewniających Kanadzie dobrobyt, prosperującą gospodarkę i uczciwe programy pomocy społecznej.

Niedawno Międzynarodowy Fundusz Walutowy wezwał Kanadę do uporządkowania swych spraw finansowych, ostrzegając, że grozi nam stoczenie się do poziomu zżeranych przez zadłużenie krajów Ameryki Łacińskiej oraz innych krajów III Świata.

Oczekuję, że konserwatystom wystarczy odwagi i siły moralnej, by osiągnąć w następnych latach swej kadencji przynajmniej tę redukcję deficytu, którą obecnie zapowiadają - w roku fiskalnym 90/91 deficyt ma wynosić 28 mld dol., w roku 91/92 - 24,4 mld dol., w 92/93 - 20,6 mld dol., a w roku 93/94 - 15 mld dol.

ZBIGNIEW FARMUS

PARAGRAF Z KLONOWYM LISTKIEM

TEMIDA

Otrzymaliśmy kilka telefonów w związku z naszymi poradami prawnymi i listo-felietonem Kamy. Okazuje się, że stres emigracyjny jest zbyt silny dla małżeństw i wiele kończy się rozwodem. Towarzyszy mu często tragedia dzieci, które przeżywają tu podwójny szok - zmiany otoczenia, języka, kultury i rozbić rodziny.

Zdarzają się wypadki uprowadzenia siłą dzieci przez małżonków i długotrwała walka o ich zatrzymanie.

Jedna z czytelniczek opowiada: "Mój były mąż przyszedł jak zwykle z wizytą, jak co tydzień. Poprosił, żebym po coś poszła do naszej sypialni. Zorientowałam się, że jestem zatrzaśnięta w pokoju. Kiedy się wreszcie wydostałam, nie było już ani jego ani naszej półtorarocznej córeczki. Nie zastałam go tego dnia w domu. Sąsiedzi powiedzieli, że gdzieś pojechał. Policja powiedziała, że go będzie ścigać. Zgłosił się po paru tygodniach przez prawnika. Powiedział, że zatrzyma dziecko. Nie wiem o nim nic, gdzie jest, czy już nie w Polsce, jak groził, czy pracuje, czy ktoś zajmuje się małą. Jestem w rozpacz".

Odsyłając czytelniczkę do Biura Pomocy Społecznej w Toronto, sądzę, że

warto państwa poinformować, co należy zrobić, aby w przyszłości zapobiec podobnej sytuacji. Oczywiście, nie można całkowicie zapobiec porwanom dzieci - kidnappingowi. Można jednak, obawiając się jego groźby, podjąć pewne kroki utrudniające.

1. Złożyć podanie o wpisanie dziecka do paszportu lub załatwić dziecku własny paszport. Jest to szczególnie ważne, gdy współmałżonek jest obywatelem polskim i może wrócić do kraju. Jeżeli dziecko występuje na paszporcie polskim wraz z rozwiedzionym współmałżonkiem zmienić jak najszybciej ten wpis. Pamiętajmy, że z takimi wpisami bez pani pisemnej zgody nie da się wpakować dziecka do samolotu. Takiej zgody współmałżonka żądają na lotnisku nawet podczas rutynowego wyjazdu na wakacje.

2. Jeżeli obawiamy się, że współmałżonek może uprowadzić dziecko za granicę i nie możemy dokonać zmiany wpisu, nasz prawnik może uzyskać decyzję sądową, by współmałżonek oddawał swój paszport osobie, która otrzymała prawo legalnej opieki nad dzieckiem.

Pierwsza polonijna
NATUROPATHIC CLINIC
HALINA SROCYŃSKA, M.D., N.D.
LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

Leczenie środkami naturalnymi.

Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta
• Hydroterapia • Fizjoterapia
1595 Bloor St. W. Stacja metra: Dundas West
TEL. 534 - 0050

ZDROWIE

LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

ZASADY ZDROWEGO JEDZENIA, CZYLI O SZKODLIWOŚCI MIESZANIA PEWNYCH POTRAW

Znaczną ilość odcinków ZDROWIA poświęciłam propagowaniu prawidłowego odżywiania. Są dwa najważniejsze czynniki niezbędne do utrzymania zdrowia i długiego życia: tryb jaki prowadzimy i odpowiednie odżywianie. Wielu moich pacjentów zostało wyleczonych lub postęp ich choroby został zahamowany dzięki zastosowaniu się do specjalnej diety. Dlatego też chcę się podzielić z moimi Czytelnikami bardziej szczegółowymi zasadami zdrowego odżywiania, jest bowiem lepiej usprawnić swoje odżywianie kiedy jesteśmy zdrowi niż stosować się do bardziej drastycznych zaleceń kiedy coś już zaczyna dolegać.

Wielu z nas słyszało o szkodliwości jedzenia niektórych pokarmów razem. Być może kojarzy się to nam z zaleceniami naszych babć w rodzaju: nie pij zsiadłego mleka wraz z kiszonymi ogórkami. Tak, takie ostrzeżenia mają swoje uzasadnienie, prace badawcze dotyczące prawidłowej kombinacji jedzenia są prowadzone od lat. Prekursorem tych badań jest znany nam Pawłow, ten sam który przeprowadził słynne badania odruchów bezwarunkowych. Najwięcej badań w tym kierunku przeprowadził Dr. Herbert Shelton z Teksasu.

Ogólnie zaleca się, aby pożywienie było urozmaicone, dzięki temu mamy szansę dostarczenia wszystkich niezbędnych składników do naszego organizmu. Spożywanie pokarmów wiążę się z trawieniem, które wymaga różnego typu enzymów w zależności od rodzaju jedzenia. Wszystkie gatunki ssaków zostały przystosowane przez naturę do spożywania specyficznego dla nich typu pożywienia, tj. najogólniej dzielimy je na mięsożerne i roślinożerne. Wynika z tego, że poszczególne gatunki ssaków ma system trawienny biologicznie gotowy do określonego rodzaju pokarmu. A co w takim razie z człowiekiem, który też przecież jest ssakiem, czy jest on w stanie jeść wszystko? Nie dążę tutaj do wykazania, że powinniśmy zaliczyć się do jednej z tych grup ssaków, ale do porównania, że nasz żołądek wcale nie jest tak uniwersalny jak

nieświadomie staramy się go do tego zmusić. Żołądek człowieka pracuje w bardzo zmiennych warunkach. Forsujemy go do ciągłego przestawiania się z jednego rodzaju trawienia na inny.

Daje on sobie z tym radę całkiem dobrze, lecz nie powinniśmy go przeciążać zbyt dużą ilością ciężko strawnego pożywienia lub nieprawidłowymi kombinacjami. Jeśli jemy nieodpowiednie połączenia pożywienia często żołądek daje nam znać o tym poprzez uczucie nadkwasoty lub wydzielanie nadmiernej ilości gazów. Najprostszym przykładem może być spożywanie w krótkim czasie różnego rodzaju smażonych pokarmów, jest to nieprawidłowa kombinacja pożywienia. Innym przykładem jest tradycyjne jedzenie mięsa wraz z ziemniakami w czasie tego samego posiłku. Niestety, nie jest to prawidłowe połączenie, jeśli chcemy jeść mięso to jedzmy je z jarzynami. Natomiast, jeśli mamy ochotę na ziemniaki, to jedzmy je również z jarzynami. Jarzyny należą do pokarmów lekko strawnych w przeciwieństwie do mięsa i ziemniaków, które każde z osobna wymagają innych warunków do trawienia. Prawidłowe łączenie pokarmów jest oparte na odkryciu, że pewne kombinacje pożywienia są trawione łatwiej i wydajniej niż inne. Żołądek człowieka nie jest w stanie dobrze trawić więcej niż jeden skoncentrowany pokarm w czasie jednego posiłku. Za skoncentrowane pokarmy uważa się każdy pokarm, który nie należy do grupy jarzyn lub owoców.

Nie wszyscy są przekonani do robienia tak drastycznych zmian w swoim odżywianiu. Pomimo tego warto zastosować się przynajmniej przez pewien czas do tej sugestii. Jestem przekonana, że te osoby, które czują się ciężko po posiłku i mają różne kłopoty żołądkowe poczuć się dużo lepiej. Może okazać się, że możemy nawet jeść te pokarmy, które wydawały się szkodliwe dla nas. Po prostu daliśmy naszemu żołądkowi dobre warunki do trawienia.

3. należy poinformować szkołę, przedszkole, klub o otrzymaniu prawa legalnej opieki (przedstawić kopię dokumentu). Zastrzec wyraźnie, że nikt oprócz nas nie ma prawa odebrać dziecka. Szkoła czy inna instytucja opiekuńcza ma prawo wezwać policję.

4. Zapisać SIN współmałżonka. Ułatwia do odnalezienia osoby na terenie Kanady, jeżeli legalnie pracuje.

5. Zadać już w początkowym okre-

6. W razie porwania natychmiast poinformować policję i złożyć sprawę, zgłosić zaginięcie dziecka do Child Find Agency oraz zwrócić się do sądu o ograniczenie praw rodzicielskich małżonka, który złamał wyrok sądowy. Osoba porywająca dziecko może w szczególnych przypadkach stracić prawa rodzicielskie całkowicie.

WALDEMAR KUCZYŃSKI

SPRAWDZIAN PARTYJNYCH KORZENI

Waldemar Kuczyński, pracownik naukowy i publicysta, był stałym współpracownikiem pism niezależnych w kraju, zastępcą redaktora naczelnego pisma "Solidarność". Obecnie stale pisze w miesięczniku "RES PUBLICA". Mieszka we Francji. Nadesłany przez niego tekst jest pierwszym głosem w naszej wyborczej redakcyjnej dyskusji z serii "Emigracja do urny?". Autor jednoznacznie opowiada się za udziałem w wyborach Polaków w kraju i za granicą. Udziału popierającego kandydatów K.O. "Solidarność".

W stosunku do samej zasady rozmawiania z komunistami jak również w odniesieniu do wyników Okrągłego Stołu istnieją w kraju i wśród emigracji różne stanowiska czasami bardzo od siebie odległe. Obrońcy każdego są w stanie podać ważne argumenty na ich rzecz i potrafią wytoczyć również ciężkie działa przeciwko wyznawcom odmiennych opinii. Oprócz tych konfliktowych postaw istnieje sto sześćdziesiąt mandatów w Sejmie i sto mandatów w Senacie do obsadzenia w drodze prawdziwej walki wyborczej. Zdobycie większości w Senacie i wszystkich lub prawie wszystkich wolnych mandatów sejmowych gwarantuje opozycji możliwość wpływania na ustawodawstwo pod warunkiem, że potrafi ona działać zgodnie. Nadto te dwieście sześćdziesiąt "mandatów demokratycznych" to ponad czterdzieści pięć procent Zgromadzenia Narodowego złożonego z obu Izb. Istnienie tak wielkiej platformy dla niezależnego głosu publicznego tylko przez ten sam fakt musi głęboko zmienić praktykę systemu. I przede wszystkim otworzyć nowe możliwości jego demontowania w spokoju i z rozmysłem. Głos to potężna siła, obalił kiedyś mury Jerycha. Najważniejsze jest to jednak, że opozycja musi przystąpić do walki o te mandaty, nie może się z niej wycofać i nie wycofa się, bo oznaczałoby to zerwanie podpisanych dopiero co porozumień przy okrągłym stole.

W tej sytuacji kwestia o znaczeniu praktycznym jest obecnie tylko stosunek do wyborów. Dla tych, co popierają stanowisko Wałęsy, i ogólniej - opozycji okrągłego stołu, nie ma problemu. Polacy powinni głosować masowo i powinni głosować na opozycję, a emigracja winna wesprzeć jej wyborczą kampanię wszelką możliwą pomocą. Problem istnieje natomiast w przypadku tych, co Wałęsę nie popierają i mają do niego pretensje, że w ogóle wdał się w rozmowy z komunistami. Opozycja polska jest coraz bardziej różnorodna i to jest normalne, bo tak właśnie odradza się pluralizm polityczny. Ale opozycja - i tutaj wespół z emigracją polityczną - zachowują ciągle bardzo solidny wspólny antykomunistyczny grunt, z którego wyrosły. Nie ma w polskiej opozycji i oczywiście także na emigracji nurtów, które by podawały w wątpliwość niepodległościowy postulat i które by sądziły, że jakaś przebudowana wersja komunizmu może być dobra dla Polaków jako rozwiązanie trwałe. Wszyscy są za niepodległością i wszyscy są przeciwko komunizmowi. Różne są tylko wyobrażenia o drogach do niepodległości i o sposobach rugowania czerwonego nieszczęścia z Kraju. Tych różnic nie można bagatelizować. Jak długo jednak istniały będą choćby szczątki przywleczonego nad Wisłę komunizmu realnego, tak długo nie wolno zapomnieć o wspólnym gruncie narodowego

dramatu, z którego powstała opozycja i powojenne fale emigracji. Grupa Robocza "Solidarność" w kraju, a także te czy inne środowiska emigracyjne mają prawo atakować Wałęsę oraz jego otoczenie za ich polityczną taktykę. Podobnie jak istnieje pełne prawo do przeciwstawiania się próbom tworzenia rodzaju opozycyjnej nomenklatury poselskiej i senatorskiej. Kiedy jednak w obliczu nadchodzącej walki nawołuje się do zbojkotowania wyborów, w tym momencie moim zdaniem w zapomnienie idzie alians łączący opozycję (a także emigrację) i wymagający w określonych momentach postawienia wspólnego ponad tym co różne. Wybory są takim momentem. Pomijam dobroczynne skutki dla kraju z istnienia na oficjalnej scenie politycznej poważnych zorganizowanych sił opozycyjnych, zdolnych wpływać na stanowienie i stosowanie prawa. Pomijam, bo ktoś może mieć odmienny pogląd na tę sprawę. Chciałbym natomiast zwrócić uwagę na inne okoliczności. Otóż jeżeli opozycja te wybory przegra albo wygra je nieprzekonywająco, nieznaczną większością zdobytych mandatów demokratycznych, to oczywiście będzie można powiedzieć, że to przegrał Wałęsa i ugrupowania, które z nim szły. Ale zarazem podany zostanie w wątpliwość trzon ideowy ruchu opozycyjnego i emigracji politycznej, a mianowicie teza, że komuniści w Polsce nie mają społecznej legitymacji. Czwarty czerwca będzie sprawdzianem czerwonych korzeni nad Wisłą nie obojętnym dla nikogo bez względu na stosunek do nadchodzących wyborów. Zgoda, sprawdzianem ułomnym, na próbie ograniczonej dotyczącej czterdziestu pięciu procent mandatów, ale sprawdzianem wykonanym po raz pierwszy w trybie uznawanym za miarodajny, za cywilizowany. Jego rezultatu z tego powodu nie da się zignorować i nie będzie on zignorowany. Nie będzie zignorowany przez opinie demokracji zachodnich, dla których ewentualna wygrana komunistów (w co oświadczenie nie wierzę) czy chociażby remis (co też jest mało prawdopodobne, lecz czego już wykluczyć nie można) staną się znakiem zapytania nad ciągle powtarzanymi zapewnieniami, że komunizm u nas jest obcy. Nie będzie zignorowany również przez spore nadal rzesze partyjnych znajdujące się obecnie w kom-

pletnej rozsypce ideowej. W wyborczym powodzeniu znajdą one źródło energii i regeneracji sił podczas gdy wyborcza klęska przyspieszy dekompozycję "koalicji" rządowej, a także rozkład samego PZPR. Z kręgów opozycyjnych dochodzą głosy niepokoju o wyniki 4 czerwca. Myślę, że ten niepokój okaże się nieuzasadniony, ale nie można go lekceważyć. Opozycja w walce o mandaty potrzebuje pomocy i to szybko. Kiedy na pierwszym posiedzeniu Sejmu i Senatu nowej kadencji zasiądzie tych dwustu sześćdziesięciu posłów opozycyjnych wtedy będzie można wrócić do rozrachunków po Okrągłym Stole ze spokojnym sumieniem, że to co przy nim uzyskano - nawet jeśli można było uzyskać więcej - zostało zagospodarowane już nie na czerwono.

Sartrouville, 24.4.1989 r.

APEL KOMITETU OBYWATELSKIEGO "SOLIDARNOŚĆ"

Tak jak nasi dziadowie składali się na Skarb Narodowy, a nasi ojcowie na Polskie Państwo Podziemne - tak my dziś musimy złożyć się na naszą kampanię wyborczą.

Po raz pierwszy od 45 lat społeczeństwo polskie może wybrać swoich przedstawicieli do Sejmu i Senatu PRL. Mimo iż nie możemy osiągnąć większości - stajemy wobec niezwykłego wyzwania: Oto pierwsze wybory, w których mamy szansę! Musimy dowiedzieć, że potrafimy wybrać swoich przedstawicieli. Że potrafimy zdobyć dla nich mandaty!

Dlatego potrzebujemy waszej pomocy. Potrzebujemy nie tylko waszych serc i myśli, ale i tysięcy współpracowników kampanii wyborczej oraz do kontrolowania uczciwości wyborów. Naszymi wysiłkami, poświęceniami i pomysłami musimy nadrobić brak własnej prasy, radia, telewizji. Brak doświadczonej sieci organizacyjnej.

Potrzebujemy też pieniędzy. Kampania wyborcza jest kosztowna. Trzeba przedstawić kandydatów, zbierać tysiące podpisów, organizować przedwyborcze spotkania. Trzeba opłacać sale, druk ulotek, plakatów.

Nie wolno nam przegrać kampanii wyborczej.

Są trzy "cegiełki" funduszu wyborczego Komitetu Obywatelskiego "Solidarność": za 500, 1000 i 5000 złotych. Kupuj je! Każda złotówka złożona na nasz fundusz wyborczy będzie zużyta zgodnie z jej przeznaczeniem: przybliżenia nas do prawdziwej demokracji i godziwego życia. Konto wpłaty w złotych należy dokonywać dla: Komitet Obywatelski "Solidarność", Warszawa, ul. Fredry 6, PKO - Bank Państwowy X Oddział w Warszawie nr 1603-550360-132. Z wdzięcznością przyjmujemy także wpłaty od naszych rodaków żyjących na obczyźnie. Konto dla wpłat w walutach wymienialnych: PKO - Bank Państwowy X Oddział w Warszawie nr 1603-202701-151-6. KO Solidarność.

Pamiętaj - od Twojej ofiarności i pomocy zależy nasze wspólne zwycięstwo. Wierzmy, że będzie to zwycięstwo Polski, zwycięstwo Solidarności.

Dajmy sobie wzajemnie tę szansę.
(-) Lech Wałęsa

WYCIECZKI

ZAPROSZENIA - \$ 40.00

WIZY

WYMIANA PASZPORTÓW

UBEZPIECZENIA SZPITALNE

DLA ODWIEDZAJĄCYCH -

100 dni TYLKO \$ 135.00

BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

**HUMBERVIEW
INSURANCE
BROKERS LTD.**

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.

TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

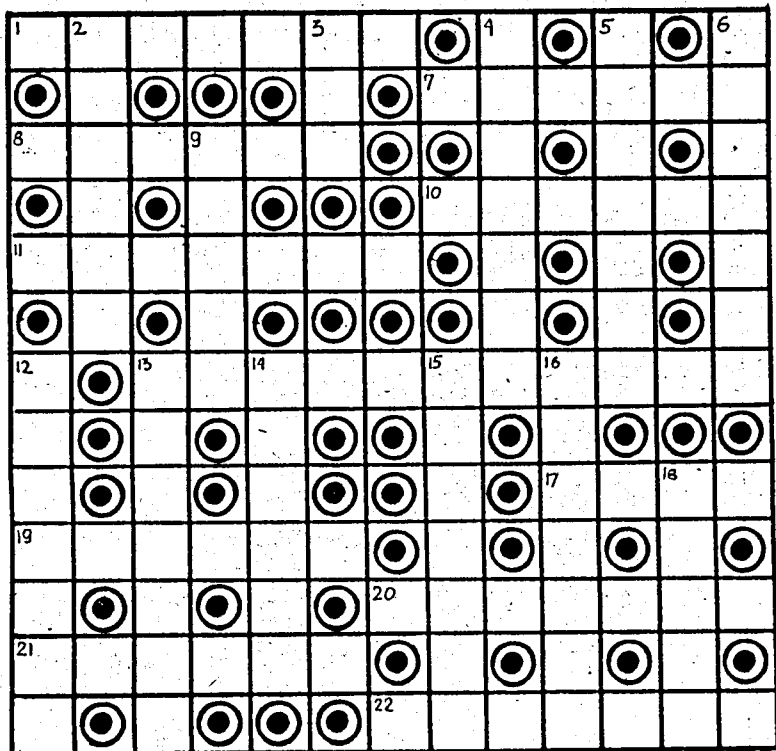
DOMY

SAMOCZODY

KOMERCYJNE

SKLEPY

**K
R
Z
Y
Ż
Ó
W
K
A**

- 5 Rodzaj bębna
- 6 Drapieżne ryby
- 9 Np. Wiślany
- 12 Może być strażacka
- 13 Drzewa iglaste
- 14 Imię córki Gandhiego Mahatmy
- 15 Mała część
- 16 Rodzaj szoku
- 18 Łódź płaskodenna

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO: szmugiel, pesymizm, system, deponent, etykieta, Latarnik, pasieka, marengo, lizol, remis, akces, aster, Okinawa, awersja, trabant, autograf.

PIONOWO: Tele, synowa, Nike, smętek, maszyna, gąski, elekt, elewacja, arabeska, renesans, izolotka, przyrost, Salamina, marynata, remanent, wena, jar, Bi.

**Z
A
M
I
A
S
T
R
E
C
E
N
Z
J
I**

ciąg dalszy ze str. 13

scenie. Czasem pojawia się recytująca aktorka ze szkolnym ożywieniem, wystawiającym gestem. Spotykają się obie w chwilach nieludzkiej rozpaczki matki, która widzi jak ich dziecku ten sam zły czas wykręca losy. W tych momentach Maria, która wybrała niezależną scenę i Maria, która wybrała strajk krzyżą jednym załamującym się głosem.

Monodram "Prządka" jest oparty na pamiętniku włóknarki. Prosty i pozbawiony odkrywczych stwierdzeń, ale bardzo w swej pospolitości szczerym, pamiętnikiem tych wszystkich bezimiennych, umęczonych na co dzień, niewidocznych od święta. Pamiętnik prządki Marii wydrukowała i nagrodziła paryska Kultura. Będzie tam trwałą dowód hańby czasu, o którym chcemy wierzyć, że się kończy.

Marię Dłużewską - aktorkę zobaczyłam po raz pierwszy na przedstawieniu w kościele św. Teresy w Toronto.

G.

POZIOMO:

- 1 Wieczorny positek
- 7 Słodczyca na patyku
- 8 Mały rak
- 10 Strofa złożona z ośmiu wierszy
- 11 Benzyna inaczej
- 13 Sprzedaż, darowizna
- 17 Morskie zwierzę futerkowe

- 19 Orzeł
- 20 Stary człowiek w gwarze śląskiej
- 21 Całość wydrukowanych książek
- 22 Pogrzebowy pojazd

PIONOWO:

- 2 Okrasa
- 3 Zwierzę juczne żyjące w Tybecie
- 4 Wł. Lubański

BRYDŻ

**ODCINEK 46
ZADANIE**

Obie strony przed partią:

♠ A		♠ 6 5 3
♥ A 8 2		♥ W 10 9
♦ A 7		♦ W 10 5 2
♣ A W 10 9 8 6 2		♣ K D 3

Jak należy rozgrywać pięć trefli po wiście w króla pik?

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 45

Po wzięciu pierwszej lewy należy przejść do stołu atutem zachowując w ręku dwojkę i (jeżeli atuty dzielą się 2:1) przebić pika, ponownie dojść do stołu i przebić ostatniego pika. Następnie należy zagrać asa i blotkę karo. Jeżeli lewę weźmie N - kontrakt jest pewny. Jeżeli N dołoży blotkę, kładzie-

my ze stołu dziesiątkę i przegrać kontrakt można tylko wtedy, gdy S będzie miał mariaża karo, a N mariaża kier. Jeśli atuty dzielą się 3:0, eliminacja jest niecelowa, a grę należy oprzeć na podwójnym impasie kierowym.

DAMA PIK

SZACHISTA

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 52

- 1. Gc6 - f3!! Wd1 : d3
- 2. f4 - f5+ Ke6 : e5
- 3. Sb8 - c6 x

- 1. - " - Gc8 - d7
- 2. Sb8 - a6 Gd7 - c8
- 3. Sa6 : c5 x

- 2. - " - Sc3 - e4
- 3. Sa6 - c7 x

- 1. - " - Gc8 - b7
- 2. Gf3 - g4+ Kc6 - d5
- 3. Hf8 - d8 x

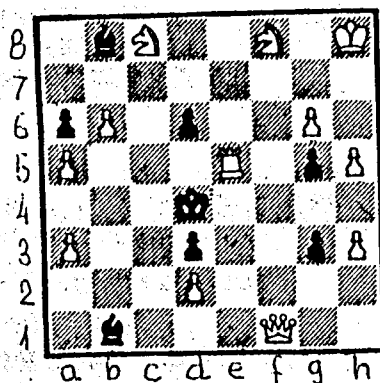
- 1. - " - Sc3 - e4
- 2. d3 : e4 Wd1 - d5
- 3. e4 : d5 x

W tym zadaniu jest chytrze obalona "złuda".

- 1. Gc6 - g2? Sc3 - e4!
- 2. d3 : d4 Wd1 - h1! i nie można dać mata w 3 ruchu!

ZADANIE NR 53

Tadeusz Gluźniński OŚR. WARSZAWSKI
Świat Szachowy 1929 r.
I nagroda specjalna

Białe zaczynają i dają mata w 4 ruchach.
Rozwiązanie w następnym numerze.

GRAORZ

4.V.
- 10.V.

HOROSKOP

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia

Duże osobiste sukcesy. W miłości powodzenie na wszystkich frontach. Bliscy okażą Ci sympatię i gotowość pomocy w każdej stresowej sytuacji. Nie odrzucaj zbożnych chęci, ale staraj się we własnym zakresie załatwić mnóstwo zaległych spraw zawodowych i środowiskowych. Znak sprzyjający - Panna; unikaj Lwa. Dzień miły - poniedziałek, liczba ważna - 9.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja

Otoczenie niezupełnie uwierzy Twoim rozlicznym deklaracjom dobrej woli i wyczerpania wszelkich możliwości zawodowych. A przecież drzemią w Tobie wielkie i wręcz niespożyte siły vitalne. Finanse poprawią Ci się na tyle, że zacznieś optymistycznie myśleć o jutrze. Znak sympatyczny - Strzelec, unikaj Raka. Dzień miły - czwartek, liczba szczęśliwa - 3.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca

Nagła nieplanowana podróż oraz związane z nią grube wydatki. Zdrowie dopisze. Dokucz Ci sytuacja w środowisku zawodowym, ale nie masz na nią wpływu. Cierpliwości. Wkrótce będzie święto i na Twoim podwórku. Za dużo plotek wokół Ciebie. Ale nie przejmuj się. Znak miły - Ryby, unikaj Raka. Dzień miły - piątek, liczba - 7.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca

Tęsknota za bliskimi. Wkrótce nastąpi miłe i mało obowiązkujące spotkanie towarzyskie, i nie tylko takie. Otrzeźwienie z wielkiej, nie odwzajemnionej miłości. Sprawy finansowe, które bardzo Cię martwią, zostaną szczęśliwie rozwiązane bez Twego udziału. Wystąpią natomiast rozgrywki zawodowe. Znak sprzyjający - Ryby, Wagi unikaj. Dzień miły - wtorek, liczba szczęśliwa - 5.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia

Jaśniejsze spojrzenie na sprawy osobiste, rodzinne i zawodowe. Dobięga wreszcie końca afera z wątpliwościami co do wierności osoby Ci bliskiej. Wszystko wróciło na utarte od lat tory. Ekstrawaganckie wystąpienie w doborowym gronie zapewni Ci mir i szacunek. Znak ważny - Baran, unikaj Koziorożca. Dzień miły - niedziela, liczba - 5.

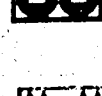
PANNA: 24 sierpnia - 22 września

Niepokoń Cię postępowanie najbliższej sercu osoby, lubiącej wymykać się spod Twojej uwagi, bo przepięknie niekontrolni, która by była dopiero czymś niepokojącym. W pracy zawodowej wyniki przechodzące najsmielsze zamierzenia i oczekiwania; stąd i rzucająca się w oczy zawistnym poprawa materialna. Znak miły - Byk, unikaj Wagi. Dzień miły - czwartek, cyfra - 3.

WAGA: 23 września - 23 października

Nie chowaj się za innymi. Śmiały stawianiem spraw w pracy zyskasz sobie uznanie i w przyszłości, nawet niezbyt dalekiej. W rodzinie w wielu perypetiach uspokojenie i zaspokojenie marzeń. Spokojnie możesz planować wspólne wakacje. Znak ważny - Lew, unikaj Bliźniąt. Dzień miły - środa, cyfra - 5.

SKORPION: 24 października - 22 listopada

Pozbywanie się kompleksów, przestawanie zawodowych. Rozbrat z pesymistycznym spoglądaniem na świat i toczące się w kółko sprawy. Uśpienie uczuć ze zrozumiałych wyłączenie dla Ciebie względów; otoczenie będzie raczej zbulwersowane i zaniepokojone taką Twoją postawą. Znak ważny - Lew, unikaj Panny. Dzień miły - wtorek, cyfra - 8.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia

Niesnaski rodzinne mogą sprowokować Cię do odseparowania się. W pracy zawodowej rozliczne kłody rzucane Ci: pod nogi przez rzekomych przyjaciół, zawistnych przeciw aż do nieprzyzwoitości. Na brak pieniędzy narzekać nie będziesz. Zdrowie dopisze, ale uważaj na pracowanego partnera. Znak miły - Ryby, unikaj Panny. Dzień miły - wtorek, cyfra - 7.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia

Interesująca, jak zwykle, przygoda na horyzoncie, połączona zaskoczeniem. Nie dziwi nic. Ktoś przy tej okazji, uważany za przystojącego przyjaciela, będzie usiłował Cię nabrać. Zorientuj się w porę i wszystko ułoży się po myśli. Dwa razy wyrzekłeś się przyjaźni i lojalnej, uważaj do trzech razy sztuka. Znak miły - Waga, unikaj Raka. Dzień miły - niedziela, cyfra - 8.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego

Okres zmniejszonego jakby zaufania do swoich sił i możliwości. Bezpodstawnie. Wszak otoczenie zawodowe bardzo liczy się z Twoimi opiniami, ocenami, zdaniem i głosem. Nie strasz więc głowy i przeprowadzisz kilka zasadniczych rozmów domowo w interesach jak i w sferze zawodowej. Finanse, zwłaszcza budżet domowy, mocno nadzarpięte. Znak ważny - Rak, unikaj Bliźniąt. Dzień miły - środa, cyfra - 7.

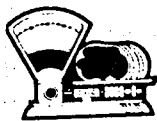
RYBY: 19 lutego - 20 marca

Zmęczenie po wielu ostatnich przeżyciach połączonych z kłopotami natury materialnej. Lekkie obawy o osobę najbliższą okażą się całkiem nieuzasadnione. W pracy okres leniwego wytchnienia i odpoczynku. Ludzie mocno na Ciebie liczą i musisz wobec tego wywiązać się z przyjętych wobec nich zobowiązań. Znak miły - Waga, unikaj Ryb. Dzień miły - sobota, liczba szczęśliwa - 5.

UWAGA POLONIA W KITCHENER! Nowo otwarty sklep mięsny WALESA'S MEATS & DEL.

331.B King St.; 270 Bleams Rd.
TEL. 741-5383 TEL. 748-5452

- Świeże wędliny, pieczywo, sery,
- Importowane z Europy produkty spożywcze
- Świeże mięso krojone na życzenie, np. pół świni
- Śledzie i ogórki prosto z beczki
- Polska prasa

Wysyłamy również do Polski
paczki morskie, paczki lotnicze, owoce cytrusowe,
przekazy pieniężne, maszyny rolnicze, samochody.

AUTORYZOWANY PRZEDSTAWICIEL
POLIMEX

MED. SZPITALNE UBEZPIECZENIA DLA ODWIEDZAJĄCYCH

FIRST CHOICE LEATHERS LTD.

były Camel Imports Limited

Wielka wiosenna wyprzedaż
WYROBÓW SKÓRZANYCH

- spódnice zamszowe od 29.00
- spodnie skórzane od 99.00
- kurtki-lambskin od 199.00
- sukienki ze skóry od 349.00

Nowy adres: 127 Spadina tel. 340-9564

oraz LEATHER SHOWROOM
141 Spadina tel. 340-1507

FUR of CANADA

Manufacturers of Fine Furs

Posiada do sprzedaży futra, kurtki.
Wykonujemy wszelkiego rodzaju przeróbki, reperatury i czyszczenie.

Wszystko to po atrakcyjnych cenach oferuje

BEN GONDEK

345 Adelaide St. W., Suite 602 Tel. 349-7871

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

ANKA & PETER

2374 Bloor St. W.
Toronto, Ont.

Tel. 769-4488

Zdjęcia i portrety na różne okazje

VIDEO Z POLSKI

Twoja Mama, Tata, Brat, Siostra, Dziadek, Babcia, Ciocia, Wujek, Córka, Syn, Kuzyn, Przyjaciele i Znajomi z Polski, Twój Dom, Szkoła, Uczelnia, Fabryka, Ulubiona Restauracja, Park, Sklep, Kiosk Ruchu

TAŚMY ORYGINALNIE NAGRANE W SYSTEMIE AMERYKAŃSKIM NTSC
GOTOWE DO NATYCHMIASTOWEGO ODTWARZANIA W KANADZIE I USA

VIDEO LIST — \$49.99

(416) 769-7868

VIDEO ŚLUB - \$74.99 (extra kopia w systemie polskim SECAM - \$25)
VIDEO NOSTALGIA - \$74.99 (jedna miejscowość 10 miejsc)
VIDEO NOSTALGIA - \$99.99 (dwie miejscowości 10 miejsc)

TAŚMY VHS - 60 MIN,
KOSZT TAŚMY I
PRZESYŁKI WŁICZONY
TAX (FED. & PROV.)
EXTRA

VIDEO INTERNATIONAL POSTAL STATION *66 Oakmount Rd. Ste. 1211 Toronto, Ont. M6P 2M8

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION

Instalacje elektryczne,
renowacje łazienek, kuchni,
wykładziny, kafelki,
wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

ADAM'S RADIO - TV REPAIR

Naprawa wszystkich
rodzajów telewizorów,
radioodbiorników, video,
magnetofonów, konwerterów.
TEL. 626 - 0620

TIME • STOP

• VIDEO

- śluby • chrzciny
- Komunia Św.
- jubileusze
- przyjęcia

Wysoka jakość.

Niskie ceny.

TEL. 255-3282

TOWARY DO POLSKI

- Można DOWOLNIE zestawiać skład paczek.
- Dostawy do Polski do 14 DNI.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kg.
- Ceny ważne do 30 września, 1989.
- UWAGA: Od 1 czerwca do 30 września MANDARYNEK nie wysyłamy.

Ilość	Nazwa towaru	Cena C\$	Razem
--- x 1 kg	Pomarańcze	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Cytryny	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Grejpfruty	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Banany	3.40 =	-----
--- x 1 kg	Mandarynki*	3.40 =	-----
--- x 1 szt.	Ananas	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Orzech kokosowy	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Kiwi	0.80 =	-----
--- 100 g	Czekolada orzechowa	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada mleczna	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada gorzka	1.30 =	-----
--- 125 g	Guma do żucia 20 szt.	1.80 =	-----
--- 1 kg	Chalwa	11.20 =	-----
--- 500 g	Miód - dziki kwiat	2.40 =	-----
--- 250 g	Kawa ziarnista braz.	4.00 =	-----
--- 250 g	Herbata	4.80 =	-----
--- 100 szt.	Herbata ekspresowa	4.80 =	-----
--- 100 g	Kawa "Nescafe"	4.40 =	-----
--- 800 g	Czekolada w proszku	6.40 =	-----
--- 250 g	Rodzynki	1.60 =	-----
--- 200 g	Figi	2.20 =	-----
--- 200 g	Migdały	2.20 =	-----
--- 200 g	Włókno kokosowe	2.20 =	-----
--- 450 g	Pasta czekl. Nutella	3.20 =	-----
--- 1 kg	Kabanosy	12.00 =	-----
--- 1 kg	Polędwica wędzona	14.00 =	-----
--- 1 kg	Baleron	12.00 =	-----
--- 454 g	Szynka w puszcze	4.80 =	-----
--- 340 g	Szynka mielona	2.50 =	-----
Dostawa do domu, ubezpieczenie		C\$ 5.50	
Zalącam Cheque Money Order		Total C\$	
Nadawca:.....			
Odbiorca:.....			

APPLIANCES, INSTALLATION AND REPAIR

Zmywarki, pralki,
suszarki, automatyczne
otwieracze garaży, etc.

ANDRZEJ

TEL. 269-7739

24 godziny

SOLIDNIE I TANIO

Układanie parkietów,
wszystkie rodzaje
podłóg, cyklinowanie,
reperatury i lakier.

"GRAND FLOORS"

TEL. 282-5545

PERFECT FLOORS

Układanie, cyklinowanie,
bejcowanie i lakierowanie
oraz drobne naprawy
wszystkich rodzajów
podłóg drewnianych

Ceny przystępne,
wycena za darmo.

TEL. 663-4085

PACZKI DO POLSKI

PRZEZ

POLIMEX

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. 537-7914
1575 Sismet Rd., Unit 7, Mississauga, Ont. Tel. 624-1965

• PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- przekazy na konta - gotówka do rąk odbiorcy - paczki żywnościowe - owoce cytrusowe - samochody - sprzęt gospodarstwa domowego - sprzęt elektroniczny - maszyny rolnicze - węgiel

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

UWAGA CALGARY i okolice!

Lokalne przedstawicielstwo POLIMEX
znajduje się w ALTA POL

2816 46th St. S.E. CALGARY, Alta

TEL. 235 - 0434

oraz ww POL-MAC

501 Cleveland Cresc. S.Est., Calgary

TEL. 243-7333; 243-2785

Zamówienia: EUROPAK INTERNATIONAL

1547 Merivale Road, Station F. Box 5554

OTTAWA, Ontario K2G 4V0, Canada

TEL.: (613) 728-4446

* NAINOWOCZESNIEJSZY SPRZĘT

POLAK NIE ZGINIE

Rent Review Hearing Board - Komisja Rozpatrująca Rewizję Czynszu wydała broszurę w języku polskim: "ODWOŁANIE OD DECYZJI REWIZJI CZYNSZU - 20 PYTAŃ I WIĘCEJ...". Broszura ta odpowiada na najczęściej stawiane pytania odnośnie odwołania się od decyzji rewizji czynszu do Komisji Rozpatrującej Rewizję Czynszu. Tekst poniższy jest pierwszą częścią tej broszury, resztę w najbliższym numerze.

1. Co to jest Komisja Rozpatrująca Rewizję Czynszu?

Komisja Rozpatrująca Rewizję Czynszu przesłuchuje odwołania właścicieli i lokatorów, którzy nie zgadzają się z decyzją podjętą przez lokalne biuro rewizji czynszu.

2. Kto może odwołać się od decyzji rewizji czynszu?

Każdy lokator lub właściciel, który jest bezpośrednio dotknięty decyzją rewizji czynszu może się odwołać od tej decyzji do Komisji Rozpatrującej Rewizję Czynszu.

3. Na jakiej podstawie można się odwoływać od decyzji rewizji czynszu?

Odwołanie może być złożone, jeżeli właściciel lub lokator kwestionuje decyzję rewizji czynszu w oparciu o:

- interpretację prawa czynszowego
- wyliczenie podwyżki lub obniżki czynszu, lub
- procedurę użytą do podjęcia danej decyzji.

4. Jakiej formy należy użyć w celu złożenia odwołania?

Formularz nazwany Zawiadomieniem o Odwołaniu (Notice of Appeal - Form 5) jest dostępny w pięciu biurach Komisji Rozpatrującej Rewizję Czynszu oraz w 21 lokalnych urzędach Rewizji Czynszu Ministerstwa Gospodarki Mieszkaniowej.

5. Gdzie składa się odwołanie?

Można wysłać odwołanie pocztą lub złożyć osobiście w którymkolwiek z biur Komisji Rozpatrujących Rewizję Czynszu.

6. Jaki jest limit czasu na złożenie odwołania od decyzji rewizji czynszu?

Odwołanie musi być złożone w ciągu 30 dni od daty decyzji rewizji czynszu. Jeżeli decyzja została wysłana pocztą, rozpatruje się datę decyzji po pięciu dniach od daty wysłania.

7. Kto jeszcze powinien być powiadomiony o odwołaniu?

Wszystkie strony bezpośrednio dotknięte odwołaniem muszą otrzymać kopię Zawiadomienia o Odwołaniu. To znaczy właściciel odwołujący się od decyzji rewizji czynszu musi zawiadomić lokatorów i na odwrót.

8. W jakim czasie inne strony powinny być powiadomione?

Ma się 10 dni od złożenia Zawiadomienia o Odwołaniu przed Komisją Rozpatrującą Rewizję Czynszu, ażeby dać kopię pozostałym stronom włączonym w sprawę.

9. Gdzie i kiedy sprawa może być przejrana przed rozpatrzeniem?

Odwołanie może być przejrane w najbliższym biurze Komisji Rozpatrującej Rewizję Czynszu. Jeżeli dojazd do biura rejonowego jest niedogodny dla stron objętych sprawą, Komisja postara

się przeprowadzić przegląd sprawy w urzędzie o dogodniejszej lokalizacji.

10. Na czym polega konferencja przed przesłuchaniem?

Strony objęte odwołaniem oraz Przedstawiciel Komisji Rozpatrującej mogą się spotkać przed posiedzeniem Komisji dla wyjaśnienia kwestii związanych z odwołaniem albo przedyskutowania innych wstępnych spraw. Ta konferencja przed przesłuchaniem może być zwołana na prośbę osoby składającej odwołanie (używając Formy 8) lub przez samą Komisję Przesłuchującą.

11. Kiedy przesłuchanie będzie miało miejsce?

Druga strona odwołania ma 30 dni od złożenia Zawiadomienia o Odwołaniu na złożenie dokumentów uzasadniających jej sprawę. Przesłuchanie będzie wyznaczone po zakończeniu tego okresu.

Dokończenie
w następnym numerze

BEZPŁATNY

kurs przygotowawczy do egzaminu na obywatelstwo kanadyjskie jest prowadzony w środy w szkole św. Teresy (10th Street przy Lakeshore Blvd. W. p. 101) oraz w czwartki w szkole Bishop Marroco przy 1515 Bloor Str., pokój 402. Zapisy prowadzi i informacji udziela Biuro Pomocy Socjalnej, tel. 533-9471 (od 10:00 do 4:00 oprócz środy).

Poradnia Prawna czynna jest w środy od godziny 7:00 do 8:30 wieczorem. Adwokaci mówiący po polsku udzielają 15-minutowych bezpłatnych porad.

Wizyty należy ustalać wcześniej w Biurze Pomocy Socjalnej, tel. 533-9471 (od 10:00 do 4:00 oprócz środy).

ELŻBIETA WOLSKA
TEL. 533-9471

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.

INCOMETAX

2290 Bloor street W.(at Durie) Toronto, 769-4558

SKORZYSTAJ Z NOWEJ REFORMY PODATKOWEJ!

W myśl powyższego hasła analizujemy każdy przypadek optymalizując korzyści dla naszych klientów. Aczkolwiek nowe, drastyczne zmiany (TAX REFORM) zasadniczo komplikują wypełnianie zeznań podatkowych, nasz program komputerowy TAXPRO (szeroko używany przez firmy księgowe) z łatwością OPTYMALIZUJE KORZYSCI dla użytkownika.

Używając ten program zapewniamy UJĘCIE absolutnie WSZYSTKICH ULG podatkowych oraz całym sercem służymy naszą ekspertyzą z przekonaniem, że naszym podstawowym obowiązkiem jest zmniejszenie Waszych podatków.

JEŻELI KLIENT NIE USATYSFAKJONOWANY - NIE POBIERAMY OPLAT

W naszym biurze przy 2290 Bloor St. W. oferujemy natychmiastowe wyniki obliczone na komputerze. GWARANTUJEMY 100% bezbłędne obliczenia. Jeżeli jednak klient nie jest całkowicie usatysfakcjonowany, zwracamy oryginalne dokumenty nie pobierając żadnych opłat - przeciwnie, oferujemy dodatkowo \$20.00 każdemu, kto wróci z lepiej wypełnionym zwrotem podatkowym.

JEDNORAZOWA OPLATA ZA CALOROCZNA OBSLUGĘ

Cena za usługę jest uzależniona od skomplikowania zwrotu podatkowego i jest obliczana absolutnie "fair" przez komputer. Pomimo drastycznych zmian i dodatkowej komplikacji formy podatkowej utrzymujemy ceny zasadniczo na poziomie lat poprzednich. Ze względu na używanie komputera nie tylko obliczenia są najwyższej jakości (ponad 20 firm księgowych CA używa nasze usługi), ale CENA jest strzymana na absolutnym MINIMUM; np. prosty zwrot podatkowy \$22.00, przeciętny "statystyczny" pomiędzy \$28-32.

Dodatkowo oferujemy AUTOMATYCZNĄ 30% ULGĘ dla współmałżonka(ki).

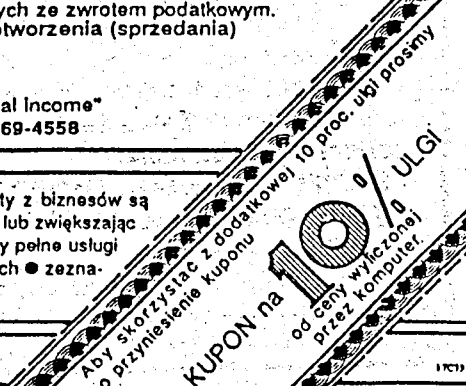
W cenie usługi wchodzi:

- Bezpłatna całoroczna pomoc w sprawach związanych ze zwrotem podatkowym.
- Jednorazowa porada finansowa w przypadku otwarcia (sprzedania) interesu lub
- Porada inwestycyjna, lub
- Zakupu nieruchomości (Rental Income property)
- Porada budowlano-inwestycyjna w przypadku "rental income"

PO WIĘCEJ INFORMACJI PROSZĘ DZWONIĆ 769-4558

UWAGA WŁAŚCICIELE BIZNESÓW! Pamiętajcie, że straty z biznesów są odejmowane od innych źródeł zarobku zmniejszając podatek lub zwiększając zwrot! Dzięki własnemu programowi "BUSINESS 1" oferujemy pełne usługi po unikalnych cenach: • wypracowanie ksiązek podatkowych • zeznania o dochodowe • zestawienie bilansowe

BIURO OTWARTE CODZIENNIE 10 do 19
SOBOTY 10 do 18

TROSKA O KLIENTA NASZĄ DEWIZJĄ

Telefon
532 - 4444

Główne biuro
217 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. M6R 2L6

SŁUŻYMY CI NASZYM DOŚWIADCZENIEM

Jeśli zamierzasz kupić lub sprzedać posiadłość w Ontario, czy to dla siebie, czy jako inwestycję, czy to obiekt przemysłowy, farmę, domek letniskowy, motel - pensjonat itd. zwróć się do nas w celu dokonania bezpłatnej wyceny...

E - A

CZYM TO SIĘ JE?

"Dostałam zaproszenie na tzw. oficjalny obiad poprzedzony koktajlem. Mimo że jestem po studiach i wydałoby się, że jest w miarę obyta, nie zetknęłam się w Polsce z taką formą obiadu (z przemówieniami honorowego gościa za stołem na podium, z toastami, zawrotną liczbą naczyń i sztućców). Rzecz odbywa się w mojej firmie. Boję się wypaść jak dzikus."

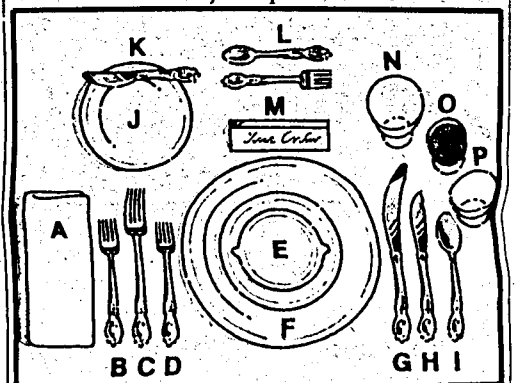
Parę słów i mapka sytuacyjna. Cocktail trwa około 45 minut. To jest czas na towarzyski luz. Im więcej nam go trzeba, tym wcześniej należy się zjawić. Jeśli nie znamy nikogo i panicznie boimy się nowych znajomości - trudno tracimy szansę towarzyską, ale wówczas lepiej zjawić się pod koniec, by nie stać jak słup.

Obiadek formalny może się składać z trzech, czterech lub pięciu dań. Np. przystawka, 1 danie gorące, deser. W drugiej wersji dochodzi sałata, w trzeciej wersji dojdzie rybka.

Załączamy mapkę sytuacyjną - czym to się je:

A teraz objaśnienia:

Oto co można ujrzyć przed sobą na stole:

- A. Serwetka (położyć na kolana)
 - B. Widelec do ryby
 - C. Widelec do obiadu
 - D. Widelec do sałaty
 - E. Talerz na żupę ze spodkiem
 - F. Talerz do dania obiadowego
 - G. Nóż obiadowy
 - H. Nóż do ryby (tak, tak tu rybka leci z nożem!)
 - I. Łyżka do sosu
 - J. Talerzyk do chleba i masła
 - K. Nóż do masła
 - L. Łyżeczka do deseru
 - M. Karta wizytowa
 - N. Szklanka na wodę
 - O. Szklanka do wina czerwonego (pod mięsko)
 - P. Szklanka do wina białego (pod rybke)
- Może się zdarzyć inny układ. Kształt sztućców nie.
UWAGA: Toast za królową spełniamy wodą - chyba że mistrz ceremonii inaczej zarządzi.

BYWAŁA

FILMY POLSKIE NA VIDEO KASETACH VHS

(ponad 130 tytułów do wyboru)

młodzi Inny: komedie - Sami Swol - Nie ma mocnych - Kochaj albo rzuć, i wiele innych; historia najnowsza: Człowiek z marmuru - Człowiek z żelaza - Wielki bieg - Kobieta samotna.

Cena pojedynczej kasety \$35 US + \$3.50 wysyłka. Zamówienia wraz z czekami M.O. proszę przysyłać do: EURO-VIDEO-FILM, P.O. Box 348688 Chicago, Ill. 60634, USA.

Wysyłamy bezpłatne katalogi.
NIE CZEKAJ - ZAMÓW JUŻ DZIŚ - DOBRY POLSKI FILM TO PRZYJEMNOŚĆ DLA CIEBIE I RODZINY!

FIRMY PRZEWOZOWE

JANOSIK I MIRA TRAVEL

polecają swoje usługi w zakresie przewożenia osób na trasie
TORONTO - MONTREAL - TORONTO
 Jedyna firma przewozowa posiadająca 2 samochody.
 Czas zabierania i rozwożenia o połowę krótszy.
 Obsługujemy również trasę na zachód od Toronto, wzdłuż 401 do London.
TEL. 247 - 0817 lub 421 - 3591

FIRMA PRZEWOZOWA NEPTUN

Przewóz osób na trasie
TORONTO - MONTREAL - TORONTO
 Oferujemy: • pomoc w przenoszeniu bagażu • serwis pod dom • komfortowe mikrobusy • konkurencyjne ceny • bezpłatny posiłek z kawą i napojami chłodzącymi
OBŚLUGUJEMY półwysep Niagara, Cambridge, London.
 ZNIŻKA dla rodzin, emerytów i dzieci.
TEL. (416) 245 - 2306; (416) 244 - 1808

PRZEWÓZ PASAŻERÓW
TORONTO - MONTREAL - TORONTO
MIRAPOL-URAND CORPORATION

- Serwis pod dom • Bezpłatny posiłek • Bezpłatna rezerwacja biletów LOT • Zniżka za przewóz dla rodzin i emerytów • Firma rejestrowana i ubezpieczona • **NAJNIŻSZE CENY**

TEL. 566 - 1679

BATORY

PRZEWÓZ
TORONTO - MONTREAL - TORONTO

- Luksusowe mikrobusy z klimatyzacją i telewizją
- Nieodpłatny posiłek, kawa, napoje chłodzące
- Dla emerytów i dzieci zniżka
- Inne zniżki drogą losowania

NIE SZUKAJ WIĘC INNEGO WYBIERZ BATOREGO!

281-9330

FIRMA PRZEWOZOWA
"TORONTO"

przewozi na trasie MONTREAL-TORONTO-MONTREAL. Nasze mikrobusy wyposażone w TV, VIDEO, STEREO, klimatyzację, rozkładane i obrotowe fotele zapewnią pełen relaks i wypoczynek podczas jazdy. Dowozimy pasażerów pod wskazany adres w Toronto i okolice, pomagamy przenosić bagaże, podczas podróży gwarantujemy zimne i ciepłe napoje oraz przekąski dla głodnych.

NOWOŚĆ! Możliwość rozmowy telefonicznej z Waszymi bliskimi podczas podróży.
ZADZWOŃCIE 767-8647; 762-3670 - 580-3630

VENUS

TORONTO - MONTREAL - TORONTO
 Komfortowe mikrobusy • posiłki, napoje • TV, video, klimatyzacja • serwis pod dom • wszelka pomoc • rezerwacje, ubezpieczenia • Najniższe ceny, zniżki dla rodziny i dzieci

252-0722 lub 897 - 8981

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONSEVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991
 (naprzeciwko Credit Union)
 POD FACHOWYM I DOŚWIADCZONYM KIEROWNICTWEM

AIR CANADA RENATY OKOŁO-KUŁAK

- n BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00 (cena w obie strony)
- n BILETY LOTNICZE, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski i wszystkich krajów świata liniami AIR Canada, Lufthansa, Finair, KLM, Air France i innymi
- n PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA
- n Atrakcyjne WAKACJE i ciekawe WYCIECZKI po przystępnych cenach (Hawaje, Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)
- n Wysyłamy PACZKI ŻYWNOŚCIOWE i artykuły pierwszej potrzeby do Polski
- n UBEZPIECZENIA dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 121,50 za 3 miesiące
- n Załatwiamy wszystkie FORMALNOŚCI WIZOWO-PASZPORTOWE
- n AKTA NOTARIALNE, legalizacje, tłumaczenia
- n Upoważniony dealer PEKAO: pieniądze na konto "A", bony, gotówka, samochody — szybka dostawa, sprawna i uprzejma obsługa
- n Income Tax, skomputeryzowane usługi podatkowe

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE
ZAPRASZAMY

TEL. (416) 536-3554/6991

PEKAO AUTHORIZED DEALER

SAVE-O-WAY PARCEL SERVICE

DLA WYGODY KLIENTÓW OTWIERA NOWE BIURO

MISSISSAUGA 720 BURNHAMPTON RD WEST
TEL : 896-2832 FAX : 278 -5993
GODZINY OTWARCIA
PON. - PIĄTEK : 11 - 19 • • SOBOTA : 10 - 16

- jesteśmy autoryzowanym delem PEKAO
- wysyłamy pieniądze na konta • owoce cytrusowe • lekarstwa, • paczki żywnościowe • samochody • maszyny rolnicze •
- sprzedajemy bilety lotnicze • chartery do Polski •
- załatwiamy zaproszenia i ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę
- kupony Orbisu • słoneczne wakacje w ciepłych krajach

Toronto Tel: 533-3794
331 Roncesvalles Ave.

POLISH-CANADIAN COMMUNITY SERVICES
 2333 Dundas Str.W., Suite 408, Toronto, Ont. M6R 3A6
TEL.: (416) 533 - 9471 prowadzi:

1. Cykl spotkań pod tytułem: "O CZYM KAŻDY POLAK ZAMIESZKAŁY W KANADZIE WIEDZIEĆ POWINIEN". Spotkania te odbywają się w czwartki, co dwa tygodnie, o godz. 7 wieczorem w sali parafialnej kościoła św. Kazimierza, 156 Roncesvalles Avenue. Tematy są podawane w biuletynach kościelnych i w prasie polonijnej.
2. Polish Social Services Bureau - Biuro Pomocy Socjalnej.
3. Poradnię Rodzinną.

POLISH - CANADIAN COMMUNITY SERVICES:
CZYNNE: w pon., wtorki, czwartki, piątki od 10:00 - 4:00 po południu.
NIECZYNNE: w środy.

UWAGA: Prosimy o telefoniczne ustalenie terminu wizyt.
 • Tłumaczenia dokumentów dla osób załatwiających stały pobyt w Kanadzie wykonuje się odpłatnie • Uwierzytelnienia i legalizacje dokumentów wykonuje się bezpłatnie.

KATYN FOREST MASSACRE MEMORIAL COMMITTEE
 Charitable Organization

Enclosed is my contribution to the MEMORIAL Fund in the amount of \$ _____

Name _____ Telephone _____

Address _____ City _____ Zip _____

PLEASE MAKE CHECK OR MONEY ORDER PAYABLE TO THE KATYN MEMORIAL FUND AND MAIL TO THE KATYN MEMORIAL FUND, c/o TREASURER LUCJAN RUTKOWSKI, 44 HIDDEN TERRACE, NO. ARLINGTON, NJ 07032.

9.9% finansowanie

ARNOLD PENK

SALES AND LEASING
Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

Nowe samochody 87 i 88 89
posiadają 6-letnią gwarancję
lub 100 tys. km (power train)
oraz gwarancję antykorozyjną
na 6 lat lub 160 tys. km

Wielka wysprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu • Szeroki wybór nowych i używanych samochodów • Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż i pożyczkę. Polecam tanie ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpisze gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu.

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College St.)

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

A & A MOTORS

ZAPRASZA

Zaopiekujemy się fachowo i solidnie Twoim samochodem.
NAPRAWIAMY: skrzynie biegów • silniki • hamulce • układ wydechowy • zawieszania • układ elektryczny • regulacje silników

Zaświadczenia do rejestracji tzw. "CERTYFIKATY"

\$ 49,99 NAPRAWA HAMULCÓW
pród lub tył
Zawiera: toczenie tarcz/bębnow
wymiana klocków/szczęk ham.

+ części do 31 kwietnia '89

\$ 16.99 WYMIANA OLEJU + FILTRA
smarowanie podłoża \$3.00
do 5 l oleju (Castrol XLR, Quaker State, Valvoline)

do 31 kwietnia '89

1541 The Queensway, Toronto, tel. 252-0226

UNICAR

AUTO COLLISION & Paint Centre

Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.
Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą nawet oglądać.

- naprawy powypadkowe • malowanie
- prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją

MIAŁEŚ WYPADEK?
PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.
Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi
• Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

SPRING SPECIAL! Duża zniżka na kompletne malowanie

(416) 239-7377

ONTARIO CHRYSLER LTD.

5280 Dixie Rd. (Dixie i 401), Mississauga L4W2A7
Największy salon samochodowy w Kanadzie podaje specjalny komunikat:

Wypredaż samochodów nowych i używanych dla osób które:

- są niedawno w Kanadzie • poprzednio zbankrutowały • z jakichkolwiek powodów bank odmówił im pożyczki

Po bliższe informacje proszę dzwonić:
625 - 8801
PROSIĆ MARKA ZDANOWSKIEGO

Wszystkie naprawy samochodowe.

Specjalne ceny
Certyfikaty aut - \$29.95
Hamulce tylne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Tłumiki od \$40.05
(Installed, Lifetime Warranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwkorozyjna
- Większość napraw w 30 minut

Bezpłatna inspekcja
251-2203, po polsku 274-8229
Throwy Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W.

POLONEZ DRIVING SCHOOL

Licencjonowany instruktor udziela lekcji i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy kategorii G

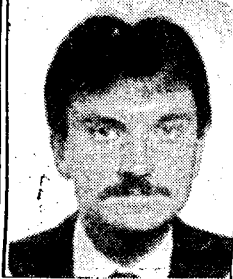
TEL. 242-8462
ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

TOYOTA

TERCEL • CAMRY • COROLLA • CRESSIDA
CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna nowego samochodu
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
(tuż obok przystanku metra)

Jack KLIMCZAK

Tel. 481-5216
dom: 762-9421

KAPITAŁNE NAPRAWY SILNIKÓW

z pełnym zamontowaniem

CRANKSHAFT SERVICE & SUPPLIES LTD.

Wszystkie prace objęte gwarancją 1 roku lub 25,000 km.
KOMPLETNE NAPRAWY
Obsługa krajowych i importowanych samochodów

BRAKES

FROM 59.95
per drum
79.95 per disc

Stan Ignakiewicz
Moe Jabouri

537-2529 483 Dupont Street 537-5857

AUTO DRIVING SCHOOL

The Helpful Professionals

Wojtek Antczak
Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat. "G")

270-8145
res.
536-5454
bus.
900 Dufferin St. ste 215
Toronto, Ontario

nowo otwarty sklep

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer
NAJNIŻSZE CENY • PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie

Nowy adres i telefon:
2993 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9612

Jolanta Interiors

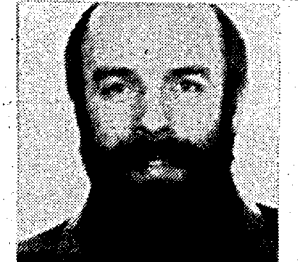
- żaluzje poziome i pionowe
- wyposażenie kuchni i łazienek
- modne dodatki do mieszkań
- nowoczesny sprzęt oświetleniowy
- srebrna biżuteria
- upominki z importu
- zabawki

2368 Bloor Street W., Toronto M6S 1P5
tel. 762-9638 762-9880

ZAPRASZAMY DO COOKSVILLE DODGE CHRYSLER, GDZIE W KAŻDYM DZIALE PRACUJE POLAK!

ELŻBIETA KORZYCKA
Dyrektor d/s finansowych

TADEUSZ WALBINER
Mechanik klasy A
Tel. dom: 828-1628

BOŻENA WALBINER
Sprzedaż i wynajmowanie nowych i używanych samochodów
Tel. dom.: 828-1628

KRZYSZTOF SZAFRAŃSKI
Sprzedaż samochodów nowych i używanych różnych marek
Tel. dom.: 279-1830

• Sprzedajemy wszystkie samochody i ciężarówki firmy Dodge i Chrysler z 7-letnią gwarancją lub 115 tys. km przebiegu • Posiadamy na składzie samochody i ciężarówki firmy Mitsubishi z 5-letnią gwarancją lub 80 tys. km przebiegu • Wielki wybór używanych samochodów • Oferujemy bezpłatną gwarancję antykorozyjną na każdy nabyty u nas nowy samochód • Rozkładamy pożyczkę na samochód na niskie spłaty • Zapewniamy bezpłatny pełny przegląd techniczny każdego nowego pojazdu posiadającego gwarancję

290 Dundas St.E.
Mississauga, Ont.

TEL. 279 - 3031

Century 21

PIOTR POBOJEWSKI
Tel. biuro: 743-7722
dom: 890-2145

- **Północne Etobicoke** - ładny, 3-sypialniowy townhouse przy parku i rzece (tak jak dom). Cena wyw. tylko \$ 155,900.
- **Finch/Driftwood** - przepiękny 6-pokojowy townhouse, wykończony basenem z możliwością wynajmowania, cena wyw. tylko \$ 164,900.
- **Bliska Mississauga (Dundas/Tomken)** - ładny 6-pokojowy townhouse, blisko do wszystkiego. Cena wyw. tylko \$ 148,500.
- **Dufferin/Steeles** (bardzo dobra okolica) - przepiękny, duży, 3-letni, 2-piętrowy dom. Cena wyw. \$ 389,900.
- **Fern/Roncesvalles Ave.** - 3-apartamentowy ładny dom z oddzielnymi wejściami, 3 kuchnie, 3 łazienki, może być wynajmowany i oddzielne mieszkanie dla właściciela. Cena wyw. \$ 319,900.
- **Cobourg** (1 godzina jazdy od Toronto) - 70-akrowa farma z lisami, domem, sprzętem, pięknym widokiem na jezioro Ontario. Cena wyw. \$ 249,900.
- **Południowe Etobicoke** - bardzo duży, 3-piętrowy, wolno stojący 14-pokojowy dom, doskonały do wynajmu i właściciela. Cena \$ 329,900.
- **UWAGA OKAZJA!** (Hamilton/Main St.) - 33-apartamentowy budynek wymaga pewnego remontu, dochód ok. \$140,000 rocznie. Cena wyw. \$ 995,000.

Montreal Trust
247-7884;
dom. 249-2958

Dzidka Skretkowska

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem, kupnem i sprzedażą nieruchomości

Condominium 3 sypialnie + den, 2 piękne łazienki, pralnia, cena \$194,900.
Północne Etobicoke - sypialnie + den, 2 sypialniowe, pełna łazienka, air condition, sauna, tenis court, cena \$ 149,900.
Browns Line - Horner - wolno stojący, 3-sypialniowy dom, 2 łazienki, garaż, cena \$ 259,900
Cawthra i Dundas - połówka 5-poziomowa, 3-sypialniowa, z 3 osobnymi wejściami, przystosowana do wynajmu.

H.M.T. EAGLE
REAL ESTATE LTD.

NIERUCHOMOŚCI

- SPRZEDAŻ
- KUPNO
- FINANSOWANIE
- INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOŁO-KULAK
ASSOCIATE BROKER
biuro: 259-9231 dom: 626-0532

Riverside/Bloor - 5-sypialniowy, stylowy dom w ekskluzywniej dzielnicy, cena \$ 1,460,000.
Dundas/Dixie - ładne 2-sypialniowe condo. Parkiet, balkon. Cena \$129,800.
Lafontaine - duża parcela na cottage. Cena \$ 49,900.
Bloor/Dixie - 3-sypialniowy townhouse, blisko do szkół i komunikacji, cena \$ 167,900.

Tower REALTY LTD.

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wynajem domów, interesów i apartamentów.
Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK
Tel. biuro: 536-5000
dom: 247-2658

Bloor/Dundas - wolno stojący, 3 apart., prywatny zajazd, podwójny garaż. Tylko \$269,000.
12 Bushey Ave. - 3-piętrowy, 10-pomieszczeniowy, wolno stojący dom, z prywatnym zajazdem, cena \$289,000.
61 Methuen Ave. - Bloor/Jane - wolno stojący z osobnym apartamentem w piwnicy, prywatny zajazd, tylko \$ 309,000.
Bloor/Jane St. - Pokoje z używalnością kuchni i łazienki, \$300 miesięcznie oraz osobny 1-sypialniowy apartament w piwnicy \$650 miesięcznie do objęcia natychmiast.
14 Fletcher Pl. - Islington/West Way - znakomite 3-sypialniowe bungalow za \$ 299,000.
Roncesvalles/Fern Ave. - muirowana połówka do małego remontu, cena \$ 249,000.

ROYAL LePAGE

AGATA LIS

KUPNO • SPRZEDAŻ •
WYCENA NIERUCHOMOŚCI
TEL.biuro: 537-343; dom: 747-9883

- **Morningside - S.Kingsway** - 2 sypialnie, wykończona piwnica, idealny stan. Cena \$ 296,000.
- **Indian Rd.** - 6-sypialniowy dom, dwie kuchnie, 3 łazienki, b. duża działka, garaż. Cena \$ 579,000.
- **Pacific Ave.** - 3 sypialnie, 2 łazienki, garaż, duża działka. Cena \$ 299,000.
- **Huronario - Eglington** - nowe osiedle, 3 sypialnie, 3 łazienki, duża działka. \$ 239,000.

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu posiadłości w Burlington, Hamilton i okolicach.
Prosimy dzwonić
ALEC MURRAY REAL ESTATE CO. LTD.
(416) 639-8004 (czynny całą dobę)
Tel. domowy: (416) 332-8119

High Park National REAL ESTATE LTD.

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI
BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW
NA SPRZEDAŻ

H. A. RASTON
Biuro 532-4444 Dom 767-4022
217, Roncesvalles Ave., Toronto

RE/MAX

Elite Realty Ltd., Realtor
(416) 449 - SOLD
449 - 7653

ANNA SKÓRA
Sales representative

- **Morningside/Eglinton** - 4-sypialniowy, wolno stojący dom, podwójny garaż, pralnia i pokój wypoczynkowy z kominkiem na parterze, duża kuchnia, kilka minut do 401, cena \$ 314,000.
- **Victoria Park/St. Clair** - pięknie położony, wolno stojący dom do remontu, tylko \$ 209,700.
- **Midland/Eglington** - 2-sypialniowe, całkowicie odnowione condo, wspaniała lokalizacja, \$159,700.
- **1-sypialniowe condo przy stacji metra**, super okazja tylko \$129,900.
- **Sheppard/Warden** - 3-sypialniowe condo w dobrze utrzymanym budynku, dużo szaf, duże łazienki, cena \$ 189,700.
- **McCowan/Mc Nicoll "Freehold townhouse"** - 3 sypialnie, wyjście z wykończonej piwnicy na ogród, garaż, cena \$ 224,700.

HOMELIFE

Marek Urbaniak
Sales Representative
Biuro: 763 - 5161
Dom: 763 - 2415

\$ 309,900 - Etobicoke, duży 3-sypialniowy bungalow, z osobnym apartamentem w piwnicy, duża lota.
\$ 289 900 - Etobicoke południowe, wolno stojący, dwupiętrowy z cegły, 3 sypialnie, 3 łazienki, 2 kuchnie, doskonała inwestycja.
\$ 219,900 - Lakeshore Parklawn, bungalow, cegła, osobne wejście do piwnicy. Możliwość budowy apartamentu.
\$ 219,900 - Brampton - 4 sypialnie, backsplit, duża działka 50 x 100.
\$ 218,900 - Brampton - 4 sypialnie, backsplit, duża działka 50 x 100.
\$ 188,500 - Mississauga, Bloor i Cawthra - bardzo ładny townhouse, 3 sypialnie, duży. Do nabycia od zaraz. Można przejąć hipotekę.

4195 Dundas Street West, Toronto, Ont. M8X 1Y4

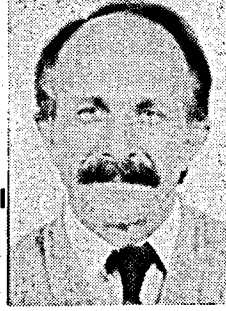
MARK GORLEWSKI
M.Sc., M.B.A., P.Eng.
Bus. 231 - 0600
Res. 769 - 9440

SPRZEDAŻ I KUPNO NIERUCHOMOŚCI!
• Residential • Commercial • Industrial • Mortgages
• Investments • Appraisals

ELITE REAL ESTATE INC. CALGARY
3 - 5%
SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI
INWESTYCJE
POSZUKUJĘ DOMÓW
NA SPRZEDAŻ

KRZYSZTOF SOBOLEWSKI
Biuro 245-8061 Dom 293-7320

Dr. Regina BROSS

Uprzejmie zawiadamiamy o otwarciu gabinetu dentystycznego przy
60 St. Claire Ave. Unit 101
przy stacji metra St. Claire na linii Yonge

TEL. 9254591

Montreal Trust
499 Main Street South,
Brampton, Ont. L6Y 1N7
TEL. (416) 456-2333

BRAMPTON!
Atrakcyjne domy na sprzedaż.
TANIEJ niż w Toronto!
ANNA KONARSKA

H.M.T. EAGLE
REAL ESTATE LTD.

MILA I FACHOWA
OBSŁUGA KLIENTÓW

3290 LAKESHORE BLVD. WEST, TORONTO, ONT. M8V 1M4

Chcesz dobrze kupić lub sprzedać dom, business lub apartament
zadzwoń do nas!
Doświadczeni agenci
H.M.T. "Eagle" Real Estate Ltd.
udzieli Ci szybkiej i fachowej porady, wycenią interesującą Cię nieruchomość, przeprowadzą sprawnie transakcje
Naszą dewizą: rzetelność i kultura obsługi
Dzwoń z zaufaniem o każdej porze
259-9231

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL

Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

prowadzony przez Krystynę Piotrowską dla Polonii i o Polonii.

- ★ Wiadomości z Polski
- ★ Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- ★ Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywki
- ★ Muzyka i piosenka
- ★ Koncert życzeń

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7 od godz. 10:30 do 11:30 rano, w sobotę magazyn muzyczno-rozrywkowy na fali CHIN AM 1540 stereo od godz. 22:00-23:00

dr Bogdan Pietraszek
Family Doctor
(lekarz ogólny)
190 Fern Ave.
(naprzeciwko Credit Union)
przyjmuje od pon. do piątku 10-18
w soboty 10-13
ODBYWA TEŻ WIZYTY DOMOWE
Tel. 532-4317

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA
lekarz ogólny
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje od pon. do piątku od 13 do 19:39,
w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878
2333 Dundas Str. W. 404

DENTYSTYCZNE PROTEZY

NOWE • NAPRAWY
URSULA I. BAUMAN, D.T.
przyjmuje codziennie i w soboty
4 Wall St.
(Highway 401 i Weston Rd)
Tel. (416) 245-7168

PRESENT JOB NOT GETTING YOU ANYWHERE?

Our successful sales people were previously teachers, factory workers, mechanics, clerks and direct sales people. Today they are professional salespeople with a high executive income.

WE OFFER:

- Above average commissions, \$40,000-\$60,000 first year
- Extensive training program
- A five figure retirement plan
- One of the largest financial institutions in the world

So if you have the positive mental attitude, are enthusiastic, ambitious and would like to make sales your career,

PLEASE CALL:
Elizabeth Korolew
Mutual of Omaha
490 - 1997

Leczenie naturalne

DANUTA ROZBICKA N.D.M.D.,
lekarz medycyny, okulista (Polska).
Absolwent Ontario College Of Naturopathic Medicine

Leczenie ostrych i przewlekłych schorzeń metodami naturalnymi, takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura, hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis", wykrywanie choroby w fazie początkowej zakłócenia biopola.

Adres: 425 Jane Str. przy Annette, Suite 3
TEL. 762-5697

Halina Baranowska
M.A. A.I.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
suite 503, 295 The West Mall
ETOBICOKE M9C 4Z4
Tel. bus. 622-1115

Manufacturers ManuVie

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentyści, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Dochody inwestycyjne, 100.000 wolne od podatku

DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

dr Maria Raczyńska
Lekarz rodzinny
Family Physician
z długoletnim doświadczeniem
2000 Credit Valley Rd.
suite 506
MISSISSAUGA, Ont.
Tel. (416) 828-4812

Lech Prusiński
NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie - niezależnie od ich obecnego statusu - że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór

192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

Polonijna Kasa Kredytowa
65 Sherbrooke St. E. ste 103
Tel. 845-3534

oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie na sumy złożone w Kasie pon.-środa: 10-15
czwartek i piątek: 10-20

TIPS Tomasz Iwanowski Professional Services
440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2
189B DUFFERIN ST., TORONTO, ONT. M6K 1Y9

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

MIKROKOMPUTERY
AUDIOFOX, MITSUBISHI, Panasonic, CANTEL, Canon, SHARP, NEC, MOTOROLA, Bell Cellular

TELEFONY BEZPRZEWODOWE I SAMOCHODOWE
TELEKOPIARKI
KOPIARKI

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI
Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In)
• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

TEL. TORONTO 399-9950 (cała doba) i 522-6070
MISSISSAUGA 890-4756, FAX 890-6092

Mutual of Omaha Insurance Company

\$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek

plan finansowy zabezpieczający dzieci
plan emerytalny RRSP
ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.
Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

NEW YORK LIFE INSURANCE CO.
FINANCIAL PLANNING • UBEZPIECZENIA

Life Insurance (na życie) • Disability (chorobowe) • Mortgage (hipoteczne) • Business (handlowe) • RRSP • Annuity (emerytura) • Ubezpieczenia dla odwieczających

SOLIDNIE • TANIO • SZYBKO

ANDRZEJ KRYSIAK
Po bliższe informacje proszę dzwonić
biuro: 226-6515 dom: 858-0129

UWAGA
Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.
2150 Bloor St. W.
(wejście od wschodniej strony budynku)
Tel. 762-9523

otwarta
codziennie od 10⁰⁰ do 2⁰⁰ po poł. i od 7⁰⁰ do 9⁰⁰ wiecz.
soboty od 10⁰⁰ do 12⁰⁰ po poł.

Konta depozytowe...	8 1/4% rocznie
Specjalne konta depozytowe... (minimalny depozyt \$ 5.000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	7 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty...	8 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50.000)...	9 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	9 3/4% rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
1-roczone certyfikaty...	11 1/4% rocznie
1-roczone certyfikaty (min. \$ 50.000)...	11 1/4% rocznie
3-letnie certyfikaty...	10 1/4% rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10 1/3% rocznie
3-letnie certyfikaty (min. \$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
R.R.S.P.	
Demand Deposit...	11% rocznie
1-roczone Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	11 1/2% rocznie
3-letnie Term Deposit (min. \$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
R.R.I.F.	11% rocznie
Pożyczki personalne...	17 3/4% rocznie
Pożyczki hipoteczne... (\$ 50.000 ubezpieczone na życie)	14 1/4% rocznie
Line of Credit	11% rocznie
OHOSP	18 1/4% rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

KEY PARALEGAL
Low Cost Divorce/
Tani rozwód
bez problemu

Ang. pon.-piątek
polski pon. i środa 6-8 wiecz.
TEL. 626-5245

Julia Korpała, L.L.M.
Adwokat z Polski z długoletnią praktyką. Udziela porad i pomocy we wszelkich sprawach na terenie Polski, m.in. małżeństwa przez pełnomocnika, rozwody w Polsce, wszelkie notarialne pełnomocnictwa do Polski, notarialne sprzedaże, kupna i darowizny domów, gruntów, spółki i inne sprawy majątkowe w Polsce oraz pisma do polskich sądów i urzędów

3290 Lakeshore Blvd. W.
TORONTO, M8V 1M4
Przyjęcia po telefonicznym uzgodnieniu
TEL. 255-5954; 259-9234

POMOC W UZYSKANIU STATUSU IMIGRANTA W KANADZIE
Niezależnie od tego jaki masz status **NIE ZWLEKAJ!** nawiąż kontakt z

IMMIGRATION CONSULTANTS
Poprzedni kierownik rządowego programu imigracyjnego dla Polaków w Toronto

LINDALEVER
86 Parliament Str.
Toronto M5A 2Y6
866-7996
866-7997

ZESTAWIENIA PODATKOWE INCOME TAX SERVICES
SCARBOROUGH
Teresa Eminowicz
287 - 3179

• Bezpłatne porady • Specjalne ceny dla małżeństw emerytów i osób niepracujących

COMPUTERIZED ACCOUNTING BOOKKEEPING & INCOME TAX SERVICES

Fachowo i solidnie księgowość i rachunkowość dla małych przedsiębiorstw wypełnianie formularzy

ANDRZEJ SZCZERBA
Tel. 762-5891

FIRMA UBEZPIECZENIOWA
the co-operators
Roman Grigel, M.B.A.
Sales Representative

UBEZPIECZENIA NA ŻYCIĘ, DOMU, SAMOCHODU, INTERESÓW, PODRÓŻY

Naszą dewizą:
• RZETELNOŚĆ • TROSKA O KLIENTA

Proszę się do mnie zwracać z pełnym zaufaniem. Mówię po polsku.

366 Bloor St. E. Toronto, Ontario, M4W 1H4
TEL. bus: 967 - 6633 res: 742 - 0384

HOROSKOPY - PORADY ASTROLOGICZNE
Charakterystyka osobowości, dobór partnera, prognozowanie przyszłości. Porady prowadzone przez astrologów z wieloletnią praktyką.
TEL. 925 - 7974

CHCESZ POZNAĆ swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci w tym wróżba z kart. Dzwonić 633 - 4469 prosić Anię

PRACA

FIRMA budowlano-remontowa zatrudni murarzy, cieśli i pomocników. TEL. 821-7118

MĘŻCZYNA w sile wieku podejmie na dłuższy okres jakkolwiek pracę. TEL. 423-9745

MAGISTER inżynier zootechnik weterynaryzacji pracuje z tym zawodem. TEL. 423-9745

ELEKTRYK - mechanik z 12-letnim doświadczeniem, oczekujący na pobyt stały podejmie pracę w zawodzie lub każdą inną. TEL. 694-8398

STOLARZ potrzebny. TEL. 766-8128

ZATRUDNIMY niepalącą panią do prowadzenia domu i opieki nad 5-letnią dziewczynką. Zamieszkanie na miejscu. TEL. 731-9711 tylko od 19 do 20

ZATRUDNIĘ doświadczonego pracownika do układania płytek ceramicznych. TEL. 248-5030 dzwonić po 18.

POLKA w średnim wieku z kanadyjskim doświadczeniem sumiennie zapiekuje się starszymi osobami lub podejmie się sprzątnięcia domu i apartamentów. TEL. 622-3702 Renia

POTRZEBNA mężczyzna do kładzenia dywanów, płytek ceramicznych i plastrowania. TEL. 321-0450 po godz. 20.

POTRZEBNA dochodząca opiekunka do 2 dziewczynki, Don Mills i Lawrence. TEL. 443-9048

POTRZEBNA dochodząca opiekunka do rocznego dziecka. 110 dol. tygodniowo. Okolica King i Dufferin. TEL. 588-3363 po godz. 6.

KIEROWCĘ z kat. A zatrudnię od zaraz do nowego Kenwortha. Dużo mil. TEL. 241-2834

TECHNIK plastyk poszukuje pracy, chętnie przyjmie malowanie reklam. TEL. 252-1584

ARTYSTA-grafik, dekorator, malacz, portrecista z 10-letnim doświadczeniem europejskim i kanadyjskim poszukuje pracy. TEL. 439-7651

NOWO przybyłe dwie panie, nauczycielka nauczania początkowego i asystentka stomatologiczna posiadające SIN poszukują pracy w fabryce, chałupniczej bądź innej. TEL. 538-2177

NOWO przybyły z Polski, tokarz-frezerszliwiec poszukuje pracy w tym lub innym zawodzie. TEL. 761-1876 od 19

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem w domu, dobre warunki. TEL. 238-5254

POTRZEBNA opiekunka do dziecka i pomoc domowa z zamieszaniem. Biawna i 16th. TEL. 737-5991

23-LETNIA dziewczyna ze znajomością angielskiego poszukuje pracy. Prosić Joję. TEL. 536-8302

KOBIETA w średnim wieku zaopekuję się domem w zamian za mieszkanie. TEL. 242-8596

MĘŻCZYNA w średnim wieku poszukuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 233-2791

NOWO przybyli mężczyźni poszukują pracy. Malarch, mechanik samochodowy, pracownik budowlany. TEL. 622-90-31

PODEJMĘ opiekę nad dzieckiem w Scarborough. TEL. 439-3050

POSZUKUJĘ pracy w godzinach popołudniowych. TEL. 897-7371

POTRZEBNA opiekunka nad dwójkiem dzieci (3 i 4 lata) i pracy domowej. 6 dni w tygodniu z zamieszaniem. Dobre wynagrodzenie. TEL. 245-7263

ZAOPIEKUJĘ się dziećmi we własnym domu w Winston Churchill i Britannia. TEL. 824-9421

PRZYJMĘ kobiety z podstawową znajomością angielskiego do sprzątnięcia luksusowych apartamentów. 6 dol. na godz. Rita, tel. 947-0987 od 9 do 17.

MŁODY mężczyzna oczekujący na pobyt stały szuka pracy budowlanej kanadyjskie poszukuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 664-1697

MURARZE z kanadyjskim doświadczeniem potrzebni. TEL. 665-6519

PRZYJMĘ pracę chałupniczą oprócz krawiectwa. TEL. 665-6419

FIRMA geodezyjna Roger Avis Surveying Inc. poszukuje survey asystentów z pozwoleniem na pracę i podstawową znajomością angielskiego. TEL. 490-8352 Roger. Dom George 439-9806

DWÓCH młodych podejmie każdą pracę. TEL. 762-6614 po g. 9 wiecz.

PODEJMĘ pracę w niedzielę i poniedziałek. TEL. 897-3419 po 6 wiecz.

PODEJMĘ pracę w przyszłości do Futura Graphics Inc. TEL. 251-9444

POSZUKIWANI pracownicy do instalowania okien. TEL. 251-5925

PRZYJĘDNY z Polski poszukuje pracy. TEL. 752-0039

ELEKTRYK - spawacz z kanadyjskim prawem jazdy oczekujący na pobyt stały szuka pracy. TEL. 251-7602

POTRZEBNA opiekunka do 1-rocznego dziecka Bloom-Dixie, tel. 238-6700

POTRZEBNA pani w średnim wieku do opieki nad 7-miesięcznym dzieckiem oraz lekkiej pracy domowej z zamieszaniem. TEL. 252-0533 proszę dzwonić po 18

PODEJMĘ pracę przy układaniu kafelków. Posiadam doświadczenie kanadyjskie. TEL. 226-5682

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem lub posprzątam. TEL. 686-6137

DOŚWIADCZONA kosmetyczka (pedicure, manicure, elektroliza, masaże ciała) potrzebna do renomowanego zakładu - Stretsvalle, Mississauga. Język angielski konieczny. Dzwonić 858-8911, 279-0192

KOBIETA w średnim wieku poszukuje jakiegokolwiek pracy z zamieszaniem lub dochodząc. TEL. 754-8958 po 16.

POSZUKUJĘ kulturalnej osoby do zajęcia się dzieckiem i lekkiej pracy domowej. Proszę dzwonić między 7 a 10 wiecz. TEL. 762-2349

CARPENTER z dwuletnim doświadczeniem kanadyjskim przy pracach budowlanych poszukuje pracy. Tel. 536-3130 po 21 posic Grzegorz.

MŁODY mężczyzna technik budowlany z pobytem stałym szuka pracy. Tel. 223-0154

NOWO przybyła, młoda kobieta posiadająca SIN poszukuje wszelkiej pracy chałupniczej oprócz szycia lub pracy na weekendy. Proszę dzwonić do godz. 15. TEL. 264-4718

MĘŻCZYNA w średnim wieku poszukuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 251-4985

OPIEKUNKA do dzieci potrzebna. Okolica Bloom & Dixie, Mississauga. TEL. 625-6175 po 18.

LADY to care for elderly mother in daughter's home in Milton. Live in. English speaking person with references. Mrs. Skinner - office 274-3423, home 274-4232

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu lub sprzątnięcie na weekendy. TEL. 255-5843

PART-TIME - two days a week in apartment. The hours can be negotiable, light housework. One child three years old, Yonge and Eglinton. A little bit English. TEL. 485-0022

MĘŻCZYNA lat 32 z zawodu budowlaniec z doświadczeniem kanadyjskim podjebie prace na budowie. TEL. 622-3702 Andrzej

KOBIETY do sprzątnięcia na pół etatu potrzebne. TEL. 421-3961

POSZUKUJEMY kobiet do lat 40 do sprzedawania hot dogów. TEL. 487-8043

POTRZEBNA, dochodząca opiekunka do niemowlęcia od poniedziałku do piątku. Prosić po angielsku Rita, tel. 441-1892 bądź 366-2806

PRACOWNICY potrzebni do układania kafelków ceramicznych i marmuru, posiadający SIN. Doświadczenie mile widziane. TEL. 821-3357 wiecz., prosić Zbysza

OCZEKUJĄCY na pobyt stały podejmie pracę w charakterze asystenta kuchacza - polska praktyka. Reflektuje na ośrodek wypoczynkowy lub motel poza Toronto. TEL. 261-9273 między 19 a 21, prosić Kryslynę

MALARZ oczekujący na pobyt stały - malowanie olejne, bejcowanie i lakierowanie z najwyższą dokładnością - praktyka kanadyjska, podejmie pracę. TEL. 265-7609 godz. 19-21 prosić Stefana

SZUKAM pracy od zaraz na popołudnie. Mississauga, tel. 629-8638

ŚLUSARZ, oczekujący na pobyt stały podejmie pracę. TEL. 265-7609 prosić Stefana, między 19-21

UWAGA ABSOLWENCI KURSÓW SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI FIRMA Century 21 Dominion Realty Sales Ltd. przy Rexdale Blvd. i Hwy 427 zatrudni sprzedawców domów. W celu ustalenia terminu interview dzwonić Damy Varalch 678-6100, piątek.

DOŚWIADCZONY malarz tapicarz posiadający SIN podejmie pracę w swoim zawodzie. TEL. 762-2982 prosić Andrzeja

DWÓCH mężczyzn przybyłych z Polski poszukuje pracy najchętniej w zawodzie tokarza i ogólnobudowlanym. Tel. 761-1876

HANDYMAN na wzięcie poszukuje pracy. TEL. 766-7021, Zdzisław

DOŚWIADCZONY ślusarz mechanik ze stałym pobytem poszukuje pracy. TEL. 534-5831

POTRZEBNA kobieta do pomocy w domu. 12 godzin w tygodniu. Finch & Leslie. TEL. 493-8041

NOWO przybyli oczekujący na pobyt stały podejmie każdą pracę, posiada doświadczenie kanadyjskie w pracach budowlanych. TEL. 920-1393

500 DOLARÓW za napelnienie fiolki kaper w domu. Po zapelnieniu fiolki kaper wysyłając zaadresowaną kopertę ze znaczkiem BAM Publications P.O. Box 146, M6P 3J5 Toronto, Ont.

DR PSYCHOLOGII z doświadczeniem w pracy wychowawczej, klinicznej i psychoanalitycznej poszukuje pracy. TEL. 536-7962

NOWO przybyły z Polski podejmie każdą pracę. TEL. 823-0216

POTRZEBNA pani do opieki nad starszą osobą. Wskazana znajomość angielskiego. Mrs. Skeener, tel. 274-4232, praca: 274-3428

PANI do drobnych prac domowych i opieki nad dwoma dziewczynkami (3 i 4,5) potrzebna z zamieszaniem lub nie 3 dni w tygodniu. Dzieci rano w przedszkolu, rejon Newmarket, tel. 1-8536908

SPRZEDAŻ

MAZDĘ GLC 1981 rok, 3943. sprzedam, tel. 438-3943. Dzwonić wiecz. do g. 10.

85 PONTIAC Sunbird Station Wagon - sprzedam. TEL. 762-5693

SPRZEDAM bardzo mało używany wózek do hot dogów z "permit". TEL. 423-9745

SPRZEDAM 4-pokojowe mieszkanie, nowe budownictwo, duży balkon, półtora łazienki, z telefonem, w centrum Sossnowca. TEL. 738-5646

DODGE Omni, rocznik 85 w bardzo dobrym stanie i Dodge Diplomat rocznik 80 do sprzedania. TEL. 270-7019

NOWA, duża przyczepa kampingowa z namiotem produkcji polskiej do sprzedania. Cena 6000 dol. TEL. 279-6087 po 6 wiecz.

FIRMA A & A Motors oferuje okazijną wyprzedaż samochodów:

- 79 Mercury Zefir - \$ 400
- 79 Plymouth Wagon - \$ 700
- 78 Chevrolet - Chewette - \$ 800
- 79 Honda Civic - \$ 1500
- 84 Pony - \$ 1800
- 81 Oldsmobile Cutlas - \$ 2300
- 81 Dodge Van - \$ 3300
- 84 Dodge 600 - \$ 3500
- 82 Audi 4000 S - \$ 4000
- 84 Oldsmobile Cutlass Sierra - \$ 5500
- 80 Mercedes 240 D - \$ 6400
- 85 Pontiac 6000 LE Wagon - \$ 8000

TEL. 252 - 0226 od godz. 9 do 18

ZGUBIONO paszport turystyczny PRL na nazwisko Jan Drożdż, wydany w Gdańsku w 1978 roku. Znalazcę proszę o kontakt telefoniczny. TEL. 769-4551

EWA KACZMARSKA, siostra Ewy Zakrzewskiej, która przyjechała 14 kwietnia do Toronto proszona jest o kontakt z Dorotą RUTKOWSKĄ, tel. 629-8638

SKRZYNECKI Andrzej, żona Małgorzata i syn Adrian, którzy przybyli do Kanady z obozu Latina w Italii proszeni o kontakt w sprawie pracy z Marią Stronką H3R 2H7, tel. 1-514-733-4417. B.Pilne.

PRACUJĘ dla siebie w domu. Casy lub pół etatu. Nieograniczony zarobek. Po Informacje pisać: W and G Marketing Company Co. Adres: PO AGINCOURT Box 301 M1S-3B9 zaliczając zaadresowaną kopertę, znaczek 11 dolara za przygotowanie wysyłki.

LOKALE

POSZUKUJĘ niepalącego współmieszkańca do dużego 1-sypialniowego mieszkania. 210 dol. miesięcznie + połowa rachunku telefonicznego. TEL. 429-0718, dzwonić w dni robocze do godz. 2 po poł., w soboty i niedzielę do godz. 10 wiecz.

WYNAJMĘ b.mały słoneczny, umeblowany pokój z używalnością dużej kuchni i łazienki samotnemu niepalącemu panu. Blisko stacji metra, okolica High Park, od 15 maja - \$65 tygodniowo. TEL. 769-7048

DO WYNAJĘCIA od zaraz pokoje w domku szeregowym lub cały domek. Możliwość załatwienia pracy na budowie. TEL. 238-5176

CIĄG DALSZY ZE STR. 4

podczas gdy władza (pod osłoną urzędu) pracowicie ją przywracała, by w końcu dopiero niedawno wreszcie z niej zrezygnować. Utworzenie polsko-radiologicznej komisji historycznej rzuciło niewiele światła na sprawę. Zamiast oczekiwanych materiałów i ustaleń mnożyły się znajome konstrukcje stylistyczne typu: azaliż, aczkolwiek, jednakowoż, gdybyż. Profesor, sternik przedsięwzięcia ze strony polskiej powściągliwie wyznawał, że "zwrócono naszą uwagę na to, że wskazane przez nas w ekspertyzie dane są dowodami typu poszlakowego - nie zawierają, bo zawierać nie mogą, bezpośredniego dowodu winy". Po ustaleniu potrzeby i konieczności poszukiwania nowych materiałów źródłowych, po zaplanowaniu 25 wspólnych tematów badawczych i monografii dotyczących historii najnowszej przedstawił nasz wyznawca, że "czuje się już nieco zmęczony wyznaniem naciskiem na nas, by zdawać sprawę z każdego kroku". Jedni solidnie pracują, a inni przeskadzają w pracy. Mniej więcej tak, jak zdarzyło się przed kilkoma tygodniami w warszawskim Kościele Garnizonowym po przywiezieniu symbolicznej urny z Katynia. Drzwi kościoła były zamknięte w związku z przerwą na sprzątnięcie świątyni. O bramę miarowo dzwoniły laski rozgorączkowanych starych ludzi. Symboliczna scena.

Czy brama została sforsowana? Raptowna erupcja dokumentów, wspomnień i półoficjalnych oświadczeń wskazuje, że tak. W prasie krajowej opublikowano pierwsze sprawozdanie z Katynia sporządzone 13 kwietnia 1943 roku przez Edmunda Soyfrieda przedstawiciela Rady Głównej Opiekuńczej; sprawozdanie tym ważniejsze, że związane ze "Spisem osób pochowanych w Koziej Górze pod Smoleńskiem" zawierającym kilkaset nazwisk w większości przypadków wraz z danymi identyfikacyjnymi. Z tego samego okresu pochodzi sprawozdanie poufne o udziale Polskiego Czerwonego Krzyża w pracach ekshumacyjnych w Katyniu. Dokument, odnaleziony w archiwach Public Record Office w Londynie, stanowi rewelację zarówno dla krajowego, jak

emigracyjnego czytelnika. Na książkę Czesława Madajczyka "Dramat Katyński" księgarnie złożyły już kilkusetosięczne zamówienie. Drukowana w "Ładzie" korespondencja majora Henryka Dyducha ze Starobielska (ostatni list z marca 1940 r.) ma redakcyjny nagłówek "jeden z wielu tysięcy". Wojskowy Przegląd Historyczny w Rembertowie poszukuje wszystkich podobnych dokumentów. Własną dokumentację prowadzi Andrzej Wajdą, syn oficera zamordowanego w Katyniu: niebawem wyjeżdża na Smoleńszczyznę z myślą o przyszłym filmie. Globalny postęp jest więc niewątpliwy. Stanowi on oczywiście pochodną zmian w naszym wschodnim sąsiedztwie. O fantastycznym zupełnie wymiarze gorbaczowskiej kampanii antystalinowskiej mało jednak jeszcze mówi się w Polsce.

Z dała od meandrów polityki i dyplomacji tragedia katyńska zachowuje jednak swój wymiar pierwotny i najprostsz. Dotyczy jednostkowego losu, jest czyjaś niezabliżoną pamięcią. Oto list oczekiwany, a nie wysłany, czyjś sen koszmarne, bo realistyczny, który nie byłby podobizną mężczyzny, który w zdążył się zesterzać; w błotnistą ziemię wdępną fotografia dziewczyny, która nie mogła przed wdowieństwem się obronić. Życie zabrane bezbronnemu człowiekowi, potem długie umieranie bez nadziei jego najbliższych, niepamięć o całej wspólnotce opadającej na dno i wyrzucanej "na śmietnik historii", rujnacja kultury, która by odbudować się, zdecydowała o tamtych zapomnieć. Więc gdy pomnik wznosi się, rana pozostaje. Mówił o tym niedawno w radiu Aleksander Małachowski, jako młodziutki chłopiec świadek jenieckiego pochodu nad brzegiem Zbruczca jesienią 39 roku. Obraz straszliwie wyraził, a odrzucony w okresie stalinowskim przez wielu ludzi, "którzy udawali, że nie było tego lasu i tego mordu, i tego mostu w Podwoleczyskach, przez który szli żołnierze polscy na zagładę". Da Bóg, że sprawa Katynia przestanie dzielić Polaków i Rosjan. Trudniejszy będzie rozrachunek macierzystej kultury. Ostatni, którzy pamiętają, mówią o tych, którzy woleli zapomnieć, że "póki żyjemy, w chwilach zadumy pojawi się i będzie trwała pomiędzy nami żałobna smuga katyńskiego lasu".

DO WYNAJĘCIA od 2-sypialniowego od 1 lipca do 7 sierpnia nad Gopca Bay. Blisko wody, najlepiej z własną plażą. TEL. 756-2531

DO WYNAJĘCIA od zaraz pokoje w townhousie, Mississauga, blisko Square One. TEL. 238-5176

OD 1 lipca pilnie potrzebne 1-sypialniowe mieszkanie w budynku apartamentowym. TEL. 253-7458 Wojtek po g. 16

DO WYNAJĘCIA w polskiej dzielnicy pokój. Używalność kuchni, stołowego, łazienki, parkingu i garażu. Cena 400 dol. miesięcznie. TEL. 921-6778

DO WYNAJĘCIA w polskiej dzielnicy kawalerka z łazienką i parkingiem. Cena 450 dol. miesięcznie. TEL. 921-6778

DO WYNAJĘCIA od zaraz pokoje w nowo wykończonym "basementie". Wspólna kuchnia i łazienka. Osobne wejście. Dla dwóch samotnych panów. Don Mills - Steeles, tel. 490-6713 po g. 6

POSZUKUJĘ taniego 2-3-sypialniowego apartamentu najchętniej w okolicy Scarborough. Chętnie zapłacę odstępnę. TEL. 261-8056

DO WYNAJĘCIA:

- Lakeshore - Royal York - 3 bedroom apartament, 900 dol. na miesiąc.
- 2 pokoje, kuchnia, łazienka, osobne wejście - 700 dol. na miesiąc.
- Basement - dwa pokoje po 400 dol. na miesiąc każdy. Wspólna kuchnia i łazienka. Wszystko w ładnym czystym domu. TEL. 763-6221

TELEFONEM Z WARSZAWY

PIŁKA NOŻNA

Eliminacje piłkarskich mistrzostw świata "Italia 90" w toku. Polacy interesowali się oczywiście najbardziej meczem swoich rywali - reprezentacji Anglii i Albanii. Anglicy wygrali ten mecz brawurowo. Zdobyli 5 goli, nie stracili żadnego. Najciekawszy przebieg miało spotkanie Holandia - RFN, które odbyło się w Rotterdamie, a zakończyło wynikiem remisowym. Mecz był twardy. Nie obeszło się również bez bójk przed stadionem, na dworcu i w śródmieściu Rotterdamu. Wynik: 45 rannych i 30 w areszcie.

GRUPA I:

Bulgaria - Dania 0:2 (0:1)
Bramki: Povlsen (41 min., i Laudrup (59 min.).

Grecja - Rumunia 0:0

1. Rumunia 5:1 6-1
2. Dania 4:2 4-2
3. Grecja 2:4 1-4
4. Bulgaria 1:5 2-6

GRUPA II:

Anglia - Albania 5:0 (2:0).
Bramki: Beardsley - 2 (12 i 63 min.), Lineker (5 min.), Waddle (72 min.) oraz Gasocigne (88 min.).

1. Anglia 5:1 7-0
2. Szwecja 4:1 2-1
3. Polska 2:0 1-0
4. Albania 0:8 1-10

GRUPA III:

ZSSR - NRD 3:0 (3:0).
Bramki: Dobrowolski (3 min.), Litowozenko (20 min.) i Protasow (40 min.).

1. ZSSR 5:1 6-1
2. Turcja 5:3 8-5
3. Austria 2:2 3-4
4. Islandia 2:4 2-4
5. NRD 2:6 3-8

GRUPA IV:

Holandia - RFN 1:1 (0:0)
Bramki: dla Holandii - van Basten (88 min.), dla RFN - Riedle (68 min.).

1. RFN 4:02 5-1
2. Holandia 4:2 2-1
3. Walia 1:03 2-3
4. Finlandia 1:3 2-6

GRUPA V:

Szkocja - Cpr 2:1 (1:0)
Bramki: dla Szkocji - Johnston (27 min.) i McCoist (63 min.), dla Cypru - Nicolaou (62 min.).

1. Szkocja 9:1 10-5
2. Jugosławia 5:1 8-3
3. Francja 3:5 4-6
4. Norwegia 2:4 4-3
5. Cypr 1:9 4-13

GRUPA VI:

Malta - Irlandia Pn. 0:2 (0:0)
Bramki: Clarke (56 min.) i O'Neill (73 min.).
Irlandia - Hiszpania 1:0 (1:0)
Bramka: Stapleton (15 min.).

1. Hiszpania 10:2 14-1
2. Węgry 5:3 4-3
3. Irlandia Pn. 5:7 5-7
4. Irlandia 4:4 1-2
5. Malta 2:10 3-14

GRUPA VII:

Portugalia - Szwajcaria (wynik później).

• 2 maja piłkarska reprezentacja Polski udaje się do Norwegii, gdzie zmierzy się z reprezentacją gospodarzy. Ten towarzyski mecz będzie ostatnim sprawdzianem przed występami w eliminacjach mistrzostw świata 90. 7 maja w Sztokholmie Polacy będą grali ze Szwecją, a niespełna miesiąc później z Anglikami w Londynie.

• Sąd w Brukseli ogłosił wyrok w procesie osób oskarżonych o spowodowanie tragedii na stadionie Heysel. 14 kibiców brytyjskich zostało skazanych na trzy lata więzienia (połowa wyroku w zawieszeniu), zaś 11 uniewinniono z braku dowodów. Wyrok nie jest prawomocny. Trybunał uznał również winę byłego Sekretarza Belgijskiego Związku Piłki Nożnej (otrzymał 6 miesięcy więzienia w zawieszeniu) oraz kapitana zandarmerii, odpowiedzialnego za bezpieczeństwo na stadionie (9 miesięcy w zawieszeniu).

ZŁOTO
DLA DOROTY

• W mistrzostwach Europy we Włoszech na najwyższym podium stanęła Polka - Dorota Idzi. Brąz przypadł również polskiej zawodniczce Dąbrowskiej, która z 6 pozycji wysunęła się na 3 dzięki świetnej jeździe konnej, w której zdobyła 1100 pkt. Trzy Polki: Dorota Idzi, Iwona Dąbrowska i Barbara Kotowska zdobyły również złoty medal w konkurencji drużynowej.

Indywidualnie: 1. D.Idzi (Polska) - 5421 pkt.
2. S.Moressee (Francja) - 5253
3. I.Dąbrowska (Polska) - 5241
12. B.Kotowska (Polska) - 5002.
Drużynowo:

1. Polska - 15694
2. Węgry - 15420
3. Francja - 15365
4. Włochy - 15047
5. RFN - 14859
6. ZSSR - 14745

OLIMPIADA
W
BARCELONIE

• Na posiedzeniu komitetu MKOl w Barcelonie podpisano rekordowy kontrakt na 401 mln dolarów z amerykańską siecią telewizyjną NBC w sprawie transmisji letnich Igrzysk Olimpijskich w Barcelonie w 1992. Przyjęto wstępny wniosek usuwający gimnastykę artystyczną z programu igrzysk. Nowe dyscypliny, które mają być wprowadzone to: baseball, badminton, cztery konkurencje w slalomie kajakowym, judo kobiet i chód na 10 km kobiet, regaty żeglarskie kobiet w klasie "Europa" i "Windglidor" oraz kolarski wyścig kobiet na dochodzenie.

• Julita Maćut zajęła czwarte bardzo dobre miejsce (481,1 pkt) podczas strzeleckich mistrzostw świata w konkurencji pneumatycznej.

CAŁY ŚWIAT
GRA W HOKEJA

Ten tydzień upłynął pod znakiem relacji ze Sztokholmu, gdzie najlepsze drużyny świata walczyły o tytuły mistrzowskie. Dla reprezentacji Polski była to - jak wiemy - szansa pozostania w grupie "A". Wygraliśmy z reprezentacją RFN. To wzbudziło

nadzieje. Jak się okazało płonne. Wypadliśmy z grupy "A", Związek Radziecki, po zacięłym pojedynku z Kanadą, wygrał i już jest mistrzem świata. Zaś na nasze miejsce wchodzi Norwegia.

ZE ŚWIATA • ZE ŚWIATA • ZE ŚWIATA

• Przebywająca w RFN premier W.Brytanii M.Thatcher ostrzegła kanclerza Niemiec Zachodnich H.Kohla, że jego upór w sprawie rakiet krótkiego zasięgu może spowodować katastrofalne konsekwencje dla NATO.

Stany Zjednoczone i Wielka Brytania domagają się modernizacji rakiet krótkiego zasięgu typu Lance, wyposażonych w głowicę nuklearną i zdolnych trafić cel przeciwnika oddalony od wyrzutni w odległości około 100 km. Kohl nalega, żeby nie podejmować obecnie decyzji w tej sprawie, natomiast podjąć rozmowy o ograniczeniu bądź całkowitego wyeliminowania tych rakiet. Prawie wszystkie rakiety krótkiego zasięgu NATO znajdują się na terenie RFN. Thatcher podkreśliła, że rakiety krótkiego zasięgu odgrywają żywotną rolę w strategii elastycznego reagowania NATO i że strategia ta została ustalona razem przez 16 członkowskich państw Paktu Północnoatlantyckiego. Dyskusja pomiędzy Thatcher i Kohlem była ostra. Podczas oficjalnego wystąpienia po rozmowach Kohl podkreślił, że ponawia apel do supermocarstw o podjęcie negocjacji w sprawie ograniczenia bądź wyeliminowania rakiet krótkiego zasięgu i o odłożenie

problemu ich modernizacji bądź zastąpienia rakietami bardziej zaawansowanymi do roku 1993. Stanowisko Kohla w sprawie rakiet krótkiego zasięgu cieszy się poparciem społeczeństwa zachodniemieckiego. Kluczowe dla partii rządzącej i Kohla wybory odbędą się w tym miesiącu i w roku przyszłym. Kohl twierdzi, że jego stanowisko popiera prawie połowa państw członkowskich NATO: Dania, Belgia, Norwegia, Włochy, Grecja i Hiszpania. Rakiety typu Lance zostały wprowadzone na wyposażenie sojuszników NATO w 1972 roku. Pociski te stają się coraz bardziej przestarzałe i według USA powinny być albo zmodernizowane, albo zastąpione nowymi pociskami najpóźniej do 1995 roku. Stanowisko to nie znajduje poparcia niektórych stolic europejskich NATO oraz zachodnioeuropejskiej opinii publicznej, kwestionujących kontynuowanie wyścigu zbrojeń, zwłaszcza w obliczu poprawiającego się stosunków świata zachodniego z ZSSR. Stany Zjednoczone i Wielka Brytania utrzymują, że rakiety krótkiego zasięgu należy zmodernizować, a ich liczbę utrzymać na dotychczasowym poziomie, gdyż stanowią przeciwwagę dla przewagi wojsk Układu Warszawskiego w broń konwencjonalnej.

• 1 maja w wielu miastach na całym świecie odbyły się pochody bądź manifestacje ludzi pracy. W Moskwie pochód 1-majowy trwał ponad dwie godziny i jak odnotowali zachodni dziennikarze odbył się on w bardziej niż w poprzednich latach zrelaksowanej atmosferze, z o wiele mniejszą liczbą ideologicznych sloganów i haseł. Miejsca na trybunach Kremla na placu Czerwonym zajęli sowieccy przywódcy partyjno-państwowi na czele z szefem partii i państwa M.Gorbaczowem. Pomimo zakazu odbycia 1-majowego pochodu w stolicy Armenii Tbilisi tysiące ludzi wzięło udział w niezależnym pochodzie 1-majowym, wznosząc m.in. okrzyki "Precz z rządem" i "Niepodległość dla Armenii". Do zamieszek ulicznych doszło podczas 1-majowych demonstracji w Stambule, Manili i w Berlinie Zachodnim. W stolicy Filipin - Manili - 5-tysięczny pochód demonstrantów stoczył walkę z policją, która zablokowała pochodowi drogę w stronę ambasady amerykańskiej. W Berlinie Zachodnim w zamieszkach 1-majowych, kontynuowanych także 2 maja, zostało rannych kilkuset demonstrantów i policjantów. Demonstranci splądrowali wiele sklepów oraz przewrócili i podpaliли kilkadziesiąt samochodów.

KRACH
DEWIZOWY
W POLSKIM
SPORCIE

Obowiązująca od 15 marca nowa ustawa dewizowa wprowadziła wiele istotnych, i wydaje się niezbyt korzystnych, zmian do zasad finansowania dewizowego polskiego sportu. Dotychczas wszystkie dochody dewizowe wpływały na konto Centralnego Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i korzystały z nich w miarę potrzeb poszczególne dyscypliny sportu. Obecnie ustawa likwiduje centralny fundusz w części dewizowej i wpływające kwoty pozostawia w dyspozycji poszczególnych organizacji. Oczywiście, największe dochody wykazywała piłka nożna, która też obficie korzystała z tego funduszu. Jednocześnie Komitet Młodzieży i Kultury Fizycznej miał możliwości finansowania innych dyscyplin nie posiadających wpływów dewizowych.

W sytuacji likwidacji centralnego funduszu dyscypliny te znajdują się w katastrofalnym położeniu, bowiem trudno się spodziewać, żeby otrzymały one na swoje potrzeby odpowiednie dotacje dewizowe z ministerstwa finansów. Wprowadzić zgodnie z nową ustawą można nabywać dewizy w bankach, jednak po wysokim drenażowym kursie, wymagającym dużych środków gotówkowych, które i tak nie zawsze wystarczają na podstawową działalność. Sytuację pogarsza wprowadzenie przez LOT obowiązku płacenia za bilety lotnicze w dewizach. Środki dewizowe znajdujące się w likwidowanym centralnym funduszu wystarczą jeszcze na 2-3 miesiące i w połowie roku grozi polskiemu sportowi niemal całkowite zerwanie kontaktów międzynarodowych.